

Wójt Gminy Konopnica

Prognoza oddziaływania na środowisko

dotycząca

projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania

Przestrzennego – część wschodnia,

obejmującego miejscowość Stasin

Opracowanie:

PHU MAXI USŁUGI URBANISTYCZNE

mgr inż. Monika Szymańska

mgr inż. Mateusz Olender

mgr inż. Hanna Czajkowska

Warszawa 2021

SPIS TREŚCI:

1. PODSTAWA PRAWNA.....	4
2. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	6
4. INFORMACJA o ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, JEGO POWIĄZANIACH z INNYMI DOKUMENTAMI.....	9
4.1. Zawartość dokumentu.....	9
4.2. Główne cele projektu planu oraz cele polityki przestrzennej	11
4.3. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami	11
5. CHARAKTERYSTYKI, ANALIZY I OCENY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA.....	12
5.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego	12
5.2. Charakterystyka powiązań przyrodniczych, system przyrodniczy gminy.....	29
5.3. Charakterystyka stanu ochrony - zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe oraz ich ochrona prawna	32
5.4. Sozologia - najważniejsze zagrożenia środowiska oraz potencjalne źródła uciążliwości.....	41
5.5. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu	60
6. CHARAKTERYSTYKA, ANALIZA I OCENA USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	61
6.1. Ustalenia ogólne planu i ich przewidywany wpływ na środowisko	61
6.2. Przewidywany wpływ oraz znaczące oddziaływanie na środowisko ustaleń planu.....	64
6.3. Wpływ ustaleń projektu planu na ustawowe formy ochrony przyrody.....	73
6.4. Kompleksowa ocena wpływu na środowisko projektu planu (...) w ujęciu scenariuszowym	74
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	77
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH w DOKUMENCIE MAJĄCE NA UWADZE CEL i PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000.....	78
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU (...) ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEGO PRZEPROWADZANIA	78
10. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE	79
11. STRESZCZENIE PROGNOZY w JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	79

SPIS RYSUNKÓW:

<i>Rysunek 1. Gmina Konopnica na tle regionów fizyczno-geograficznych wg podziału Kondrackiego ...</i>	13
<i>Rysunek 2. Budowa geologiczna gminy Konopnica.....</i>	14
<i>Rysunek 3. Schematy przedstawiające granicę złóż na obszarze gminy Konopnica</i>	16
<i>Rysunek 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Konopnica</i>	17
<i>Rysunek 5. Procentowy udział poszczególnych użytków rolnych</i>	19
<i>Rysunek 6. Schemat przedstawiający lasy na terenie gminy</i>	27
<i>Rysunek 7. Gmina Konopnica na tle wybranych form ochrony przyrody i projektu korytarzy ekologicznych</i>	31
<i>Rysunek 8. Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Konopnica</i>	34
<i>Rysunek 9. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu kolejowego w latach 2015 – 2016</i>	54

SPIS TABEL:

<i>Tabela 1. Udział wybranych typów użytków rolnych w powierzchni ewidencyjnej gminy Konopnica ..</i>	18
<i>Tabela 2. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Konopnica</i>	26
<i>Tabela 3. Rejestr pomników przyrody na terenie gminy</i>	33
<i>Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi</i>	43
<i>Tabela 6. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin</i>	44
<i>Tabela 7. Wybrane cechy określające właściwości oraz jakość gleb w pp Świdniczek oraz Strzeszkowice Duże, zbadane w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski przez Instytutu Upraw i Nawożenia Gleb w Puławach w 2015 r.....</i>	46
<i>Tabela 9. Matryca oddziaływań.....</i>	66
<i>Tabela 10. Syntetyczna charakterystyka ustaleń planu mających największy wpływ na oddziaływanie projektu planu na środowisko</i>	67
<i>Tabela 11. Waloryzacja oddziaływania na środowisko przyrodnicze terenów o różnym przeznaczeniu</i>	70
<i>Tabela 12. Zbiorcza tabela potencjalnych wpływów projektu planu na środowisko.....</i>	75
<i>Tabela 13. Zestawienie zabiegów łagodzących ustalenia projektu planu</i>	77

1. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek przeprowadzenia postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych, w tym *miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego* nakłada art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.). w zakres postępowania strategicznego wchodzi opracowanie *Prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu planistycznego*. Szczegółowy zakres prognozy określa art. 51 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres terytorialny określa Uchwała Nr XXX/191/2016 Rady Gminy Konopnica z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego – część wschodnia, obejmującego miejscowość Stasin, która jednocześnie rozpoczęła procedurę opracowania niniejszej prognozy. Następnie obszar opracowania został zmieniony Uchwałą Nr XXXI/179/2021 Rady Gminy Konopnica z dnia 27 września 2021 r.

2. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES OPRACOWANIA

Obszar opracowania obejmuje 60 obszarów (o pow. ewidencyjnej ok. 22,98 ha), które rozmieszczone są na terenie miejscowości Stasin, w obrębie geodezyjnym Stasin. Usytuowane są we wschodniej części gminy, tuż przy granicy z miastem Lublin. w chwili obecnej obszary te użytkowane są rolniczo oraz na części z nich znajduje się zabudowa usługowa, zagrodowa lub/i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Z kolei gmina Konopnica leży w zachodnio-środkowej części województwa lubelskiego, we wschodnio-środkowej części powiatu lubelskiego. Od wschodu graniczy z miastem na prawach powiatu Lublinem, od północy z Gminą Jastków, od zachodu z Gminami Wojciechów i Bełżyce oraz od południa z Gminą Niedzrzycą Dużą, z których wszystkie należą do powiatu lubelskiego.

Gmina Konopnica znajduje się w systemie powiązań komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i regionalnym. Przez gminę przebiega droga ekspresowa nr S19 oraz jej kontynuacja w biegu drogi krajowej nr 19, które składają się na obwodnicę miasta Lublina, a także droga wojewódzka nr 747 oraz linia kolejowa relacji Warszawa – Dorohusk.

Ze względu na swoje położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Lublina, gmina pełni rolę przedmieścia i coraz istotniejsza staje się w niej funkcja mieszkaniowa – jako tzw. sypialni Lublina. Dodatkowo ze względu na uwarunkowania przyrodnicze gmina ma charakter rolniczy, który determinują gleby wysokich klas bonitacyjnych, przez co stanowi ona zaplecze żywnościowe miasta. Gmina Konopnica położona jest na terenie „zielonego pierścienia” Lublina, przez co traktowana jest jako strefa czynnej ochrony fizjonomii krajobrazu.

Za główne przesłanki, prowadzące do zmiany planu, uznano dokonujące się w ostatnich latach zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym oraz istotne zmiany w przepisach prawa dotyczące m.in. wymogów związanych z opracowaniem planów. Potrzeba zmiany zagospodarowania obszaru gminy powstała również w wyniku składanych wniosków przez mieszkańców, właścicieli lub użytkowników terenów – sygnalizujących potrzeby zmian w tym zakresie.

Istotą prognozy jest naukowe przewidywanie możliwych zagrożeń¹ dla środowiska i ograniczanie ich rozmiaru już na etapie planowania. Celem zaś jest optymalizacja procesu podejmowania decyzji zezwalającej na dane przeznaczenie i użytkowanie terenu, a więc pośrednio na realizację danego przedsięwzięcia. Tak więc, prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- 1) oceni czy i jak zapisane w projekcie planu kierunki zagospodarowania przestrzennego wpłyną na środowisko oraz czy i w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi,
- 2) zweryfikuje projektowane ustalenia planu pod względem uwarunkowań przyrodniczych oraz zgodności projektu z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz aktami i dokumentami wyższego szczebla,
- 3) określi skutki wdrożenia dokumentu.

Prognoza nie jest więc dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych projektowanymi ustaleniami planu, a jedynie opracowaniem przedstawiającym prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, ludzi, dobra materialne i dobra kultury.

Niniejszą prognozę sporządzono w oparciu o wymogi art. 51 ust. 2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uwzględniając jednocześnie wnioski Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie do opracowywanej prognozy, skierowane pismami, odpowiednio:

- 1) WOOŚ.411.21.2018.MH z dnia 10 maja 2018 r. (wpłynęło: 11 maja 2018 r.);
- 2) NZ-700/46/2018 z dnia 13 kwietnia 2018 r. (wpłynęło: 19 kwietnia 2018 r.).

Zgodnie z określonymi wymogami prawnymi, niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko:

- 1) zawiera:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

¹ Prognozowanie zmian środowiska przyrodniczego możliwe jest także dla obszarów naturalnych czy półnaturalnych. Rozumiane może być wtedy jako czaso-przestrzenna i strukturalno-dynamiczna transformacja geokompleksów zachodząca pod wpływem czynników przyrodniczych, jak i gospodarczych (Richling A., 1992 za Nikołajew W.A., 1997). Jak zauważa Richling (1992) za innymi naukowcami, większość prognoz zmierza do określenia antropogenicznego przekształcenia środowiska, co wynika z faktu, iż działalność człowieka stanowi podstawowe źródło zmian przyrody [i środowiska (autor)].

- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Integralną częścią opracowania są załączniki graficzne.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Podstawą do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego – część wschodnia, obejmującego miejscowość Stasin. Prognoza dostosowana jest do rodzaju i skali dokumentu w jakim jest plan – do skali dostosowano stopień szczegółowości analiz oraz opis stanu środowiska.

Części opisowa i graficzna prognozy są wynikiem analiz i ocen potencjalnych skutków jakie mogłyby spowodować realizacja projektu planu w stosunku do:

- 1) planu obecnie obowiązującego;

2) obecnego stanu środowiska obszaru gminy oraz ich otoczenia.

Szczegółowe oceny dotyczyły przede wszystkim zagadnień z zakresu stanu i funkcjonowania środowiska, jego zagrożeń, odporności i zdolności do regeneracji, rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń zawartych w projekcie planu, zagrożeń środowiska oraz możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko.

Rozdział „Oceny i analizy” składa się z dwóch zasadniczych części: części pierwszej określającej aktualny stan środowiska zgodnie z zapisami studium, opracowania ekofizjograficznego i danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz części drugiej - prognozy oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje wszystkie tereny objęte planem, które po ich generalizacji pod względami ocenianymi w tym opracowaniu zostały poddane ocenie. Poszczególne kategorie obszarów poddano analizie możliwego znaczącego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy - zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 lit e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247 z późn. zm.). w opisie uwzględniono przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Podstawowymi materiałami źródłowymi do opracowania prognozy były:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Konopnica, zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Konopnica Nr XLVI/252/10 z dnia 21 czerwca 2010 r. ze zmianami przyjętymi Uchwałą Nr XLI/245/2017 Rady Gminy Konopnica z dnia 27 października 2017 r.;
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego – część wschodnia, przyjęty uchwałą Rady Gminy Konopnica Nr III/39/2002 z dnia 30 grudnia 2002 r., ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 24, z dnia 25 lutego 2003 r. poz. 933
- Rejestr decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, wydanych w latach 2003-2021;
- Ekofizjografia podstawowa Gminy Konopnica z 2008 r.;
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Konopnica z 2009 r.;
- Strategia Rozwoju Gminy Konopnica na lata 2016–2022;
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Konopnica na lata 2016-2023 z 2017 r.;
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej z 2016 r.;
- Aktualizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska Dla Powiatu Lubelskiego z 2014 r.;
- Aktualizacja powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla powiatu Lubelskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 roku z 2014 r.;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 z 2016 r.;
- Program Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022 z 2016 r.;

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego z 2015 r.;
- Program gospodarki wodnej województwa lubelskiego z 2003 r.;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły z 2016 r.;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 z 2013 r. opracowany przez Ministerstwo Środowiska;
- Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko z 2013 r. opublikowany przez Komisję Europejską;
- Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko z 2013 r. opublikowany przez Komisję Europejską;
- GUS, Bank Danych Lokalnych;
- Bazy Danych Państwowego Instytutu Geologicznego
/http://www.pgi.gov.pl/pl/geologiczne-bazy-danych/;
- Obszary Natura 2000 /http://natura2000.gdos.gov.pl/;
- Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/;
- Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
/http://geoportal.kzgw.gov.pl/gptkzgw/catalog/main/home.page/;
- Bank Danych o Lasach /http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/;
- Dane ze strony Nadleśnictwa Świdnik;
/http://www.swidnik.lublin.lasy.gov.pl/;
- Raporty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie
/http://www.wios.lublin.pl/
 - Raport o stanie środowiska w województwie lubelskim w 2017 oraz w latach 2013-2016,
 - Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim za 2020 i 2019 r.,
 - Pięcioletnia ocena jakości powietrza pod kątem zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, NO_x, CO, benzenem, O₃, pyłem PM₁₀, pyłem PM_{2,5}, oraz As, Cd, Ni, Pb i B(a)P w województwie lubelskim z 2014 r.,
 - Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015,
 - Raport oceny stanu klimatu akustycznego województwa lubelskiego w latach 2012-2016 z 2017 r.;
- Kondracki J.: Geografia fizyczna Polski, PWN 2000;
- Matuszkiewicz J.: Potencjalna roślinność naturalna i geobotaniczna regionalizacja Polski, 2008;
- Wysocki C., Sikorski P.: Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu. Wyd. SGGW 2009.

oraz następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. 2021 poz. 1326);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz.U. 2021 poz. 1275 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tj. Dz.U. 2021 poz. 779 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U. 2021 poz. 1420 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2021 poz. 741 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r., Nr 164, poz. 1587).;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko(tj. Dz.U. 2019 poz. 1839);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014 poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014, poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).

4. INFORMACJA o ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, JEGO POWIĄZANIACH z INNYMI DOKUMENTAMI

4.1. Zawartość dokumentu

Projekt zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego – część wschodnia, obejmującego miejscowość Stasin zwany dalej „projektem planu” jest sporządzany w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2021 poz. 741 z późn. zm.), zaś jego zawartość jest zgodna z zakresem przedmiotowym określonym w art. 15 ust. 1, 2 i 3 powołanej wyżej ustawy oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r., Nr 164, poz. 1587).

Na treść dokumentu przedłożonego do oceny składają się dwie główne części: tekstowa oraz 2 załączniki graficzne w skali 1:1000.

Wg art. 15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - w planie miejscowym określa się obowiązkowo:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzone w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 7) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 8) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- 9) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 11) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 12) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4.

Wg art. 15 ust. 3 ww. ustawy w planie miejscowym określa się w zależności od potrzeb:

- 1) granice obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości;
- 2) granice obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej;
- 3) granice obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji;
- 3a) granice terenów pod budowę urządzeń, o których mowa w art. 10 ust. 2a, oraz granice ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko;
- 4) granice terenów pod budowę obiektów handlowych, o których mowa w art. 10 ust. 3a;
- 4a) granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 4b) granice terenów inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, umieszczonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub w ostatecznych decyzjach o lokalizacji drogi krajowej, wojewódzkiej lub powiatowej, linii kolejowej o znaczeniu państwowym, lotniska użytku publicznego, inwestycji w zakresie terminalu lub przedsięwzięcia Euro 2012;
- 5) granice terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów służących organizacji imprez masowych;

- 6) granice pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, a także ograniczenia dotyczące prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej, określone w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady;
- 7) granice terenów zamkniętych, i granice stref ochronnych terenów zamkniętych;
- 8) sposób usytuowania obiektów budowlanych w stosunku do dróg i innych terenów publicznie dostępnych oraz do granic przyległych nieruchomości, kolorystykę obiektów budowlanych oraz pokrycie dachów;
- 9) *uchylony*;
- 10) minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych.

4.2. Główne cele projektu planu oraz cele polityki przestrzennej

Jak stanowi art. 14 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2021 poz. 741 z późn. zm.), podstawowym celem projektu planu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Plan jest aktem prawa miejscowego (Art. 14 pkt 8) i jest sporządzany obowiązkowo, jeśli wymagają tego przepisy odrębne (Art. 14 pkt 7). Uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu podejmuje rada gminy (Art. 14 pkt 1), z wyjątkiem terenów zamkniętych (Art. 14 pkt 6). Integralną częścią uchwały jest załącznik graficzny przedstawiający granice obszaru objętego projektem planu (Art. 14 pkt 2). Rada gminy podejmuje uchwałę z własnej inicjatywy lub na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (Art. 14 pkt 4). Ponadto przed podjęciem uchwały wójt, burmistrz albo prezydent miasta wykonuje analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium, przygotowuje materiały geodezyjne do opracowania planu oraz ustala niezbędny zakres prac planistycznych (Art. 14 pkt 5).

W związku z powyższym projekt planu przedstawiono w sposób powszechnie zrozumiały w środowisku planistów i branżystów. Przedstawione standardy, a w szczególności oznaczenia graficzne i literowe poszczególnych terenów przyjęto wg Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. z uwagi na fakt, iż ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (Art. 9 pkt 4), projekt planu uwzględnia zapisy zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Konopnica, zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Konopnica Nr XLVI/252/10 z dnia 21 czerwca 2010 r. ze zmianami przyjętymi Uchwałą Nr XLI/245/2017 Rady Gminy Konopnica z dnia 27 października 2017 r. Zdefiniowana w projekcie studium funkcja wiodąca (kierunkowa), stanowi w planie funkcję podstawową, która ponadto jest wzbogacona o funkcje uzupełniające, niezbędne dla pełnej realizacji kierunku zagospodarowania wyznaczonego w studium.

4.3. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Projekt planu powstał w oparciu o dokumenty strategiczne i planistyczne na szczeblu krajowym:

- Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 z 2011 r.;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 z 2012 r.;

wojewódzkim:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego z 2015 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z 2015 r.;
- Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie lubelskim na lata 2019-2022 z 2019 r.;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 z 2019 r.;
- Program Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022 z 2016 r.;

i lokalnym:

- Strategia Rozwoju Gminy Konopnica na lata 2016–2022;
- Lokalny program rewitalizacji Gminy Konopnica na lata 2016-2023;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Konopnica na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022 z 2015 r.;
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Konopnica z 2016 r.;

oraz opracowania branżowe:

- Ekofizjografia podstawowa Gminy Konopnica do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2008 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Konopnica, zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Konopnica Nr XLVI/252/10 z dnia 21 czerwca 2010 r. ze zmianami przyjętymi Uchwałą Nr XLI/245/2017 Rady Gminy Konopnica z dnia 27 października 2017 r.;
- Rejestr decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, wydanych w latach 2003-2021;
- mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego udostępnione przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej;
- Rejestr i inwentaryzacja zagrożeń geologicznych
/http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS/;

i inne nie wymienione.

5. CHARAKTERYSTYKI, ANALIZY I OCENY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

5.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Szczegółowy opis podstawowych komponentów środowiska przyrodniczego obszaru opracowania przedstawiony został w Ekofizjografii podstawowej Gminy Konopnica (2008 r.), sporządzonej na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Konopnica.

W prognozie, w celu uniknięcia powtórzeń zastosowano skrócony opis środowiska, ze szczególnym podkreśleniem elementów ważnych dla przeprowadzanych ocen i analiz.

5.1.1. Charakterystyka warunków abiotycznych

5.1.1.1. Budowa geologiczna, geomorfologia i rzeźba terenu

Pod względem regionalizacji fizycznogeograficznej wg Kondrackiego północna część gminy Konopnica znajduje się na terenie:

Prowincji: Wyżyny Polskie

Podprowincji: Wyżyna Lubelsko-Lwowska

Makroregionu: Wyżyna Lubelska

Mezoregionu: **Płaskowyż Nałęczowski**

Z kolei część południowa gminy przynależy do:

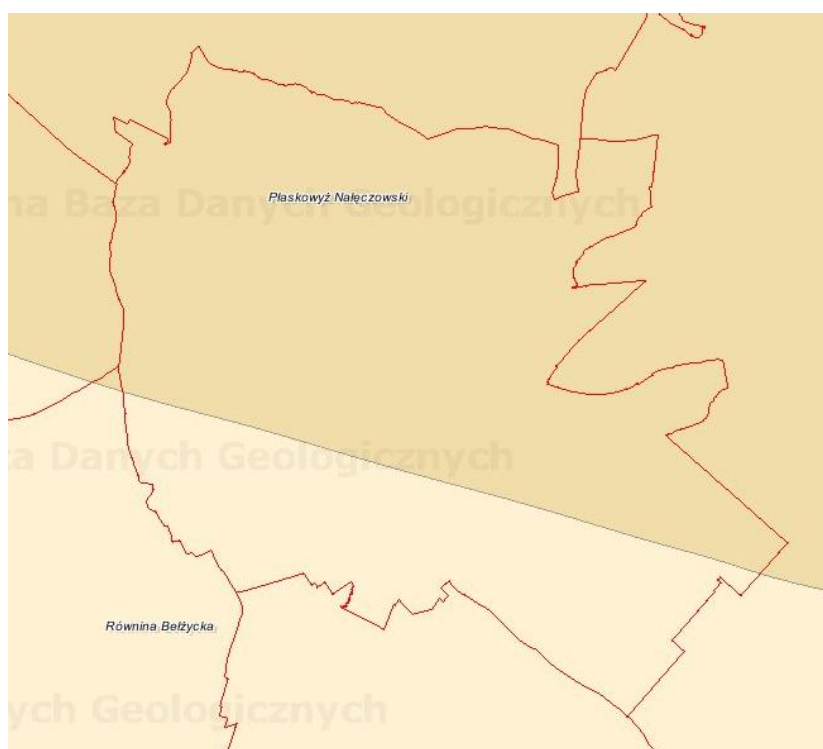
Prowincji: Wyżyny Polskie

Podprowincji: Wyżyna Lubelsko-Lwowska

Makroregionu: Wyżyna Lubelska

Mezoregionu: **Równina Bełżycka**

Północną część gminy obejmuje Płaskowyż Nałęczowski, południowa natomiast należy do Równiny Bełżyckiej. Granica między mezoregionami przebiega mniej więcej wzdłuż linii kolejowej. Charakterystyczną cechą Płaskowyżu Nałęczowskiego jest występowanie warstwy lessów, oraz sieci dolin rzecznych i wąwozów, jest to region rolniczy. Z kolei Równina Bełżycka jest równiną o mało urozmaiconym krajobrazie, osiągającym wysokość od 160 (skarpa ku dolinie Wisły) do 230 m n.p.m. (dział wodny Wisły i Bystrzycy). Podłoże zbudowane jest z margli kredowych i glin zwałowych, również jest to region typowo rolniczy.

Rysunek 1. Gmina Konopnica na tle regionów fizyczno-geograficznych wg podziału Kondrackiego

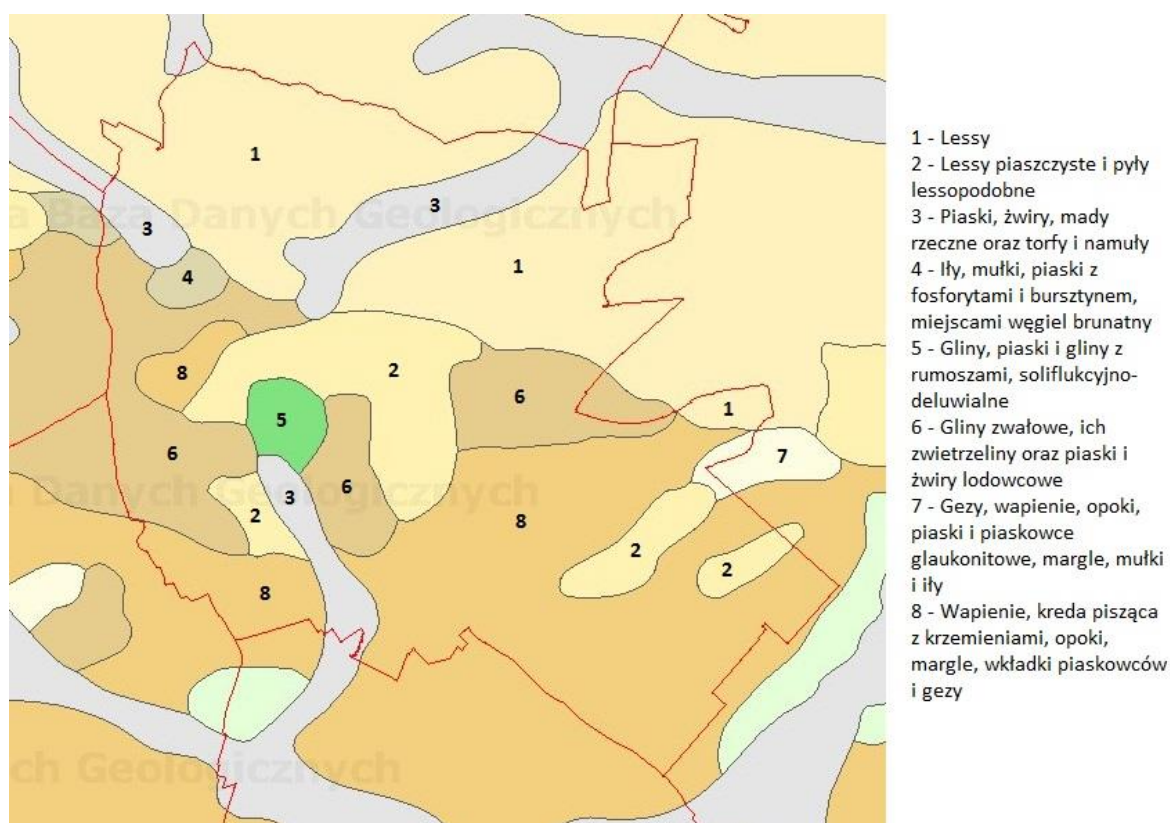
Źródło: <http://web3.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>

Budowa geologiczna

Opisywany teren znajduje się w brzeżnej strefie platformy wschodnioeuropejskiej, konkretnie w obrębie rowu mazowiecko-lubelskiego. Struktura ta wypełniona jest przez serię morskich osadów paleozoicznych i mezozoicznych. Strop serii zbudowany jest z górnokredowych opok z wkładkami wapieni, margli i gez. Na serii górnokredowej zalegają paleoceńskie gezy z wkładkami opok i wapieni (seria „siwaka”). Spośród utworów młodszego trzeciorzędu najbardziej rozpowszechnione są osady eoceńskie, które występują pod serią osadów czwartorzędowych. Środkowoeoceńskie piaski, iły, piaskowce i mułowce znajdują się w północnej części gminy. w części południowej występują górnoeoceńskie morskie piaski glaukonitowe.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są głównie przez osady plejstocenyjskie. Południowa część gminy, należąca do Równiny Bełżyckiej, zbudowana jest z glin zwałowych i piasków fluwioglacjalnych ze żwirami. w północnej części gminy, znajdującej się w obrębie Płaskowyżu Nałęczowskiego, przeważa pokrywa lessów eolicznych o miąższości kilkunastu metrów. Obecność pokrywy lessowej stanowi istotną różnicę między obiema częściami gminy. Osady holocenyjskie charakteryzują się niewielkim rozprzestrzenieniem na terenie gminy, spotykane są w obniżeniach terenu. w dnach suchych dolin występują jako pylaste deluwia, natomiast w dnach dolin odwadnianych jako mułki oraz piaski rzeczno-deluwialne.

Najlepiej poznaną strukturą tektoniczną na terenie gminy Konopnica jest rów Radawca. Fundament skalny jest odsłonięty na powierzchni terenu tylko w kilku miejscach, zazwyczaj w obrębie zboczy głównych dolin nacinających rów.

Rysunek 2. Budowa geologiczna gminy Konopnica

Źródło: <http://web3.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>

Geomorfologia i rzeźba terenu

Obszar opracowania pod względem fizycznogeograficznym należy do makroregionu Wyżyna Lubelska. Północną część gminy obejmuje mezoregion Płaskowyż Nałęczowski, południowa natomiast należy do Równiny Bełżyckiej. Granica pomiędzy mezoregionami przebiega po niewyraźnie zaznaczającej się krawędzi lessowej, wzdłuż której mniej więcej usytuowana jest linia kolejowa relacji Lublin-Dęblin (z odchyleniami do kilkuset metrów w obydwie strony).

Dla Płaskowyżu Nałęczowskiego charakterystyczna jest urozmaicona rzeźba terenu. Pokrywa lessowa rozcinana jest przez sieć wąwozów, suchych dolin erozyjno-denudacyjnych oraz przez doliny rzeczne: Ciemięgi, Czechówki, dopływu Czechówki zwanego Łazęgą oraz dla potoku spod Konopnicy. Deniwelacje terenu wynoszą średnio 40-50 m. w obrębie

opisywanego mezoregionu, na wysokości 252 m n.p.m., znajduje się najwyżej położony punkt w gminie, zlokalizowany na wschód od Motycza oraz wąwóz lessowy o długości 50 m.

Równina Bełżycka nie wykazuje już tak zróżnicowanej rzeźby jak Płaskowyż Nałęczowski. w krajobrazie dominują rozległe wierzchowiny przecinane płytkimi dolinami denudacyjnymi i erozyjno-denudacyjnymi. Równina Bełżycka zbudowana jest z margli kredowych i glin zwałowych, pokrytych tylko cienką warstwą pylastą. Nachylenia zboczy tych dolin nie przekraczają zazwyczaj 5 stopni. Wyjątek stanowią doliny, które uchodzą do doliny Bystrzycy. Wcinają się w powierzchnię wysoczyznów na znaczną głębokość wynoszącą 20-30 m oraz charakteryzują się większymi nachyleniami.

Doliny rzeczne występujące na opisywanym terenie tworzą układ promienisty. Rozchodzą się od środka gminy na zewnątrz, co powoduje, że centrum położone jest na najwyżej wyniesionych obszarach. Obok wąwozów i dolin rzecznych stanowiących główną atrakcję krajobrazową gminy na uwagę zasługują także obszary źródliskowe. Źródła i wysięki znajdują się zarówno w północnej, jak i w południowej części gminy.

Wpływ człowieka na rzeźbę terenu dotyczy zmian liniowych i powierzchniowych. Zmiany liniowe dotyczą utworzenia skarp lub nasypów przy budowie dróg i linii kolejowej. Zmiany powierzchniowe to przede wszystkim powierzchniowa eksploatacja surowców, prowadzona w rejonie Radawca Dużego, oraz wyrobiska poeksploatacyjne. Widoczne zmiany dotyczą także budowy sztucznych zbiorników wodnych oraz rowów melioracyjnych. w mniejszym stopniu lokalne zmiany rzeźby terenu związane z posadowieniem budynku.

Obszar opracowania jest lekko pofalowany. Różnica między najwyżej a najniżej położonym punktem wynosi 27 m. Najwyżej położony punkt leży w zachodniej części opracowania i wynosi 232 m n.p.m. Teren obniża się w kierunku wschodnim i północno-wschodnim, gdzie jest położona najniższa część terenu opracowania (wynosi ok. 205 m n.p.m.). Obszar jest użytkowany rolniczo oraz w jednym miejscu pokryty lasem. Poza tym są tu także obszary zainwestowane – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej. Są tu zatem widoczne zmiany w rzeźbie terenu związane z działalnością człowieka.

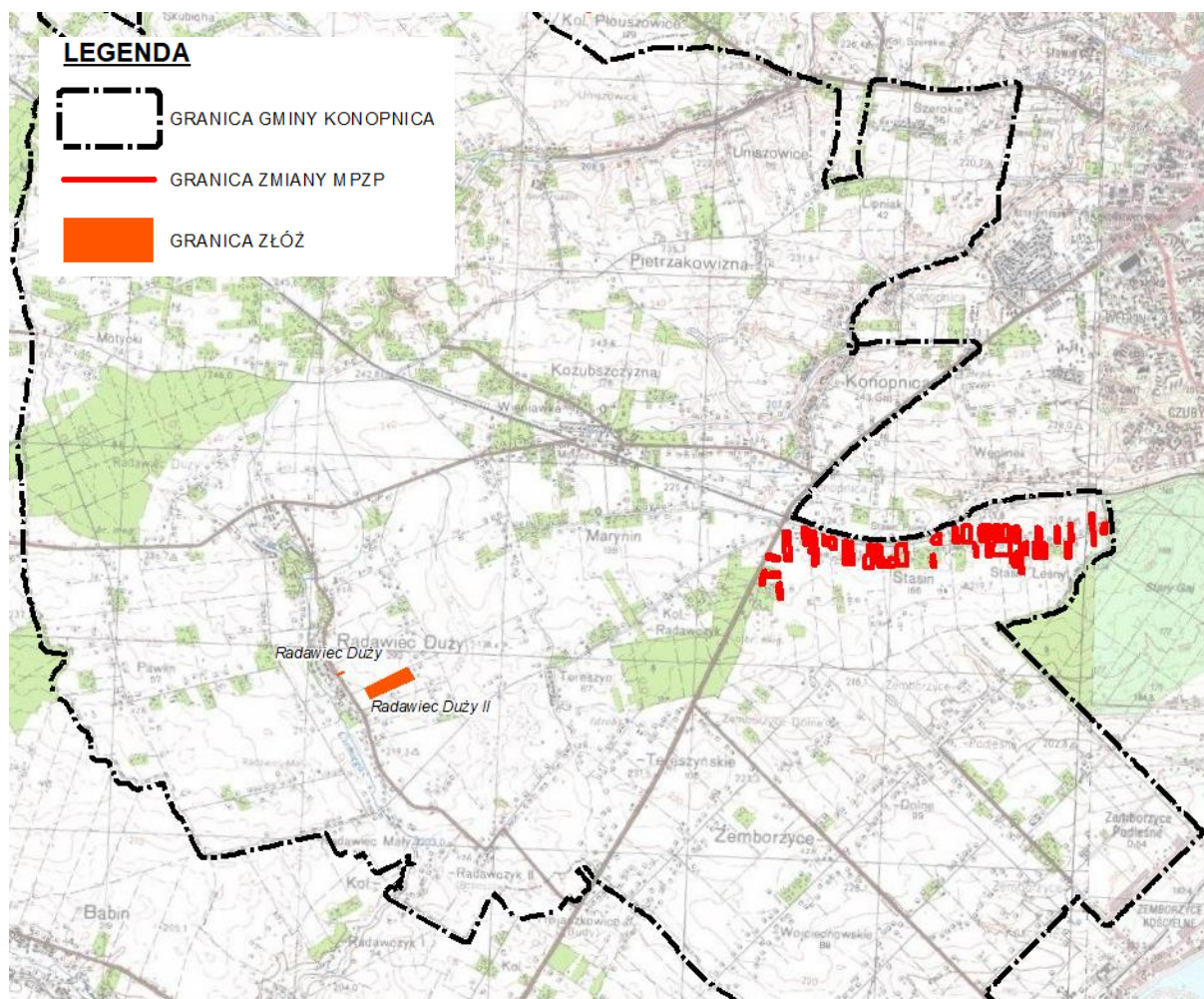
5.1.1.2. Surowce mineralne

Z budową geologiczną ściśle związane jest występowanie surowców mineralnych. Gmina Konopnica jest mało zasobna w surowce mineralne. Występujące naturalne surowce okruchowe na obszarze gminy związane są głównie z czwartorzędowymi formami działalności lodowców bądź akumulacyjnej działalności rzecznej i procesów eolicznych.

Kopaliny występujące na terenie gminy to złoża piasków budowlanych oraz złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki). Największe udokumentowane złoża kruszyw naturalnych występują w miejscowości Radawiec Duży. Natomiast złoża węgla brunatnego występujące w rowie Radawca nie są dostatecznie poznane.

Istniejące złoża surowców mineralnych mają znaczenie lokalne i wykorzystywane są na potrzeby budownictwa mieszkaniowego i drogowego.

Na terenie opracowania nie znajdują się obszary złóż kruszyw naturalnych, tereny górnicze i obszary górnicze.

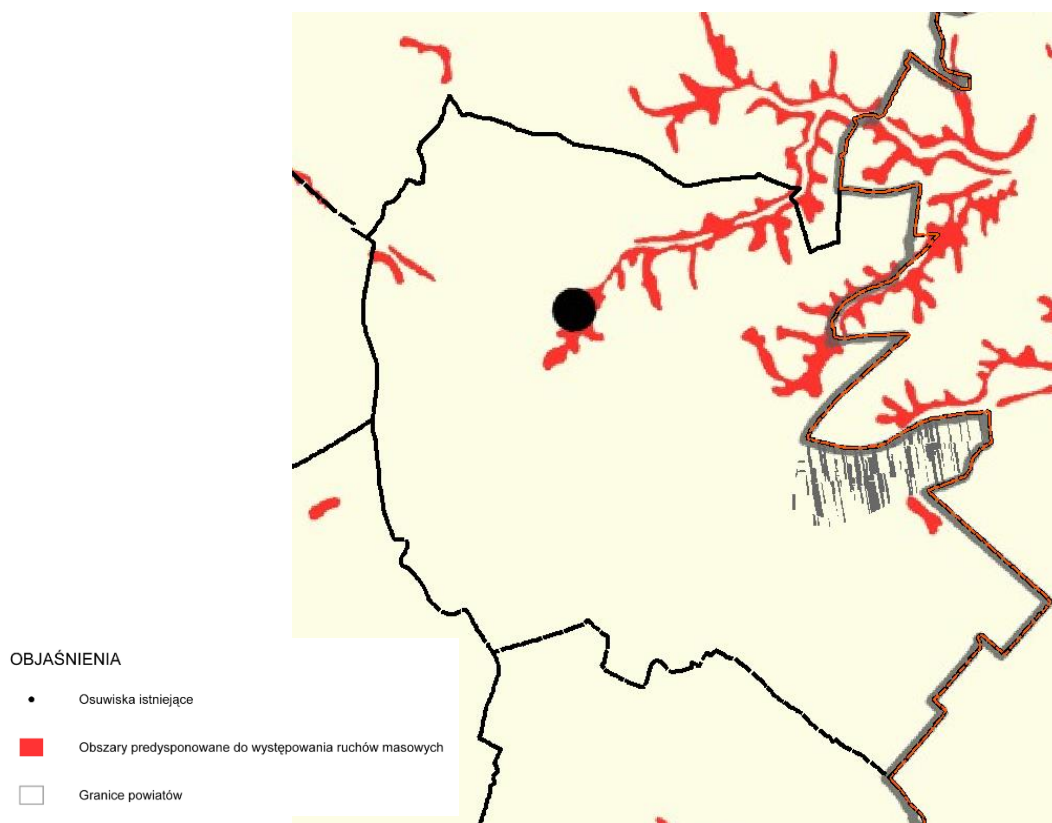
Rysunek 3. Schematy przedstawiające granicę złóż na obszarze gminy Konopnica

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MIDAS

5.1.1.3. Osuwiska

W miejscowości Motycz zarejestrowano jedno osuwisko. Przyczynę ruchu osuwiskowego stanowi sztuczne podcięcie zbocza doliny dla uzyskania stopnia tarasowego, na którym posadowiono zabudowania mieszkalne i gospodarcze. Znaczne nachylenie nieutrwalonego roślinnością zbocza podczas intensywnych opadów powoduje spływ gleby.

Na terenie gminy występują także obszary predysponowane do osuwania się mas ziemnych (zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego), co przedstawia poniższy rysunek. Należy pamiętać, że są to jedynie ogólne i wstępne dane informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych, nie potwierdzone zwiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego. Obszary predysponowane do występowania osuwisk wyznaczono głównie w północnej części gminy (okolice miejscowości Motycz i Konopnica) w obrębie suchych dolin i wąwozów lessowych. Są to zbocza o nachyleniach powyżej 10° zbudowane z lessów o znacznej miąższości, częściowo z glin zwałowych. Tereny te należy bezwzględnie wyłączyć z zabudowy.

Rysunek 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Konopnica

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/download>

Naturalne zagrożenia geologiczne w postaci ruchów masowych mogą występować w dolinach i wąwozach. Ruchy masowe nasilają się wczesną wiosną i jesienią, ze względu na intensywniejsze opady o tej porze roku i w związku z tym większe uwilgocenie gruntu, rozmarzanie wierzchniej warstwy gruntu i znaczne różnice temperatur, podcięcie powierzchni lub jej nadmierne obciążenie. Tempo i natężenie ruchów masowych silniejsze jest na stromych zboczach, w miejscach gdzie występuje cieńsza pokrywa glebowa o małej spoistości oraz ubogiej szacie roślinnej.

Wszelkie pozostałe zmiany mają charakter antropogeniczny. Głównym działaniem zniekształcającym rzeźbę jest nielegalna eksploatacja kruszywa. Na terenie gminy wydobywanie surowców prowadzi się, w oparciu o koncesje, w rejonie Radawca Dużego.

W związku z dużym wpływem jakie wywiera powierzchniowa eksploatacja kopalin na środowisko, istotne jest przeprowadzenie rekultywacji po jej zakończeniu. Sposób prowadzenia prac - w przypadku wydobywania opartego na koncesji, określony jest w jej treści a wymóg jej przeprowadzenia spoczywa na właścicielu/przedsiębiorcy. w przypadku terenów nielegalnego pozyskiwania kruszywa nie ma wskazanej osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie rekultywacji – tereny pozostawione są w nie zmienionym stanie a ewentualne ich zagospodarowanie spada na gminę. Wcześniejsza eksploatacja surowców mineralnych - głównie żwiru - spowodowała powstanie licznych wyrobisk pokopalnianych, które do dnia dzisiejszego nie zostały w pełni zrehabilitowane. Obecnie grunty te ulegają stopniowemu naturalnemu zadrzewianiu i zakrzaczeniu.

Obszar objęty projektem planu nie jest narażony na możliwość wystąpienia osuwisk.

5.1.1.4. Charakterystyka warunków geologiczno-inżynierskich

Zróznicowanie litologiczne w stropie utworów czwartorzędowych, urozmaicona rzeźba terenu oraz różne reżimy wodne są przyczyną występowania zróżnicowanych warunków geologiczno-inżynierskich w obrębie gminy.

Na podstawie analizy warunków geologiczno-gruntowych stwierdza się, że utwory budujące obszar wysoczyzny morenowej należą do gruntów nośnych korzystnych do zabudowy. Obszarami mniej korzystnymi dla budownictwa są doliny, obniżenia wytopiskowe i zagłębienia terenu. Na obszarach ich występowania należy liczyć się z pewnym ograniczeniem budownictwa lub z większym nakładem kosztów w związku z możliwością zalegania wśród nich wkladek gruntów organicznych.

Holoceneskie utwory bagienne-aluwialne, wykształcone w postaci wilgotnych lub mokrych torfów i namułów organicznych, występują w stanie plastycznym oraz miętko-plastycznym i należą do gruntów słabonośnych nie wskazanych do zabudowy.

Na przeważającym obszarze gminy Konopnica tj. na równinie oraz na terasach nadzalewowych, istnieją dobre warunki do posadowiania obiektów budowlanych (grunty nośne: głównie gliny, iły oraz piaski akumulacji rzecznej, wody gruntowe występują poniżej 2,0 m ppt). Niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie występują głównie w dolinach rzek na równinie zalewowej (grunty nienośne: organiczne i inne wysadzinowe, wody gruntowe występują na głębokościach mniejszych niż 2,0 m ppt).

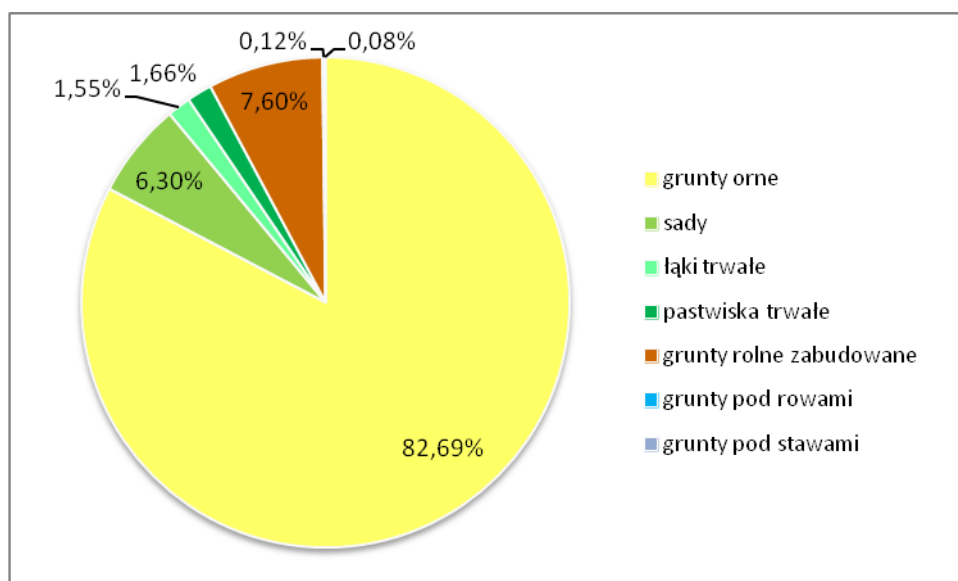
5.1.1.5. Gleby

Użytki rolne na terenie gminy Konopnica zajmują powierzchnię 8 260 ha, co stanowi nieco blisko 89% ogólnej powierzchni gminy. Około 83% wszystkich użytków rolnych stanowią grunty orne (6 830 ha), które zdecydowanie dominują w strukturze gminy. Grunty rolne zabudowane zajmują 7,6% powierzchni użytków rolnych (628 ha), natomiast sady i pastwiska trwałe stanowią odpowiednio 6,3% oraz 1,7% powierzchni użytków rolnych (odpowiednio 520 i 138 ha). Najmniej liczną grupę stanowią łąki trwałe (128 ha), oraz grunty pod rowami (10 ha) i stawami (7 ha), których łączna powierzchnia nie przekracza 2% powierzchni wszystkich użytków rolnych. Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela. Dominują gleby dobre i średnie (II-III oraz IV klasy bonitacyjnej), dlatego produkcja rolna ukierunkowana jest na uprawy polowe.

Tabela 1. Udział wybranych typów użytków rolnych w powierzchni ewidencyjnej gminy Konopnica

Rodzaj i wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	
	ha	%
Grunty orne	6 830	82,69
Sady	520	6,30
Łąki trwałe	128	1,55
Pastwiska trwałe	137	1,66
Grunty rolne zabudowane	628	7,60
Grunty pod rowami	10	0,12
Grunty pod stawami	7	0,08
RAZEM	8 260	88,76

Źródło: BDL, GUS (stan na 31.12.2014)

Rysunek 5. Procentowy udział poszczególnych użytków rolnych

Źródło: BDL, GUS (stan na 31.12.2014)

Pokrywa glebowa gminy Konopnica charakteryzuje się nieznacznym zróżnicowaniem. Ogólnie na tym terenie stwierdzono obecność następujących typów gleb: gleby brunatne i gleby płowe wytworzone z lessów, czarne ziemie, gleby torfowo-murszowe, murszowo-mineralne, mułowo-torfowe i gleby torfowe torfowisk niskich.

Dominującą rolę odgrywają gleby brunatne oraz gleby płowe (pseudobielicowe). Najczęściej tworzą kompleks z glebami odgórnie oglejonymi. Zajmują one największą powierzchnię w gminie. Cechą charakterystyczną gleb brunatnych jest występowanie pod poziomem próchnicznym równomiernie rozłożonych minerałów ilastych, związków żelazistych i organicznych. Zawartość próchnicy wynosi około 1,5-2,3 %. Ich nazwa wywodzi się od brunatnego zabarwienia obserwowanego w całym profilu glebowym. Gleby płowe powstają na różnych skałach macierzystych zawierających mniejsze lub większe ilości iłu. Pod względem wartości rolniczej najlepsze są gleby wytworzone z lessu i utworów lessopodobnych.

Czarne ziemie są glebami pochodzenia pobagiennego. w profilu czarnych ziem na skale macierzystej występuje dobrze wykształcony poziom próchniczny o zabarwieniu czarnym lub ciemnoszarym, mający strukturę gruzełkową i zazwyczaj bogaty w azot. Zawartość próchnicy osiąga 2,5 %. w gminie Konopnica czarne ziemie znajdują się w dolinach rzek: Ciemięgi oraz bezimiennych cieków (spod Radawca Dużego i Motycza).

W wyniku obniżenia się poziomu wód gruntowych na obrzeżach torfowisk niskich zalegających na podłożu mineralnym zachodzi proces murszenia torfu i powstają gleby murszowo-mineralne. Murszenie jest w tym przypadku bardzo szybkie, obejmuje całą warstwę organiczną, aż do podłoża mineralnego. Analogiczny proces powstawania dotyczy gleb torfowo-murszowych. Wykształciły się na torfowiskach niskich, które zostały bezpośrednio poddane odwodnieniu (najczęściej przez meliorację). Proces murszenia obejmuje tylko górną, odwodnioną część warstwy. Osuszony torf zmienia swą strukturę: z włóknisto-gąbczastej przechodzi on stopniowo w drobne agregaty.

Na obszarach, gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki i zachodzą procesy torfotwórcze oraz aluwialne powstały gleby mułowo-torfowe. Mogą być one okresowo zalewane przez wody płynące. Na ich profil składają się naprzemianległe warstwy namułów

i torfu. Są to gleby zasobne w składniki pokarmowe i wobec tego dosyć żyzne. Gleby mułowo-torfowe w gminie występują rzadko, wyłącznie w dolinach cieków wodnych.

Gleby torfowe torfowisk niskich stanowią formę przejściową między glebami mułowo-torfowymi a glebami torfowymi. Cechują się ciemnym zabarwieniem, zazwyczaj wysokim stopniem rozkładu oraz dużą zawartością części mineralnych. Na rozwój tych gleb wpływ mają zarówno wody stojące przez dłuższy czas, jak i wody zalewowe występujące w okresie wezbrań. Podobnie jak wyżej wymienione gleby mułowo-torfowe, gleby torfowe torfowisk niskich należą do rzadko występujących na terenie gminy Konopnica.

Gmina Konopnica posiada najlepsze w województwie lubelskim warunki do rozwoju rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi powyżej 100,1 pkt. i jest najwyższy dla wszystkich gmin Lubelszczyzny. Na terenie gminy Konopnica przeważają gleby bardzo dobre i dobre zajmujące w klasyfikacji bonitacyjnej I-III klasę. Około 90% gleb zaliczanych jest do pierwszego i drugiego kompleksu żyniowego. Większość gleb (95%) stanowi pochodną gleb pochodzenia mineralnego.

Gleby gminy można scharakteryzować jako bardzo przydatne dla działalności rolniczej. w miejscowościach: Stasin, Marynin i Zemborzyce Podlesne zdecydowana większość gruntów rolnych zalicza się do II klasy bonitacyjnej gleb.

W pozostałych miejscowościach gminy dominują grunty klasy IIIa. Ogólnie obszar gminy w 55% pokryty jest glebami klas IIIa i IIIb, a 44% - glebami klasy II. Pozostały obszar zaliczany jest do klas I i IV.

Dobre warunki do rozwoju rolnictwa pretendują gminę do dostosowania produkcji na potrzeby miasta Lublina, przy czym proces urbanizacji i nasilający się ruch budowlany wyłącza z użytkowania coraz większe arealy bardzo dobrych gleb.

5.1.1.6. Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym tereny gminy należą do regionu lubelsko-radomskiego. Wpływ na charakter wód podziemnych wywiera przede wszystkim budowa geologiczna terenu i jego morfologia. Ilość i zaleganie wód podziemnych różnicuje się w północnej i południowej części gminy. Na obszarze Płaskowyżu Nałęczowskiego eksploatowany jest główny poziom wodonośny występujący w kompleksie kredowo-paleoceńskim. Jego głębokość wynosi od 20 do 40 m. Natomiast w obrębie Równiny Bełżyckiej występują dwa poziomy wód gruntowych: kredowy i czwartorzędowy. Obecnie eksploatowane są przede wszystkim wody piętra kredowego. Trzeciorzędowy poziom wodonośny występuje lokalnie w gezach i wapieniach marglistych.

Gmina Konopnica leży w granicach głównokredowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka Lubelska (Lublin) GZWP nr 406. Leży on w całości w dorzeczu Wisły. Zbiornik nr 406 ma charakter porowo-szczelinowy i zajmuje powierzchnię 7476,66 km².

Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piszącej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedne w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odślaniają się one bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszyimi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15– 50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych. Zwierciadło wód kredowych w południowej i środkowej części obszaru jest w przewadze swobodne,

natomiast na północy znajduje się pod napięciem wywołanym nadkładem nieprzepuszczalnych utworów kenozoicznych. Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w obrębie stref tektonicznych stanowiących drogi skoncentrowanego, podziemnego przepływu poziomego oraz w pobliżu dolin rzecznych, dolin kopalnych i stref krawędziowych dolin. Wydatek jednostkowy uzyskiwany w trakcie pompowań studzien wierconych usytuowanych w pobliżu krawędzi dolin rzecznych wynosi najczęściej 240–960 m³/d na 1 m depresji, czasami powyżej 2400 m³/d na 1 m depresji. Najślabsze warunki występują na obszarze działów wodnych i wierzchowin (wydatek jednostkowy rzadko przekracza 120 m³/d na 1 m depresji). Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zawodnienia utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120–150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50–120 m. Utwory węglanowe poniżej tej głębokości są już zdecydowanie słabiej zawodnione.

Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studzien wierconych.

Gmina Konopnica jest niemal w całości położona na obszarze najwyższej ochrony GZWP (ONO). GZWP powinien być tutaj szczególnie chroniony z uwagi na występujący pod Lublinem lej depresyjny. Jedynie północne i wschodnie fragmenty gminy są położone na obszarze wysokiej ochrony (OWO), której podlega znaczna część GZWP nr 406 i który jest ustanowiony w planie województwa lubelskiego². Na terenie gminy Konopnica znajduje się również siedem ujęć wód podziemnych.

Gmina Konopnica znajduje się w dwóch obrębach jednolitych części wód podziemnych, w JCWPd nr 88 oraz 89.

Struktura JCWPd 88 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu występującego na całym obszarze jednostki, poziomu czwartorzędowo-kredowego, występującego tylko w dolinie Wisły i w dolinie ujściowego odcinka Chodelki oraz występującego tylko w części północnej, mało zasobnego poziomu w utworach czwartorzędowych. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu.

Obszar jednostki stanowi obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych.

Poziom czwartorzędowy Q jest na ogół słabo izolowany od powierzchni terenu, a jego zasilanie ma miejsce na wychodniach piaszczystych lub poprzez niezbyt gruby nadkład gliniasty. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Wody podziemne są drenowane przez rzeki (głównie Kurówkę i jej drobne dopływy). System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

Poziom wodonośny K₃ na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie

² Prognoza Oddziaływania na Środowisko ustaleń zmian Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Konopnica

pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na zwietrzelinie kredowej. w części północnej zasilanie ma charakter pośredni poprzez utwory słabo przepuszczalne z poziomu czwartorzędowego. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wisła oraz jej dopływy na całej swej długości. Niewykluczone, że w głębszych partiach poziomu wodonośnego, drogami regionalnego krążenia, część wód podziemnych przepływa ze zlewni Bystrzycy do doliny Wisły, lecz tego typu krążenie nie zostało potwierdzone badaniami.

Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceński Q-K₃ występuje tylko w dolinie Wisły. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmożoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi drogami pośredniego krążenia ze wschodu, z obszarów zasilania jednostki lub drogami regionalnego krążenia spoza wschodnich granic jednostki. w okresie wezbrań poziom ten może być chwilowo zasilany wodami powierzchniowymi Wisły (podczas wylewu rzeki) lub lateralnie jej wodami przy wysokich stanach, wskutek odwrócenia przepływu wód podziemnych. Jedynym elementem drenażowym jest rzeka Wisła

Struktura JCWPd 89 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu (w dolinie dolnej Bystrzycy kredy – paleocenu – czwartorzędu) występującego na całym obszarze jednostki. Obszar jednostki stanowi zatem obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych.

Poziom czwartorzędowy Q nie jest izolowany od powierzchni terenu, jego zasilanie w przypadku pokrywy lessowej ma miejsce na wychodniach, a w przypadku doliny Bystrzycy głównie ma ono charakter lateralny lub odbywa się przez spąg – z utworów węglanowych kredy - paleocenu. Wody podziemne są drenowane przez rzeki (głównie Bystrzycę i jej drobne dopływy).

Poziom wodonośny w utworach górnej kredy – paleocenu K3 na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu lessy, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na zwietrzelinie kredowej. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Bystrzyca oraz jej dopływy na całej swej długości. z badań wynika, że około 30% wód podziemnych pochodzących z zasilania infiltracyjnego drogami regionalnego krążenia w głębszych partiach poziomu wodonośnego przepływa ku północy, gdzie jest prawdopodobnie drenowana przez równoleżnikowy odcinek Wieprza.

Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceński Q-K3 występuje tylko w dolinie dolnej Bystrzycy. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmożoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom w obrębie doliny zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie z poziomu kredowopaleoceńskiego. Jedynym elementem drenażowym jest rzeka Bystrzyca.

Ponieważ gmina znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, władze powinny kłaść szczególną troskę na ochronę wód podziemnych polegającą na zakazie lokalizacji inwestycji mogących wpływać negatywnie na stan czystości gruntów i wód, w tym: wysypisk bez odpowiednich zabezpieczeń podłoża, inwestycji związanych z transportem i magazynowaniem substancji ropopochodnych oraz innych toksycznych, stacji paliw bez specjalnych izolacji podłoża i innych.

Dążąc do ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych wg „Dokumentacji określającej warunki hydrologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska (GZWP 406)” uznaje się za zasadne ustanowienie obszaru ochronnego tego zbiornika.

Dla obszarów szczególnej ochrony zaproponowano (w „Dokumentacji określającej warunki hydrologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska (GZWP 406)” (2008 r.) następujące propozycje zakazów, nakazów i zaleceń przy użytkowaniu terenu:

„Zakazy:

1. *Lokalizacji inwestycji szkodliwych oraz mogących pogorszyć stan środowiska*
2. *Składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz wylewisk*
3. *Wielkich ferm hodowlanych, zakładów przemysłowych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla wód podziemnych*
4. *Składow nawozów i środków ochrony roślin bez zabezpieczenia podłoża przed wsiąkaniem zanieczyszczeń do gruntu*
5. *Wykonywania wierceń dla celów odwodnieniowych powodujących powstanie rozległych lejów depresyjnych przy odkrywkowej eksploatacji surowców*
6. *Stacji przeładunku i dystrybucji produktów ropopochodnych*
7. *Prowadzenia rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska bez specjalnych zabezpieczeń i monitoringu*
8. *Wprowadzania nieczyszczonych ścieków do gruntu, wód podziemnych i powierzchniowych*
9. *Gromadzenia ścieków bytowych w nieszczelnych szambach o dołach chłonnych*
10. *Rolniczego wykorzystywania ścieków*
11. *Stosowania ścieków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych*

Nakazy:

1. *Sporządzenie raportów oddziaływania na środowisko dla wszystkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*
2. *Zorganizowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej poprzez podłączenie do sieci kanalizacyjnej wszystkich gospodarstw oraz budowę oczyszczalni przydomowych w obszarach o zabudowie rozproszonej*
3. *Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i zapobieganie powstawaniu nowych*
4. *Likwidacja dzikich zrzutów ścieków, nieszczelnych szamb i dołów chłonnych*
5. *Likwidacja istniejącego skażenia wód podziemnych*
6. *Likwidacja nieeksploatowanych studni wierconych*
7. *Wyegzekwowanie od właścicieli istniejących stacji paliw prowadzenia monitoringu lokalnego*
8. *Okresowe kontrole wszystkich podmiotów ze środowiska*

Zalecenia:

- *Stosowanie nawozów mineralnych, organicznych oraz środków ochrony roślin w ilościach i terminach uzgodnionych ze służbami agrotechnicznymi gmin lub ze służbami Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego;*

- *Doprowadzenie wody w rzekach do co najmniej III klasy czystości poprzez budowę nowych bądź modernizację istniejących oczyszczalni oraz zaprzestanie nielegalnego zrzutu ścieków i nieczyszczonych wód z kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych;*
- *Dążenie do zachowania dotychczasowego zagospodarowania terenu, a w przypadku zmiany przeznaczenia niedopuszczenie do negatywnego wpływu na środowisko”.*

Nie ustanowiono dotąd stosownych aktów prawa miejscowego w tym zakresie, a cytowane powyżej propozycje w razie wydania stosownych rozporządzeń będą musiały być dostosowane do obowiązujących przepisów prawa.

5.1.1.7. Wody powierzchniowe

Opisywana gmina jest uboga w wody powierzchniowe. Obszar ten należy do dwóch zlewni: Wisły i Wieprza. Na terenie gminy znajduje się dział wodny II rzędu oddzielający wymienione zlewnie. Zlewnia Wisły obejmuje tylko niewielki fragment gminy w pobliżu Sporniaka Motyckiego i Sporniaka Radawieckiego. Dużo wyraźniej zaznacza się podrzędny dział wodny rozdzielający dorzecza dopływów Bystrzycy: zlewnię Ciemięgi i Czechówki na północy oraz zlewnię Krężniczanki na południu. Doliny cieków są słabo wykształcone i głęboko wcięte, a w niektórych miejscach zalesione.

Głównym, a także największym ciekiem opisywanego terenu jest Czechówka, będąca dopływem Bystrzycy. Swój początek bierze na obszarach położonych koło Motycza, zasilana jest przez źródła podziemne o wydajności kilku l/s i liczne wysięki. Średni przepływ tego strumienia mierzony w Uniszowicach wynosi ok. 25 l/s. Poza terenem gminy Czechówka okresowo zanika na skutek powstania lubelskiego leja depresyjnego. Prawostronny dopływ Czechówki stanowi Konopniczanka, jednak tylko teoretycznie, gdyż w granicach Lublina z powodu leja depresyjnego jej wody wsiąkają w dno doliny. Źródła tego cieku znajdują się w Konopnicy. Konopniczanka charakteryzuje się przepływem rzędu kilkunastu l/s.

Południowa część gminy odwadniana jest przez bezimienny ciek wypływający w Radawcu Dużym, będący stałym dopływem Krężniczanki. Ciek spod Radawca zasilany jest przez kilka źródeł o niewielkiej wydajności i liczne wysięki. Jego przepływ szacowany jest również na kilkanaście l/s.

Na obszarze gminy okresowo podmokłe są górne odcinki dolin: Ciemięgi i Tomaszowickiej Strugi. Ciemięga wypływa pod Motyczem Leśnym i płynie w kierunku północno-wschodnim. Tomaszowicka Struga zasilana jest przez źródła znajdujące się w północnej części gminy, a następnie płynie wąską, miejscami zabagnioną dolinką. Powierzchniowe wody stojące zajmują nieznaczną powierzchnię gminy. Stanowią je niewielkie sadzawki i stawy oraz podmokłości w dolinach cieków.

5.1.1.8. Warunki klimatyczne

Obszar gminy Konopnica leży, wg podziału klimatycznego Zinkiewiczów, w obrębie lubelsko-chełmskiej dzielnicy klimatycznej. Natomiast wg podziału Polski na regiony klimatyczne A. Wosia teren ten znajduje się w Regionie Wschodniomałopolskim (R-XXI). Klimat opisywanego regionu kształtowany jest przede wszystkim przez masy powietrza polarnego pochodzenia morskiego oraz przez masy powietrza polarnego pochodzenia kontynentalnego.

Ogólna charakterystyka warunków meteorologicznych tego regionu przedstawia się następująco:

- średnia temperatura roczna wynosi 7,8°C a w styczniu wynosi od -4,3°C, oraz w lipcu 19,6°C;
- liczba dni mroźnych i umiarkowanie mroźnych to 24 dni;
- suma opadów w ciągu roku mieści się w przedziale 558,5 mm;
- liczba dni z opadem wynosi 150;
- okres wegetacyjny trwa 216 dni;
- pokrywa śnieżna występuje przez około 80-90 dni w roku;
- dominują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. Najrzadziej występują wiatry wiejące z kierunku północnego. Średnia prędkość wiatrów wynosi 3,2 m/s.

Ze względu na zależność klimatu lokalnego od szeregu czynników (m. in. od rzeźby terenu, głębokości zalegania wód gruntowych, rodzaju podłoża, szaty roślinnej) na terenie gminy występują lokalne zróżnicowania cech topoklimatu i tak:

a) korzystnymi warunkami odznaczają się tereny:

- otwarte, położone wyżej – cechuje je dobre przewietrzanie, nasłonecznienie, dobre warunki termiczne, brak zjawiska zalegania mgieł;
- południowych stoków – które cechują korzystne warunki solarne;
- o piaszczystym podłożu – cechuje dobra termika;
- położone z dala od wód – posiadają dobre stosunki wilgotnościowe;
- sąsiadujące z terenami leśnymi ze względu na obecność w powietrzu olejów eterycznych, osłonę przeciwwietrzną, ciszę, regulację stosunków wodnych (zwiększona retencja, zmniejszony spływ powierzchniowy wód);

b) niekorzystnymi warunkami odznaczają się tereny:

- położone blisko wód powierzchniowych i z okresowo płytko zalegającą wodą gruntową, gdzie zachodzi pogorszenie stosunków termiczno – wilgotnościowych;
- dolin rzecznych i zagłębień bezodpływowych, które są miejscami spływu chłodnego i wilgotnego powietrza z terenów wyżej położonych; cechują je gorsze warunki nasłonecznienia, inwersje temperatur, częstsze przymrozki oraz większe różnice temperatur w ciągu doby, co często prowadzi do utrzymywania się podwyższonej wilgotności oraz powstawania tzw. mgieł radiacyjnych; nierzadko są także miejscem kumulacji zanieczyszczeń, co przy złym przewietrzaniu (doliny i obniżenia o przebiegu południkowym) może prowadzić do stagnacji powietrza, a w rezultacie - pogorszenia warunków aerosanitarnych;
- bezpośredniego sąsiedztwa ze szlakami komunikacyjnymi o dużym natężeniu ruchu, które cechują się znacznie gorszymi warunkami aerosanitarnymi i akustycznymi.

5.1.2. Charakterystyka warunków biotycznych

5.1.2.1. Flora

Stopień lesistości gminy Konopnica (GUS, stan na 01.07.2021) wynosi 5,9% (557,14 ha). Wskaźnik ten jest mniejszy niż średnia lesistość powiatu lubelskiego wynosząca 10,3% oraz mniejszy od lesistości dla województwa lubelskiego, która wynosi 23,4%. Nieco więcej lasów na terenie gminy należy do osób prywatnych (ok. 62%), pozostałą część lasów włada Skarb Państwa. Lasy Państwowe na terenie gminy administrowane są przez Nadleśnictwo Świdnik

oraz podlegające mu nadleśnictwo Świdnik. Szczegółowe informacje na temat lesistości zawiera poniższa tabela.

Część lasów na terenie gminy pełni funkcje lasów ochronnych o kategorii ochrony lasów masowego wypoczynku i turystyki związane z położeniem w obrębie oddziaływania dużego ośrodka miejskiego – miasta Lublin. Lasy te obejmują oddziały 180-188 (Las Radawiecki) lasów stanowiących własność Skarbu Państwa i zajmują powierzchnię ok. 210 ha.

Wschodnia część gminy położona jest w obszarze objętym programem kształtowania „zielonego pierścienia” wokół miasta Lublina. „Zielonemu pierścieniowi przypisuje się poza stabilizującym wpływem na środowiskowe warunki życia w mieście również:

- Funkcję ochrony struktury ekologicznej z pozostałościami przyrody zbliżonej do naturalnej i osobliwościami przyrodniczo-krajobrazowymi,
- Funkcję ochrony tożsamości osadnictwa i krajobrazu wiejskiego przed semiurbanizacją,
- Funkcję ochrony struktury przestrzennej przed chaotyczną urbanizacją, prowadzącą z czasem do zupełnego zaniku charakterystycznego dla terenów podmiejskich krajobrazu mozaikowego,
- Funkcję buforową, osłabiającą presję miasta na tereny wiejskie,
- Funkcję wypoczynku codziennego i świątecznego dla mieszkańców miast.

„Zielony pierścień” traktuje się jako strefę czynnej ochrony fizjonomii krajobrazu, co oznacza również konieczność wzbogacania przyrodniczego terenów znajdujących się w jego obrębie, głównie drogą fitomelioracji oraz o ile pozwalają na to warunki naturalne – rozwoju małej retencji. Za elementy konstytuujące „zielony pierścień” wokół Lublina uznaje się:

- doliny rzeczne,
- większe kompleksy leśne,
- rolnicze tereny otwarte.

Z obszaru „zielonego pierścienia” wyłącza się tereny przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zwarte zainwestowanie kubaturowe lub obszary przewidziane w studiach uwarunkowań jako tereny rozwojowe miast z funkcjami uciążliwymi dla środowiska. Struktura ekologiczna „zielonego pierścienia” podlega ochronie i kształtowaniu w kierunku jego wzbogacenia. Cenne pod względem przyrodniczo-krajobrazowym elementy powinny być wskazane do ochrony indywidualnej natomiast pozostałe przyrodnicze elementy krajobrazu do ochrony planistycznej, z określeniem związków z systemem przyrodniczym miasta, roli w utrzymaniu stabilności krajobrazu oraz znaczenia dla rekreacji.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego na obszarze gminy powinny być wyznaczane strefy otwartego krajobrazu rolniczego (wymagające ochrony przed zabudową) oraz strefy czynnej ochrony fizjonomii krajobrazu, które obejmują otwarte tereny wymagające kompensacji ekologicznej.

Tabela 2. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Konopnica

las ogółem [ha]	lesistość [%]	las publiczne ogółem [ha]	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa [ha]	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych [ha]	grunty leśne prywatne [ha]
557,14	5,9	211,84	211,74	211,63	345,30

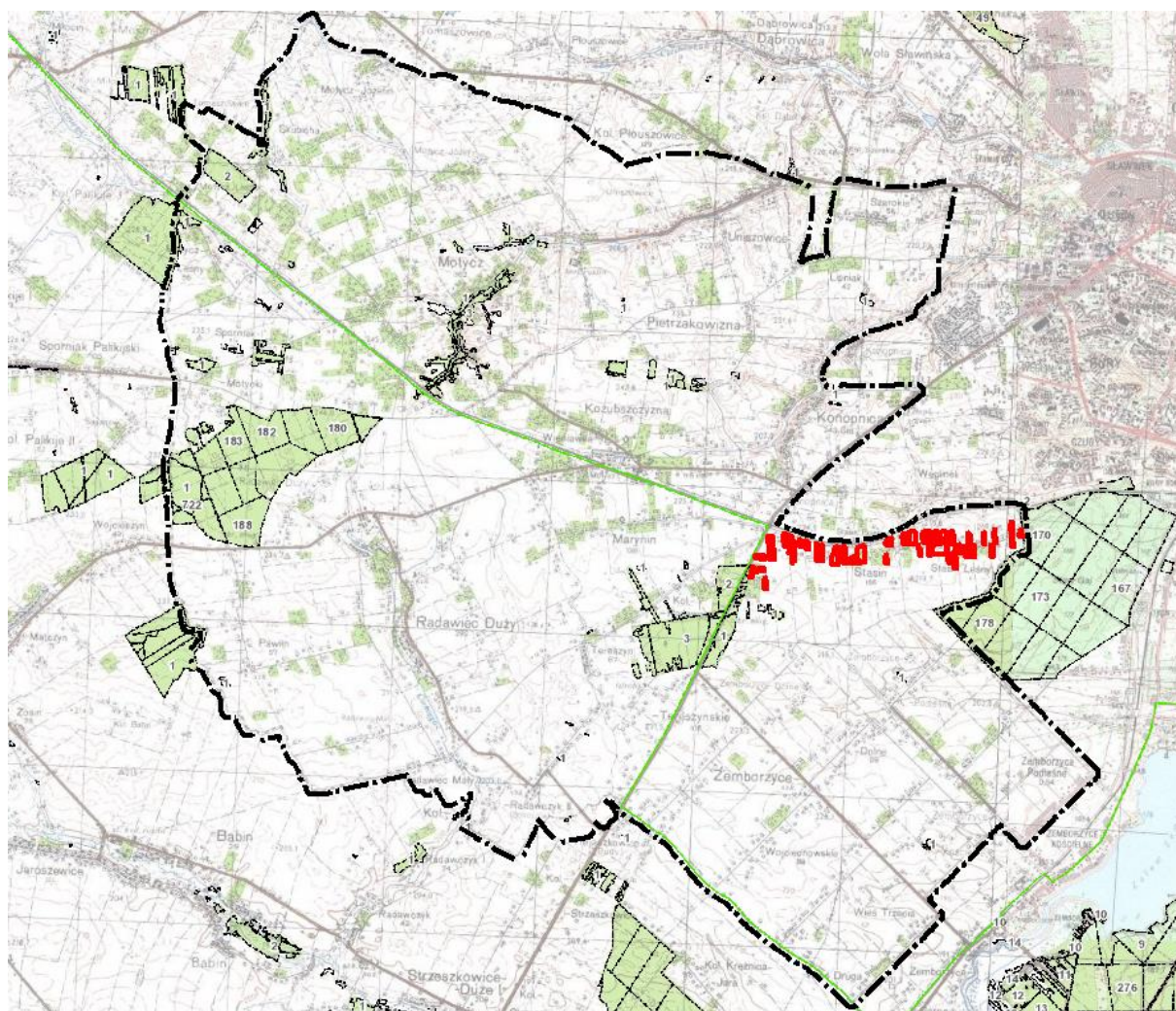
Źródło: BLD, GUS 2020

Ze względu na duży udział użytków rolnych w powierzchni gminy, naturalne zbiorowiska zachowały się w niewielkim stopniu. Dominują przede wszystkim zbiorowiska nieleśne,

z wyraźną dominacją zbiorowisk towarzyszących uprawom rolnym. Lasy na terenie gminy są bardzo rozproszone i zajmują blisko 6% całej powierzchni gminy. Dominującym zbiorowiskiem leśnym jest grąd subkontynentalny, którego duże płaty występują na gruntach miejscowości: Konopnica i Radawiec Duży. Miejscami w dolinach rzecznych i na terenach podmokłych zachowały się fragmenty olsów i olsów jesionowych. w rejonie Motycza znajduje się niewielki kompleks lasu olsowego (towarzyszący dolinie Łazęgi).

Na pozostałym terenie lasy są pofragmentowane i nieciągłe (za wyjątkiem fragmentów dolin i mniejszych cieków). Rozdrobnienie lasów i ich niewielka powierzchnia na terenie większej części gminy nie sprzyja zachowaniu ciągłości ekologicznej i prawidłowemu funkcjonowaniu przyrodniczemu terenów.

Lasy prywatne według danych GUS za 2020 r. zajmują powierzchnię 345,3 ha. Cechą charakterystyczną lasów prywatnych jest znaczne rozdrobnienie i rozczłonkowanie. Największe ich skupiska znajdują się w okolicy miejscowości Konopnica i Kolonia Radawczyk, Motycz, Kozubszczyzna i Motycz Leśny.

Rysunek 6. Schemat przedstawiający lasy na terenie gminy

Źródło: Bank Danych o Lasach

Wg podziału regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008), gmina Konopnica przynależy do Działu Mazowiecko-Poleskiego (Poddział Mazowiecki), Krainy

Wyżyny Lubelskiej oraz Okręgu Wyżyny Lubelskiej. Potencjalną roślinność naturalną stanowią: lasy liściaste z klasy *Quercio-fagatea* (głównie grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum* - odmiana małopolska, forma wyżynna) oraz w dolinach cieków potencjalną roślinność stanowi niżowy łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*).

Gmina Konopnica pod względem przyrodniczo-leśnym należy do Dzielnicy Wyżyna Zachodniolubelska, która wchodzi w skład Krainy Małopolskiej³. Charakterystyczne dla tego obszaru oprócz występujących się na tym terenie drzewostanów sosnowych, są drzewostany sosnowo-dębowe, pozostałe gatunki lasotwórcze pojawiają się w mniejszych ilościach. Na tym terenie największy udział procentowy, biorąc pod uwagę typy siedliskowe, ma las świeży i las mieszany świeży. Drzewostan składa się głównie z dębu szypułkowego i sosny, w mniejszych ilościach występuje grab, topola osika i lipa drobnolistna. Nierównomiernie rozwinięta warstwa krzewów zbudowana jest głównie z jarzębiny, leszczyny, trzmieliny brodawkowatej i europejskiej, kruszyny, czereśni, gruszy i bzu czarnego. Runo natomiast wykazuje bardzo dużą zmienność gatunkową, w niektórych jego częściach występują gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, szczawik zajęczy oraz marzanka wonna i kopytnik zwyczajny (gatunki chronione).

Siedliska mokre w bezodpływowych obniżeniach terenu zajmowane są przez ols porzeczkowy. Na jego drzewostan składa się przede wszystkim olsza czarna z domieszką brzozy brodawkowatej i brzozy omszonej. w podszyciu występuje czeremcha zwyczajna, porzeczka czarna, kruszyna pospolita i bez czarny. Runo ma budowę mozaikową, w dolinkach obserwowane są gatunki mezofilne: knieć błotna, turzycza błotna, kosaciec żółty, czy psianka słodkogórz. Zespół ten wykształcił się w okolicach Motycza, Marynina i Skubichy.

W sąsiedztwie olsów wykształciły się zbiorowiska łęgowe. Drzewostan tworzy olsza czarna z domieszką jesionu. Krzewy to czeremcha zwyczajna, kruszyna pospolita, bez czarny i trzmielina zwyczajna. Runo tworzą np.: pokrzywa zwyczajna, niecierpek pospolity, bodziszek błotny, przytulia czepna. Łęgi spotyka się w okolicach Motycza, Uniszowic oraz Sporniaka Motyckiego.

Struktura wiekowa i stan zdrowotny lasów w gminie są na ogół zadowalające. Nieco gorzej sytuacja prezentuje się jedynie w lasach prywatnych, gdzie drzewostan jest wyraźnie młodszy i bardziej niż w lasach państwowych zdominowany przez sosnę. w związku z nieprawidłową gospodarką leśną i nadmiernym pozyskiwaniem drewna z lasów prywatnych, wykazują one znaczny stopień degradacji i są uboższe w porównaniu do kompleksów zarządzanych przez Nadleśnictwo Świdnik.

Najbardziej rozpowszechnionym zbiorowiskiem łąkowym jest zespół z kostrzewą czerwoną. Na zdegradowanych, przesuszonych łąkach wykształciły się fitocenozy pastwiskowe: zespół śmiałka darniowego oraz zespół życicy trwałej.

Na terenie gminy słabo wykształcone są zbiorowiska roślinności wodnej. Powierzchnie wód stojących i charakteryzujących się niewielkim przepływem zajmowane są przez zespół rzęsy drobnej i spirodeli wielokorzeniowej. Najczęściej występującym zbiorowiskiem nadwodnym jest zespół szuwaru trzcinowego z trzciną pospolitą.

Z działalnością człowieka wiąże się wykształcenie zbiorowisk ruderalnych i segetalnych. Obrzeża lasów porasta zespół z jeżynami i nawłocią późną. Natomiast wzdłuż ścieżek i na

³ Trampler T. i in., Regionalizacja przyrodniczo-leśna..., Warszawa 1990.

przydrożach występuje zespół życicy trwałej i babki większej. w podobnych miejscach spotkać można płaty mydlinicy lekarskiej i stulichy psiej. Roślinność segetalna, czyli chwasty, pojawia się samorzutnie w uprawach roślin użytkowych – zbożowych i okopowych.

Obszar gminy Konopnica charakteryzuje się występowaniem 17 rzadkich i chronionych gatunków roślin. Następujące gatunki objęte są ochroną ścisłą: ciemiężycza zielona (*Veratrum lobelianum*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), podkolan biały (*Platanthera bifolia*), przylaszczka pospolita (*Hepatica nobilis*), storczyk krwisty (*Dactylorhiza incarnata*) i wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*). Natomiast ochronie częściowej podlegają barwinek pospolity (*Vinca minor*), bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kopytnik zwyczajny (*Asarum europaeum*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), marzanka wonna (*Galium odoratum*) oraz porzeczka czarna (*Ribes nigrum*). Na opisywanym terenie zaobserwowano również rzadkie na Lubelszczyźnie rośliny naczyniowe, które nie są objęte ochroną prawną: łuskiewnik różowy (*Lathraea squamaria*), mietelnik żakula (*Kochia scoparia*) i przestęp biały (*Bryonia alba*).

5.1.2.2. Fauna

Na skład i rozmieszczenie fauny wpływ ma przede wszystkim szata roślinna, rzeźba terenu oraz działalność człowieka, przyczyniająca się do przekształceń środowiska przyrodniczego. Fauna obszaru gminy Konopnica charakteryzuje się cechami typowymi dla środowisk zurbanizowanych o znacznym stopniu przekształcenia. Na terenie tym nie występują gatunki z Czerwonej Listy Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Zaobserwowano natomiast wiele zwierząt objętych ochroną prawną, szczególnie ptaków. Stanowiska najcenniejszych gatunków znajdują się głównie w lasach oraz w nielicznych obniżeniach terenu.

Rzadkie ssaki zaobserwowane na opisywanym terenie to głównie nietoperze (*Chiroptera* sp.), ryjówki (*Sorex* sp.), jeż (*Erinaceus* sp.), kret (*Talpa europaea*) oraz wiewiórka (*Sciurus vulgaris*). Wśród ptaków objętych ochroną, których gniazdowanie na terenie gminy jest pewne występują m.in. : bocian biały (*Ciconia ciconia*), myszołów (*Buteo buteo*), czajka (*Valellus valellus*), uszatka (*Asio otus*), dzięcioł czarny (*Dendrocopus martius*), pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*), ortolan (*Emberiza hortulana*), potrzyszcz (*Miliaria calandra*), potrzos (*Emberiza schoeniclus*). Fauna gadów, gromady podlegającej ochronie ścisłej, reprezentowana jest przez jaszczurkę zwinkę (*Lacerta agilis*). Spośród chronionych płazów na opisywanym terenie żyją trzy gatunki: ropucha szara (*Bufo bufo*), żaba trawna (*Rana temporaria*) i żaba wodna (*Rana esculenta*).

5.2. Charakterystyka powiązań przyrodniczych, system przyrodniczy gminy

Korytarze ekologiczne nie są prawną formą ochrony przyrody. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o ochronie przyrody korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

Celem wyznaczeni sieci korytarzy ekologicznych jest przeciwdziałanie izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów przez umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności zarówno dla obszarów Natura 2000 jak i innych terenów o dużej wartości przyrodniczej.

Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego i łączności przyrodniczej terenów niezwykle ważne są występujące na danym terenie powiązania przyrodnicze.

Powiązania szczebla krajowego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego zalicza obszar gminy Konopnica do tzw. Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOW) – obserwowane są bowiem wyraźne relacje funkcjonalno-przestrzenne pomiędzy gminą a tym największym miastem regionu. Istotne jest zakwalifikowanie niemal całego obszaru gminy Konopnica do tzw. zielonego pierścienia LOW obejmującego tereny otwarte i ekologicznie aktywne (lasy, doliny rzeczne). w jego obrębie, zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, kluczowe znaczenie będzie miało ukierunkowane kształtowanie zagospodarowania, gdzie obok ochrony i zwiększania bazy terenów rekreacyjnych wokół rdzenia LOW, funkcjami komplementarnymi pierścienia jest również stabilizacja i rozwój gospodarki rolnej w strefie żywicielskiej miasta oraz powstrzymanie żywiołowego rozlewania się zabudowy.

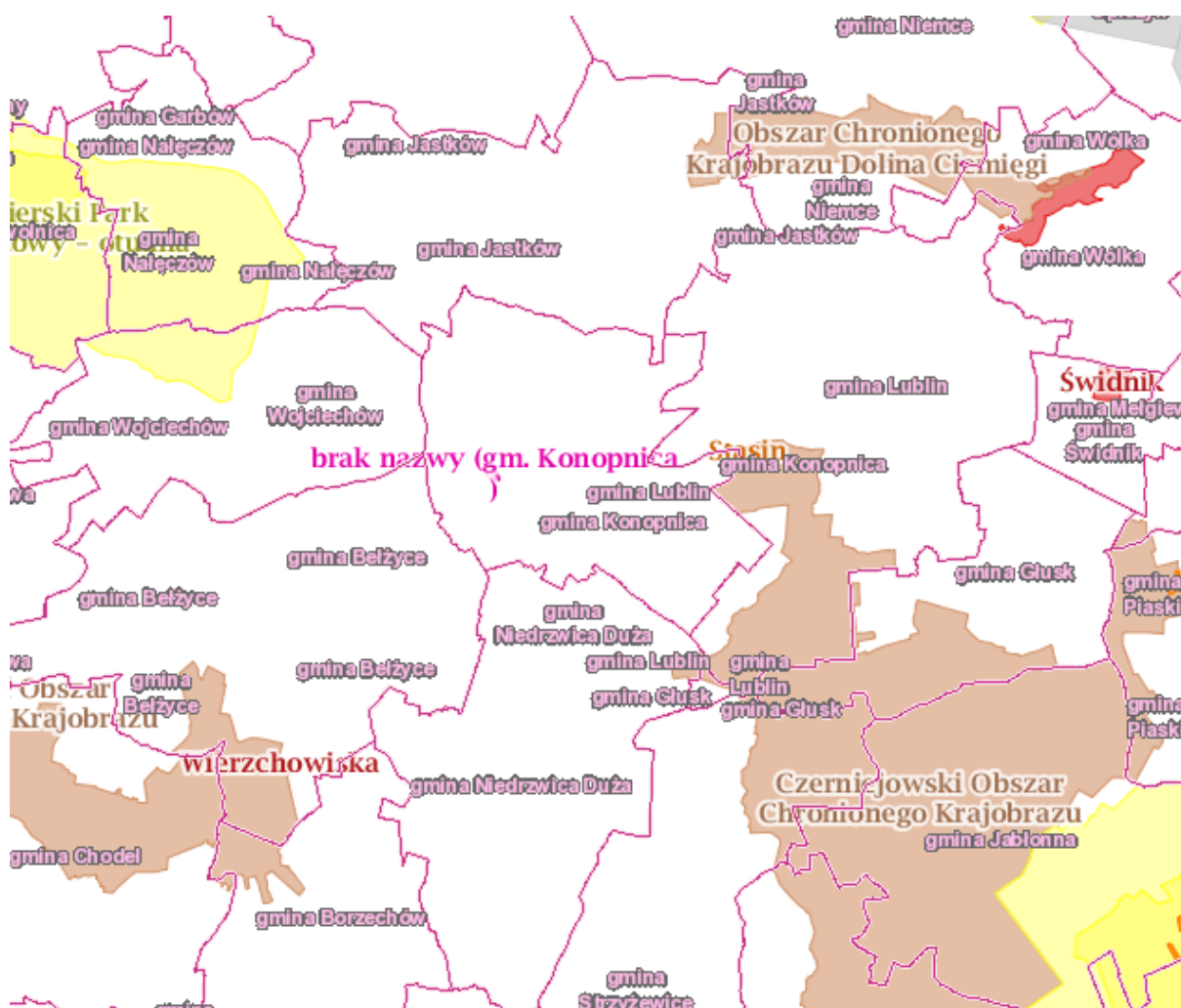
Udział naturalnych ekosystemów (np. lasy, doliny rzeczne) na terenie gminy Konopnica jest dosyć mały, dlatego cała gmina położona jest poza dużymi korytarzami ekologicznymi o znaczeniu krajowym czy międzynarodowym. Umieszczenie gminy na tle wybranych form ochrony przyrody oraz projektu korytarzy ekologicznych przedstawiono na schemacie poniżej. Bezpośrednio z gminą graniczy Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, który obejmuje swoim zasięgiem lasy przylegające do wschodniej granicy gminy oraz położony niedaleko Zalew Zemborzycki. Są to obszary związane z doliną rzeki Bystrzycy. Rzeka ta wraz z doliną stanowi ważny korytarz ekologiczny łączący tereny chronione położone w północnych rejonach województwa z terenami chronionymi obejmującymi południowe obszary regionu.

Powiązania szczebla lokalnego

System przyrodniczy gminy opiera się na ciekach wodnych: dopływie Czechówki zwanego Łazęgą oraz dla potoku spod Konopnicy, dopływu spod Radawca a także źródłowych odcinkach Ciemięgi. Elementy te stanowią podstawowy układ przyrodniczy w ramach którego odbywa się funkcjonowanie przyrodnicze gminy. Powiązania funkcjonalne zapewnia towarzysząca ciekom roślinność, będąca miejscem występowania drobnej zwierzyny i ptactwa. Ciągi te umożliwiają migrację roślin i zwierząt oraz wzajemne przenikanie się terenów otwartych o różnym pokryciu i zurbanizowaniu. Poprzez te korytarze ekologiczne obszar opracowania łączy się z terenami przyległymi, w tym obszarami chronionymi o randze krajowej i międzynarodowej.

Ponadto w granicach gminy znajdują się miejsca, które mogą pełnić funkcje węzłów ekologicznych (biocentrów), zasilające jej strukturę przyrodniczą, będące ostoją różnorodności biologicznej. Lokalne węzły ekologiczne stanowią duże kompleksy leśne Lasu Konopnickiego i lasu w rejonie Radawca.

Ze względu na niski stopień lesistości (stanowi ok. 6%) i duże rozdrobnienie kompleksów leśnych na terenie gminy, stanowią one jedynie uzupełnienie powiązań przyrodniczych. Ponadto podstawowy układ przyrodniczy gminy wzbogacają parki i założenia podworskie, cmentarze, tereny sportowe, nasadzenia i kępy śródpolne, zarośla wąwozów lessowych oraz pasy zieleni przydrożnej.

Rysunek 7. Gmina Konopnica na tle wybranych form ochrony przyrody i projektu korytarzy ekologicznych⁴

Źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?openedTab=nid_tab&openedTabSelection=0

Bariery ekologiczne

Barierami ekologicznymi dla ciągów przyrodniczych położonych na obszarze gminy są przede wszystkim bariery liniowe tj. drogi o znacznej szerokości przekroju poprzecznego i równocześnie dużym natężeniu ruchu (droga ekspresowa nr S19 oraz jej kontynuacja w biegu drogi krajowej nr 19, które składają się na obwodnicę miasta Lublina, a także droga wojewódzka nr 747) oraz linia kolejowa relacji Warszawa – Dorohusk. Dla ptaków ważną barierą jest występowanie napowietrznych linii energetycznych. Inną barierą jest zwarta zabudowa wsi.

⁴ Warstwa została wykonana na zlecenie Ministra Środowiska przez Polską Akademię Nauk - Zakład Badania Ssaków w Białowieży w 2005 roku. Powstała ona na podstawie analizy:

- wcześniejszych opracowań dotyczących wyznaczania korytarzy ekologicznych w Polsce oraz analizy środowiskowej;
- danych dotyczących rozmieszczenia wybranych gatunków wskaźnikowych dla zachowania ciągłości cennych przyrodniczo obszarów oraz różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym i ekosystemowym;
- historycznych i obecnych szlaków migracyjnych gatunków wskaźnikowych;
- danych genetycznych gatunków wskaźnikowych.

Dysponentem przedmiotowych danych jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

5.3. Charakterystyka stanu ochrony - zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe oraz ich ochrona prawna

5.3.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Do podstawowych form ochrony przyrody w Polsce należy tworzenie rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Coraz większe znaczenie mają także użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

Na obszarze gminy Konopnica z form ochrony przyrody wymienionych w ustawie o ochronie przyrody, występują:

- zespół przyrodniczo-krajobrazowy w Radawcu Dużym;
- 1 pomnik przyrody.

Na obszarze objętym sporządzeniem zmiany planu nie występują obiekty i tereny objęte ochroną na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy w Radawcu Dużym został utworzony Rozporządzeniem Nr 31 Wojewody Lubelskiego z dnia 5 lutego 2002 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 12. poz. 350). Jego powierzchnia wynosi ok. 11 ha i w całości położony jest na terenie obrębu ewidencyjnego Radawiec Duży (dz. ew. nr 608, 1774/1 - część zachodnia i południowa, do linii ogrodzenia z siatki metalowej).

Celem ochrony zespołu jest zachowanie pozostałości zespołu dworsko - parkowego z cennymi okazami drzew, w szczególności modrzewi oraz ze stawami zasilanymi wodą źródlaną.

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.) zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Na ich mogą być wprowadzone następujące zakazy (art. 45.1. cyt. ustawy):

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Pomnik przyrody

Na terenie gminy Konopnica występuje 1 pomnik przyrody – pojedyncze drzewo. Szczegółowe dane dotyczące pomników przyrody zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Rejestr pomników przyrody na terenie gminy

Lp.	Rodzaj obiektu	Opis pomnika przyrody	Obwód na 1,3 m [cm]/ Wys. [m]	Miejscowość	Opis lokalizacji	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna
1.	Drzewo	Dąb „Wojciech” - dąb szypułkowy Quercus robur o średnicy korony 40 m	460/30	Motycz Leśny	rośnie na granicy działek 64/1 i 63, na gruntach rolnych	25.05.2009	Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub z 2009 r. Nr 78, poz. 1894, zm. z 2010 r. Nr 33, poz. 745)

Źródło: <http://bip.lublin.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody>

W sąsiedztwie pomników przyrody obowiązują ograniczenia i zakazy wynikające z aktów ustanawiających, które również są uwzględnione w obowiązującej ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (art. 45), natomiast nie obowiązują zakazy wynikające z aktu ustanawiającego pomnik przyrody, które nie są uwzględnione w ww. przepisie ustawy, jak również nie mają zastosowania zakazy wymienione w art. 45 ustawy, które nie figurują w akcie prawa miejscowego. Wskazany jest, aby gmina dążyła do uregulowania stanu prawnego pomników przyrody w celu dostosowania do obowiązujących przepisów.

- jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* (Motycz, teren zespołu dworsko-parkowego)
- jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*
- lipa drobnolistna *Tilia cordata* (Motycz, poza ogrodzeniem zespołu dworsko-parkowego)
- lipa drobnolistna *Tilia cordata*
- lipa drobnolistna *Tilia cordata*
- aleja lipowa *Tilia cordata*
- grupa 5 modrzewi europejskich *Larix decidua*

Gmina Konopnica nie planuje powołania form ochrony przyrody, które możliwe są do utworzenia przez gminę, tj. pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, z tego względu nie wskazuje się ich jako planowanych czy projektowanych form ochrony przyrody. Ze względu na fakt, iż wymienione wyżej cenne obiekty o wysokich walorach krajobrazowych mogą w przyszłości zostać objęte ochroną – np. jako użytki ekologiczne (po wykonaniu stosownej dokumentacji oraz przeprowadzeniu procedur przewidzianych prawem) wskazano je w niniejszym opracowaniu.

5.3.3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne, w tym ustawy i rozporządzenia. Za najważniejszą należy uznać ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Ustawa jest częściowo wynikiem ustaleń na szczeblu międzynarodowym. Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r. w art. 14 wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania szczególnej wagi nabiera aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym ujęty w Polityce Ekologicznej Państwa 2030. Projektowany plan powinien spełniać wymogi zawarte w tym dokumencie tj. kształtować ład przestrzenny pozwalając na racjonalną gospodarkę. Przez ład przestrzenny należy rozumieć sposób ukształtowania przestrzeni, który tworzy harmonijną całość. Nie należy przy tym zapominać o zasadzie zrównoważonego rozwoju, o której mówi Konstytucja RP w art. 5 – „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Kryteria zrównoważonego rozwoju zostały uwzględnione w projektowanej miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego m.in. poprzez utrzymanie i wprowadzenie możliwie jak największych obszarów biologicznie czynnych na terenach zabudowanych i wskazanych do zabudowy, nie blokujących jednocześnie rozwoju inwestycji na terenach zurbanizowanych. Jest to swego rodzaju kompromis społeczno - ekologiczny, którego wypracowanie jest niezbędne by zachować środowisko przyrodnicze dla przyszłych pokoleń.

Najważniejszymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich są dyrektywy, wśród których jako najważniejsze należy wymienić:

- dyrektywę Rady 79/40/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków ze zmianami (Dyrektywa Ptasia);
- dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Obie dyrektywy są podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000, której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy. Realizacja projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego – część wschodnia, obejmującego miejscowość Stasin nie powinna wpływać negatywnie na sąsiadujące obszary NATURA 2000.

Z powyższego wynika, że cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zostały uwzględnione w projekcie planu, dla którego sporządzona została niniejsza prognoza. Uwidacznia się to przede wszystkim w próbie zapisania jak najbardziej racjonalnych zasad kształtowania już zurbanizowanej przestrzeni objętej planem, z jednoczesnym zachowaniem dużej ilości zieleni, cennych przyrodniczo obiektów i uwzględnieniem powiązań przyrodniczych.

Stan zasobowy i jakościowy wód

Cele środowiskowe określone w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły".

Ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych jest głównym celem środowiskowym wskazanym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. w związku z tym wyznaczono wartości graniczne dla wskaźników jakości wód. Jak podaje ten dokument: „Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.” Dla obszarów Natura 2000, do czasu sporządzenia planów ochrony, celem środowiskowym będzie osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu. Zbiorcze wyniki dla tego odcinka rzeki Wisły pozwalają określić jej stan ekologiczny jako dobry. w przypadku wód podziemnych (zgodnie z art. 4 RDW) główne cele środowiskowe obejmują:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Aktualna sytuacja w gminie

System zaopatrzenia w wodę gminy Konopnica oparty jest na 4 komunalnych ujęciach wód podziemnych wraz ze stacjami uzdatniania wody w miejscowościach Konopnica, Motycz, Motycz Agram i Radawiec Duży. Dopuszczalny pobór wód określają pozwolenia

wodno-prawne. Wszystkie ujęcia wód posiadają strefy ochrony bezpośredniej. Żadne z ujęć nie ma wyznaczonej strefy ochronnej. Mieszkańcy nie objęci z różnych względów systemem zwodociągowania korzystają najczęściej z przydomowych studni kopalnych. w celu ochrony środowiska, jak również podniesienia standardu życia na terenie gminy, istnieje potrzeba zaopatrzenia ludności zamieszkującej jej obszar w wodę z głębszych, czwartorzędowych poziomów wodonośnych poprzez rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej lub budowę nowych głębszych ujęć.

Zaledwie 52,3% mieszkańców gminy pod koniec 2020 r. (wg danych GUS, BDL) korzystało z wodociągu, co tylko częściowo pozwala na kontrolowanie sąsiedztwa ujęć, ilości pobieranej wody i jej jakości. Działania te nie pozwalają na monitorowanie stanu zasobowego i jakościowego wód podziemnych na terenie całej gminy. Kontrola w przypadku pozostawienia indywidualnych źródeł zaopatrzenia w wodę jest niemożliwa. Problem na terenie większych miejscowości stanowi również właściwe zasilanie wód podziemnych, ze względu na duży udział powierzchni utwardzonych oraz brak obecności kanalizacji deszczowej odprowadzającej wodę opadową i roztopową, do kanałów zbiorczych i dalej do rzek. Wskazane jest stosowanie zbiorników retencyjnych umożliwiających przynajmniej częściowe odzyskanie wody opadowej (w miarę potrzeb po wcześniejszym podczyszczeniu – np. wód z terenów komunikacyjnych).

Również niekorzystnie prezentuje się poziom skanalizowania gminy. Wg danych GUS, BDL pod koniec 2020 r. z kanalizacji korzystało ok. 17,3% mieszkańców gminy. w latach 2008 – 2014 w ramach inwestycji gminnych wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Konopnica, Stasin, Marynin, Tereszyn, Lipniak, Szerokie o łącznej długości 26,86 km oraz sieć wodociągową w miejscowościach: Radawiec Duży, Radawiec Mały, Radawczyk Drugi, Pawlin o długości 27,07 km. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej miasta Lublina i podczyszczane są w oczyszczalni ścieków Hajdów. Na pozostałym obszarze gminy odprowadzanie ścieków opiera się na zbiornikach bezodpływowych i wywozie ścieków wozami asenizacyjnymi oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków. z terenami tymi wiąże się możliwość przenikania zanieczyszczeń do gleb i dalej wód gruntowych. w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania konieczny jest dalszy rozwój systemów kanalizacyjnych oraz kontrola i modernizacja stosowanych zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych.

Obszar objęty planem jest w całości skanalizowany, natomiast budowa sieci wodociągowej jest dopiero w planach.

Analiza osiągnięcia celów środowiskowych

1. Projekt planu dostosowuje planowane przeznaczenie terenu oraz sformułowane dla tego terenu kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego, w tym znaczący udział powierzchni zabudowy, do warunków geologiczno - hydrologicznych oraz związanych z tym uwarunkowań prawnych.

2. Projekt planu właściwie dba o rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i wymuszając właściwe rozwiązanie z zakresu gospodarki ściekowej, odgrywające znaczącą rolę w utrzymaniu właściwej jakości wód.

3. Projekt planu wyznacza grupę terenów - wyłączonych z zabudowy, odgrywające ważną rolę w prawidłowym zasilaniu poziomów wodonośnych.

Podsumowując, stwierdza się że realizacja ustaleń projektu planu umożliwi spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych,

wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.).

Zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych, w tym różnorodności biologicznej

Cele i kierunki adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

„Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy.

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju 2020 i innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji szczebla centralnego oraz regionalnego i lokalnego. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju. Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji. Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. w mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę. Pośrednim zagrożeniem są powodzie z uwagi na to, że większość obszarów metropolitalnych zlokalizowana jest w dolinach dużych rzek. Opady

ulewne podobnie jak powodzie stanowią zagrożenie dla infrastruktury miejskiej poprzez podtopienia, osuwiska i zniszczenie ciągów komunikacyjnych, budynków i mienia.

Powiązania między różnorodnością biologiczną a zmianami klimatu są obustronne – skutki zmieniających się warunków klimatycznych już teraz mają wpływ na różnorodność biologiczną oraz na funkcjonowanie ekosystemów. Przewiduje się, że w przyszłości zmiany klimatu staną się najważniejszym czynnikiem wpływającym na utratę różnorodności biologicznej obok zmian sposobu użytkowania gruntów. Zmiany klimatu wpływają na różnorodność biologiczną, gdyż gatunki rozwijają się w konkretnym zakresie uwarunkowań środowiskowych, takich jak temperatura, wilgotność itp. w związku z tym, że czynniki te zmieniają się wraz ze zmianami klimatu, gatunki muszą migrować, by przebywać w swoim optymalnym środowisku. Niektóre gatunki mają zdolności przystosowawcze, jednak w przypadku innych zmiany środowiska stanowią poważne zagrożenie, prowadząc do wyginięcia gatunków i zmniejszenia różnorodności biologicznej. Zdolność gatunków do wymuszonej przez zmiany klimatu migracji jest także ograniczona przez działania człowieka, które zmieniły sposób użytkowania gruntów i doprowadziły do fragmentacji siedlisk. Wiele gatunków nie radzi sobie z migracjami przez ulice, obszary miejskie i pola uprawne. Konieczne jest więc ułatwienie im tego procesu adaptacyjnego przez np. tworzenie korytarzy ekologicznych z siedlisk przyrodniczych i ograniczanie fragmentacji.

Aktualna sytuacja w gminie

Podstawowymi strukturami kształtującymi system przyrodniczy gminy są:

- kompleksy leśne Lasu Konopnickiego i lasu w rejonie Radawca oraz kilka mniejszych kompleksów leśnych w północnej i zachodniej części gminy;
- dolinki rzeczne: dopływu Czechówki zwanego Łazęgą oraz dla potoku spod Konopnicy, a także źródłowe odcinki Ciemięgi;
- tereny otwarte w północnej i północno-wschodniej części gminy, która jest najbardziej urozmaicona pod względem ukształtowania terenu, charakteryzująca się falistym krajobrazem, urozmaiconym licznymi suchymi dolinami i wąwozami, atrakcyjna dla rozwoju turystyki.

Z kolei do najważniejszych obszarów podlegających ochronie na terenie gminy należą:

- gleby klasy I-III;
- lasy pełniące funkcję lasów ochronnych;
- drzewostan olsowy w Motyczu;
- obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Niecka Lubelska;
- obszar źródłowy rzek i potoków znajdujących się w zlewni chronionej Bystrzycy i Czechówki
- obszary naturalnych dolin rzeki Ciemięgi, dopływu Czechówki zwanego Łazęgą oraz dla potoku spod Konopnicy oraz innych cieków i obniżen stanowiących naturalne siedliska przyrodnicze wchodzące w ciągi ekologiczne;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy w Radawcu Dużym;
- pomnik przyrody;
- parki dworskie;
- lasy.

Analiza osiągnięcia celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu

1. Projekt zmiany planu wyznacza grupę terenów otwartych (tj. wyłączonych z zabudowy) odpowiedzialnych za ochronę naturalnych pochłaniaczy dwutlenku węgla, takich jak gleby torfowe, tereny leśne, tereny podmokłe, lasy.

2. Projekt zmiany planu właściwie dba o rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i wymuszając właściwe rozwiązanie z zakresu gospodarki ściekowej, odgrywającą znaczącą rolę w utrzymaniu właściwej jakości wód. Ponadto projekt zmiany planu zakłada rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej w oparciu o najnowsze rozwiązania technologiczne oraz instalacje.

3. Projekt zmiany planu wprowadza zapisy mające na celu zachowanie cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej, w tym ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo.

4. Projekt zmiany planu wprowadza zapisy mające na celu zapobieganie zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody oraz abiotycznych elementów środowiska.

5. Projekt zmiany planu dla każdego z obszarów funkcjonalnych zainwestowanych i rozwojowych gminy stara się ustalić wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, który odgrywa ważną rolę przy utrzymaniu prawidłowych warunków aerosanitarnych na terenach zabudowanych.

Podsumowując, stwierdza się że realizacja ustaleń projektu zmiany planu umożliwi spełnienie celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

5.3.4. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Na obszarze planu nie występują obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków.

5.3.5. Obszary i obiekty chronione na podstawie innych niż powyższe przepisów odrębnych

5.3.5.1. Gleby pochodzenia organicznego i grunty wysokich klas bonitacyjnych

Grunty rolne I, II, III klasy bonitacyjnej podlegają ochronie na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 2 tejże ustawy przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i wymaga ono zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi dla klas I-III.

Ze względu na zmiany w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Art. 10a. w brzmieniu: przepisów rozdziału 2 (Ograniczanie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne) nie stosuje się do gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast), użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego (zaliczone dla klas I, II, III, IIIa i IIIb) oraz użytki rolne (klas IV, IVa, IVb, V i VI) wytworzone z gleb pochodzenia organicznego, położone w granicach administracyjnych miast, nie podlegają

warunkom ochrony określonym w tej ustawie, a co za tym idzie nie ma konieczności uzyskiwania odrolnienia dla terenów przeznaczonych pod inne funkcje.

Na obszarze objętym projektem planu występują gleby wysokich klas bonitacyjnych. Zgodnie z projektem zmiany planu ich przeznaczenie ulegnie zmianie na cele nierolnicze, więc zachodzi konieczność uzyskania ww. zgody na cele nierolnicze.

5.3.5.2. Strefy ochronne wokół ujęć wód podziemnych

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane strefy ochronne ujęć wody.

Na terenie gminy istnieją 4 ujęcia wód podziemnych (Konopnica, Motycz, Motycz Agram i Radawiec Duży), służące do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę pitną i na potrzeby gospodarstw domowych. Dla wszystkich ww. ujęć wód ustanowiono stref ochrony bezpośredniej (w postaci wygradzonego terenu, zawierającego się w granicach działki na której jest posadowione ujęcie). Dla ww. ujęć wód nie ustalono stref ochrony pośredniej.

5.3.5.3. Lasy, lasy ochronne

Lasy podlegają ochronie na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z art. 7 ust 1 i 2 tejże ustawy przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i wymaga ono zgody:

1) Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dla gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa;

2) Marszałka województwa dla pozostałych gruntów leśnych.

Ponadto część lasów na terenie gminy pełni funkcje lasów ochronnych o kategorii ochrony lasów masowego wypoczynku i turystyki związane z położeniem w obrębie oddziaływania dużego ośrodka miejskiego – miasta Lublin. Lasy te obejmują oddziały 180-188 (Las Radawiecki) lasów stanowiących własność Skarbu Państwa i zajmują powierzchnię ok. 210 ha.

Status lasów ochronnych wyklucza prowadzenie produkcyjnej działalności leśnej na ich obszarze.

5.4. Sozologia - najważniejsze zagrożenia środowiska oraz potencjalne źródła uciążliwości

5.4.1. Stan środowiska – jakość, zagrożenia i sposoby przeciwdziałania

5.4.1.1. Powietrze atmosferyczne

Oceny jakości powietrza dokonuje się oddzielnie, uwzględniając kryteria ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Lista zanieczyszczeń jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, obejmuje: benzen C₆H₆, dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, ozon O₃, pył PM_{2,5} pył PM₁₀, ołów Pb w pyłe PM₁₀, arsen As w pyłe PM₁₀, kadm Cd w pyłe PM₁₀, nikiel Ni w pyłe PM₁₀, benzo(a)piren w pyłe PM₁₀. Do

zanieczyszczeń, które należy uwzględnić w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony roślin zalicza się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.) w ramach państwowego monitoringu środowiska dokonuje się obserwacji zmian i ocen jakości powietrza. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska zobowiązany jest do sporządzania ocen pięcioletnich, wykonywanych przynajmniej co 5 lat, na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach oraz ocen rocznych wykonywanych co roku.

Podstawę do rocznej oceny jakości powietrza stanowią: poziomy dopuszczalne, docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Oceny dokonuje się dla kryterium ochrony zdrowia (w zakresie: benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM₁₀, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, ozonu i pyłu zawieszonego PM_{2,5} – począwszy od 2010 roku) oraz pod kątem ochrony roślin (w zakresie: tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu).

Ocena roczna poziomu substancji w powietrzu w poszczególnych strefach oraz klasyfikacja stref dotyczy zawsze pełnego roku pomiarowego. Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze strefy. Końcowym wynikiem klasyfikacji jest określenie klasy dla każdej strefy i dla każdego zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin.

W 2019 r. gmina Konopnica przynależała do strefy lubelskiej (PL0602), drugą strefę stanowiła aglomeracja lubelska. Żadne ze stanowisk pomiarowych monitoringu powietrza, z których wyniki wykorzystano w ocenach jakości powietrza w województwie lubelskim, nie znajdowało się na terenie gminy Konopnica. Najbliższe stacje pomiarowe zlokalizowano w mieście Lublin (ul. Śliwińskiego 5 oraz ul. Obywatelska 13). Obszar badanej jednostki administracyjnej znajduje się jednak w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji lubelskiej (PL0601), dla której odnotowano znacznie wyższe wartości zanieczyszczeń, co może mieć wpływ na rzeczywisty stan jakości powietrza. Do oceny jakości powietrza zostały wykorzystane dane dla strefy lubelskiej, do której gmina Konopnica została zaklasyfikowana.

W klasyfikacji stref według kryterium ochrony zdrowia ludzi w 2013 r. strefa lubelska uzyskała klasę C (klasa C - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, powyżej poziomu docelowego, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony o stężeniach powyżej poziomu dopuszczalnego) wyłącznie z powodu przekroczeń norm dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Sytuacja zmieniła się już w roku 2014, kiedy to przekroczone zostały także normy dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – strefa lubelska uzyskała klasę B (klasa B - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach powyżej poziomu dopuszczalnego lecz nie przekraczających poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji) oraz benzo(a)pirenu – strefa lubelska uzyskała klasę C. w roku 2015 stan ten uległ dalszemu pogorszeniu w związku z czym strefa lubelska uzyskała już klasę C z powodu przekroczeń norm dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu⁵. Dla pozostałych zanieczyszczeń strefom nadano status klasy a z uwagi na nieprzekraczanie poziomu dopuszczalnego i docelowego dla każdej z ocenianych substancji.

⁵ Źródło: Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w latach 2013-2015; WIOŚ; Lublin

W 2017 r. klasa C została określona dla: pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu – ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń dobowych.

Dla stref ze statusem klasy C, zgodnie z art. 91 ustawy - P.o.ś., zarząd województwa opracowuje, a sejmik województwa uchwala program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne integralną część programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji stanowić ma plan działań krótkoterminowych.

Klasa D2 skutkuje natomiast, w myśl art. 91a Ustawy, podjęciem długoterminowych działań naprawczych będących celem wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Pozostałym strefom nadano status klasy a z uwagi na nieprzekraczanie (również ponad dozwoloną ilość) poziomu dopuszczalnego i docelowego dla każdej z ocenianych substancji.

Ogólne wyniki klasyfikacji dla strefy lubelskiej za 2016 r. ze względu na ochronę zdrowia ludzi przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		dwutlenek siarki SO ₂	dwutlenek azotu NO ₂	pył zawieszony PM10	Ołów Pb	benzen C ₆ H ₆	tlenek węgla CO	ozon O ₃ *	ozon O ₃ **	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	benzo(a)piren BaP	PM2,5 (faza I)
strefa lubelska	PL0602	A	A	C	A	A	A	A	D 2	A	A	A	C	A

klasa a - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego

klasa C - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach substancji przekraczających poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe

klasa D2 – klasa strefy dla ozonu o stężeniach przekraczających poziom celu długoterminowego

* wg poziomu docelowego

** wg poziomu celu długoterminowego

Źródło: WIOŚ, Lublin 2016

Według kryterium ochrony roślin, strefę lubelską pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu (NO_x) i dwutlenku siarki (SO₂) oraz poziomu docelowego ozonu (O₃) zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, dla strefy lubelskiej ustalono klasę D2. Wynikowe klasy dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń dla stref pomiarowych obejmujących gminę Konopnica ze względu na ochronę roślin przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
		dwutlenek siarki SO ₂	tlenki azotu NO _x	Ozon O ₃ *	Ozon O ₃ **
strefa lubelska	PL0602	A	A	A	D2

klasa a – klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego

klasa D2 – klasa strefy dla ozonu o stężeniach przekraczających poziom celu długoterminowego

* wg poziomu docelowego

** wg poziomu długoterminowego

Źródło: WIOŚ, Lublin 2016

Zgodnie z art. 91 ustawy – P.o.ś. dla stref, w których poziom substancji w powietrzu odpowiednio przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy (strefy klasy C), zarząd województwa, po zasięgnięciu opinii właściwych wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów, obowiązany jest określić, w drodze uchwały, program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu.

w wyniku oceny rocznej, obejmującej rok 2016, na liście stref zakwalifikowanych do opracowania POP znalazły się:

- aglomeracja lubelska (ze względu na pył PM₁₀, pył PM_{2,5} i B(a)P) - kryterium ochrony zdrowia;
- strefa lubelska (ze względu na pył PM₁₀ i B(a)P) - kryterium ochrony zdrowia.

Na terenie gminy Konopnica zostały odnotowane przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)piranu, dlatego jest to obszar zakwalifikowany do opracowania programu ochrony powietrza.

Stan zanieczyszczenia powietrza w gminie Konopnica jest w głównej mierze konsekwencją zanieczyszczeń napływających z aglomeracji lubelskiej oraz zanieczyszczeń wytwarzanych na terenie gminy przez paleniska gospodarstw domowych, a także związane z ruchem komunikacyjnym. Poziom stężeń zanieczyszczeń w atmosferze zależy głównie od warunków meteorologicznych. Na stan i dynamikę zanieczyszczeń wywierają wpływ następujące czynniki: struktura termiczno-dynamiczna atmosfery, kierunek i prędkość wiatru oraz opady atmosferyczne. w tym miejscu należy stwierdzić, iż warunki meteorologiczne sprzyjają transportowi zanieczyszczeń z aglomeracji lubelskiej na teren gminy. Ponadto zróżnicowane warunki geomorfologiczne powodują, iż wskutek zwiększonej turbulencji wywołanej znaczną szorstkością terenu część północno-wschodnia analizowanego obszaru narażona jest w większym stopniu na akumulację stałych cząstek pochodzenia antropogenicznego. Część północna i zachodnia gminy jest terenem wyniesionym, gdzie następuje wzrost prędkości wiania wiatru. Powoduje to dobre przewietrzanie, czego efektem jest niewielka koncentracja zanieczyszczeń powietrza.

Gmina Konopnica ze względu na swój rolniczy charakter nie posiada na swoim obszarze dużych obiektów pogarszających stan czystości powietrza. Na jakość powietrza wpływ ma przede wszystkim działalność miejscowych zakładów przemysłowych, lokalnych kotłowni

ogrzewających szklarnie i tunele oraz indywidualnych palenisk domowych. Wpływ importu zanieczyszczeń występuje we wschodniej części gminy, z obszaru miasta Lublin. Czynnikiem skażenia atmosfery są także spaliny samochodowe, szczególnie w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu (droga ekspresowa nr S19 oraz jej kontynuacja w biegu drogi krajowej nr 19, a także droga wojewódzka nr 747).

5.4.1.2. Gleby

Na terenie gminy Konopnica stan gleb z każdym rokiem się pogarsza – gleby ulegają degradacji, na co największy wpływ mają: rolnictwo, transport oraz budownictwo. Znaczące przekształcenia i zanieczyszczenia środowiska glebowego mają lokalny charakter.

Najczęstszą przyczyną zanieczyszczenia gleb jest degradacja chemiczna i fizyczna. Do degradacji fizycznej dochodzi w skutek wzrostu urbanizacji (rozwój budownictwa i towarzyszącej mu infrastruktury). Erozja wodna i eksploatacja kruszywa to najczęstsze przyczyny degradacji fizycznej w gminie Konopnica. Degradacja chemiczna jest efektem intensywnego nawożenia mineralnego i organicznego zanieczyszczenia przemysłowego oraz wzmożonym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie gminy zanieczyszczenia gruntu występują również w miejscach nielegalnego gromadzenia odpadów.

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie na terenie powiatu lubelskiego był prowadzony monitoring jakości gleb. Badania nad zawartością mikroelementów oraz potrzebami nawozowymi gleb prowadzi w ramach monitoringu jakości środowiska WIOŚ (wykorzystując materiały badawcze Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach oraz prace Instytutu Upraw i Nawożenia Gleb w Puławach, realizującego oceny jakości gleb w ramach monitoringu krajowego). Badania jakości gleb prowadzone są w cyklu 5-letnim od 1995 r. Prowadzone badania mają na celu określenie jakości gleb, monitoringu zmian w ich chemizmie oraz konieczności prowadzenia prac ochronnych. Starosta powiatu zobowiązany jest do prowadzenia rejestru obszarów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleb, wraz z wykazem obszarów, dla których obowiązkowe jest przeprowadzenie rekultywacji.

Na terenie województwa lubelskiego do badań w ramach monitoringu chemizmu gleb ornych Polski wytypowano 20 punktów pomiarowych. Na terenie powiatu lubelskiego punkt taki jest zlokalizowany w miejscowości Świdniczek (nr krajowego punktu monitoringu gleb sieci IUNiG – 283), w gminie Wólka oraz Strzeszkowice Duże (nr 281) w gminie Niedrzwica Duża. Dane pochodzące z tych punktów można uznać za reprezentatywne dla całego powiatu (nie licząc miasta Lublin), gdyż gleby są podobnego pochodzenia, antropopresja przemysłu i transportu jest podobna, struktura i sposób uprawy gruntów ornych są jednakowe.

W glebach oznaczono: właściwości podstawowe (np. skład granulometryczny, odczyn w wodzie i 1 M KCl, zawartość przyswajalnych dla roślin form potasu, fosforu, magnezu i siarki, zawartość glinu ruchomego, procentową zawartość azotu i węgla, zawartość WWA), skład jonowy kompleksu sorpcyjnego gleb (np. zawartość wymiennych form Ca, Mg, K, Na, Al, H) oraz tzw. całkowitą zawartość składników chemicznych (np. Ca, Mg, K, Na, Fe, Al, Mn, Cd, Cu, Cr, Ni, Pb, Zn). w przypadku większości cech opisujących właściwości i jakość gleby nie obserwowano istotnych zmian na przestrzeni 15 lat w porównaniu ze stanem wyjściowym (czyli 1995 r.). Zmiany te nie obniżyły zdolności gleb do pełnienia ich funkcji.

Generalnie można stwierdzić, że gleby województwa lubelskiego charakteryzują się naturalną zawartością określonych składników chemicznych. Brak większych zmian

w stężeniu mierzonych substancji czy pierwiastków wskazuje na niewielki ich dopływ na drodze antropogenicznej. Można także zaobserwować, że gleba w tym obszarze jest zasobna w pierwiastki przyswajalne dla roślin, takie jak fosfor, potas i magnez. Wybrane cechy określające właściwości i jakość badanych gleb w punkcie pomiarowym Świdniczek oraz Strzeszkowice Duże odnotowane w 2015 r. zawiera poniższa tabela.

Tabela 6. Wybrane cechy określające właściwości oraz jakość gleb w pp Świdniczek oraz Strzeszkowice Duże, zbadane w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski przez Instytutu Upraw i Nawożenia Gleb w Puławach w 2015 r.

Cecha	Wartość - Świdniczek	Wartość - Strzeszkowice Duże
odczyn gleb mierzony w 1 M KCl	6,5 pH	5,9 pH
zawartość próchnicy	2,11%	2,04%
wysycenie kompleksu glebowego zasadami	85,49%	73,83%
<i>zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin:</i>		
fosfor przyswajalny	50,3 mg P ₂ O ₅ *100g-1	27,2 mg P ₂ O ₅ *100g-1
potas przyswajalny	25,3 mg K ₂ O*100g-1	33,2 mg K ₂ O*100g-1
magnez przyswajalny	10,9 mg Mg*100g-1	5,2 mg Mg*100g-1
siarka przyswajalna	1,12 mg S-SO ₄ *100g-1	1,11 mg S-SO ₄ *100g-1
zawartość WWA w glebach użytków rolnych	149,9 µg*kg-1	312,0 µg*kg-1
zasolenie		
<i>zawartość pierwiastków śladowych:</i>		
kadm	0,18 mg*kg-1	0,19 mg*kg-1
miedź	7,7 mg*kg-1	7,5 mg*kg-1
chrom	11,3 mg*kg-1	14,8 mg*kg-1
nikiel	10,4 mg*kg-1	11,9 mg*kg-1
ołów	12,3 mg*kg-1	11,2 mg*kg-1
cynk	39,9 mg*kg-1	32,2 mg*kg-1

Źródło: http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=monit

Gleby występujące w gminie ze względu na minimalne zanieczyszczenia WWA i brak zanieczyszczeń metalami ciężkimi nadają się do upraw wszystkich rodzajów roślinności, bez obawy kumulacji tych zanieczyszczeń w materiale roślinnym. Obszar gminy Konopnica nadaje się do produkcji zdrowej żywności ekologicznej, tworzenia gospodarstw ekologicznych, stosujących dobrą praktykę ekologizacji produkcji żywności.

5.4.1.3. Wody powierzchniowe

Zgodnie z „Raportem o stanie środowiska w województwie lubelskim w 2016 r.” do głównych czynników, które negatywnie wpływają na środowisko wodne zaliczamy :

- źródła punktowe – ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, pochodzące głównie z zakładów przemysłowych i z aglomeracji miejskich,
- zanieczyszczenia obszarowe – zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, nieposiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych,
- zanieczyszczenia liniowe – zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg lub torfowisk oraz pochodzące z rurociągów, gazociągów, kanałów ściekowych, osadowych.

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód jest działalność człowieka, ponieważ najczęściej zanieczyszczeń trafia do wód razem ze ściekami.

Podstawowym celem monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Monitoring wód powierzchniowych, funkcjonujący w Polsce w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS), realizowany jest w punktach pomiarowych sieci krajowej, w odniesieniu do wyznaczonych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które oznaczają oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych, takie jak: struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, sztuczny zbiornik wodny, jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Są to podstawowe jednostki w gospodarowaniu wodami.

Zgodnie z raportem o stanie środowiska województwa lubelskiego w latach 2013-2015 (2016 r.), na obszarze województwa lubelskiego sieć monitoringu jakości wód powierzchniowych w roku 2015, objęła ocenę stanu wód dla 155 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych spośród wszystkich 352 JCWP w województwie. w ocenie uwzględniono dane z monitoringu diagnostycznego dla 81 JCWP monitorowanych w latach 2010-2015 oraz z monitoringu operacyjnego dla 74 JCWP monitorowanych w latach 2013-2015. w obszarze gminy Konopnica znalazł się fragment jednej z badanych JCWP – dla rzeki Bystrzycy od zbiornika Zembrzyckiego do ujścia (RW20001524699). Stan chemiczny tej JCWP został oceniony, na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń, jako stan poniżej dobrego ze względu na przekroczenie wartości średniorocznej trifluariny. Stan ekologiczny tej JCWP został oceniony jako słaby, o czym zdecydował wskaźnik biologiczny – ichtiofauna. Ogólna ocena stanu wód wykazała, że z badanych JCWP jedynie 5 (2% badanych wód) posiada stan dobry. w przypadku JCWP – dla rzeki Bystrzycy od zbiornika Zembrzyckiego do ujścia, stan ten jest niestety zły. w raporcie zwrócono jednak uwagę, na to że udział wskaźników sklasyfikowanych poniżej stanu dobrego zmniejszył się i wykazuje tendencją poprawy.

Na terenie gminy Konopnica największy wpływ na jakość wód powierzchniowych ma przede wszystkim słabo rozwinięta gospodarka wodno-ściekowa (przede wszystkim sieć kanalizacyjna), brak kanalizacji deszczowej na terenie większych miejscowości oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, ścieki sanitarne i gnojowica). Mniejszy wpływ na jakość wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia związane z ruchem kołowym (głównie substancjami ropopochodnymi) oraz dzikie wysypiska śmieci. Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych będzie miał kompleksowy rozwój gospodarki wodno-ściekowej, zarówno w gminie jak i na obszarach sąsiednich.

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

Gmina Konopnica znajduje się w obszarze:

- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW2000624689 - Ciemięga**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW20006246729 - Czechówka**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły.

Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015;

- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW20001524699 - Bystrzyca od zb. Zemborzyckiego do ujścia**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW2000024653 - Zbiornik Zemborzyce**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status silnie zmienionej/sztucznej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW2000924651 - Bystrzyca od Kosarzewki do zb. Zemborzyckiego**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status silnie zmienionej/sztucznej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW2000624649 - Ciemięga**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW200062386 - Bystra do dopł. spod Wąwolnicy**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2015.

5.4.1.4. Wody podziemne

Monitoring jakości wód podziemnych to system oceny stanu chemicznego wód podziemnych polegający na prowadzeniu powtarzalnych pomiarów i badań w wybranych, reprezentatywnych punktach pomiarowych, a także interpretacji wyników tych badań w aspekcie ochrony środowiska wodnego.

Przedmiotem oceny są wody podziemne zwykłe (słodkie) w punktach pomiarowych sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych monitoringu stanu chemicznego w obszarze

jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), które są jednostkami hydrogeologicznymi wyodrębnionymi na podstawie kryterium hydrodynamicznego, uwzględniającego system krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. w większości przypadków granice jednolitych części wód podziemnych pokrywają się z wododziałami zlewni częściowych rzek.

Monitoring wód podziemnych w punktach sieci krajowej prowadzony był w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny. Badania wód podziemnych prowadzono w punktach sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego, którym objęto jednolite części wód podziemnych uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych. w całym województwie badania prowadzone były w 95 punktach pomiarowych.

W ramach sieci regionalnej w latach 2013-2015 WIOŚ w Lublinie przeprowadził badania 48 źródeł występujących na obszarze Wyżyny Lubelskiej i Rostocza. Na terenie gminy Konopnica nie znajdowały się żadne punkty pomiarowe. Dwa z nich najbliższe położone są zlokalizowane w gminie Wólka i mają charakter wypływu naturalnego. Pierwszy znajdujący się w miejscowości Pliszczyn (dorzecze rzeki/zlewnia rzeki Ciemięga/Bystrzyca/Wieprz), gdzie określono II klasę jakości wody, co wiązało się ze stężeniem wodorowęglanów i wapnia. Drugie badane źródło zlokalizowane jest w Łuszczakowie (dorzecze/zlewnia rzeki Bystrzyca/Wieprz). Dla tego źródła została określona IV klasa jakości wody, ze względu na stężenie azotanów.

Zanieczyszczenie wód podziemnych związane jest przede wszystkim z niedostatecznym stopniem rozwoju kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, szczególnie w odniesieniu do obszarów, gdzie występowanie gruntów podatnych na infiltrację zanieczyszczeń umożliwia ich przedostawanie się do wód podziemnych. Wody podziemne ulegają przeobrażeniom antropogenicznym w stopniu niewielkim.

Czynnikiem wpływającym na pogorszenie stanu wód podziemnych jest eutrofizacja powierzchniowych warstw litosfery, związana z nadmiernym nawożeniem i intensyfikacją gospodarki rolnej. Powstające tutaj, szkodliwe związki przedostają się do wód gruntowych, a następnie zatrują źródła wody pitnej, co stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzi korzystających z wiejskich ujęć wody.

Największym źródłem zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego są niewłaściwie składowane odchody zwierzęce (niewiele gospodarstw ma zbiorniki na gnojówkę i gnojownicę) zawierające więcej biogenów aniżeli ścieki miejskie. Zagrożenia powstają również w wyniku składowania obornika na nieszczelnych płytach obornikowych lub w przyzmach na polach.

Równie istotne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, stanowią istniejące na terenie gminy dzikie składowiska odpadów, stacje paliw czy też magazyny środków chemicznych. Problemem są również niekontrolowane zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych, czemu zapobiec można byłoby poprzez stworzenie przez gminę aktualnego spisu zbiorników bezodpływowych, z ich pełną charakterystyką i warunkami eksploatacji.

Wpływ na poziom wód gruntowych ma również powierzchniowa eksploatacja surowców, powodująca powstanie leja depresyjnego w sąsiedztwie wyrobisk i zmian w bilansie wodnym terenu.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Gmina Konopnica znajduje się w obszarze:

- jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem **PLGW200088, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły**. Stan ilościowy JCWPd oceniono jako dobry, a chemiczny – dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych jest niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia lub utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych do roku 2015;
- jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem **PLGW200089, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły**. Stan ilościowy JCWPd oceniono jako dobry, a chemiczny – dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych jest niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia lub utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych do roku 2015.

5.4.1.5. Gospodarka ściekowa

System kanalizacyjny w gminie nie jest wystarczający. Według danych statystycznych (BDL, GUS) w 2020 r. długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 58,1 km, a liczba przyłączy – 635 (połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania). z kanalizacji pod koniec 2020 r. korzystały 2471 osoby, tj. około 17,3% mieszkańców gminy. w związku z powyższym pozostałe tereny (zwłaszcza mieszkaniowe), wymagają podłączenia do systemu kanalizacyjnego.

Na terenie gminy Konopnica nie występuje oczyszczalnia ścieków. Gmina korzysta z oczyszczalni mechaniczno-biologicznej „Hajdów” zlokalizowanej w mieście Lublin. Oczyszczalnia ścieków położona jest we wschodniej części miasta Lublina, pomiędzy rzeką Bystrzycą a ulicami Łągiwnicką i Jakubowicką. Do terenu oczyszczalni należy też obszar pól załadowywania, zlokalizowany na łąkach wsi Jakubowice, na lewym brzegu rzeki, w odległości około 2 km od obiektów oczyszczalni. Oczyszczalnia zajmuje łącznie 62,6 ha, z czego pola załadowywania - 22,4 ha. Obiekt został zaprojektowany w latach siedemdziesiątych, a jego budowa trwała do 1992 roku. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Bystrzyca. Oczyszczalnia ścieków "Hajdów" oczyszcza ścieki bytowe i przemysłowe z aglomeracji Lublin (Lublin, Świdnik, Wólka, Konopnica, Głusk, Niemce). Oczyszczalnia ścieków posiada następującą projektową zdolność przepustową:

- średnio na dobę $Q_d \text{ śr} = 120\,000 \text{ m}^3/\text{d}$;
- max. na dobę $Q_d \text{ max} = 135\,000 \text{ m}^3/\text{d}$;
- max. na godzinę $Q_h \text{ max} = 9\,000 \text{ m}^3/\text{h}$.

W ramach zakładów przemysłowych i obiektów użyteczności publicznej występują lokalne systemy kanalizacyjne sprowadzone do urządzeń oczyszczających ścieki. w pozostałych przypadkach ścieki bytowo-gospodarcze najczęściej gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach ścieków, a następnie zagospodarowywane na własnych polach i łąkach lub w przypadku nowo wybudowanych domów - oczyszczane w lokalnych, przydomowych oczyszczalniach ścieków. Część ścieków odprowadzana jest bezpośrednio do zarurowanych rowów przydrożnych lub rowów melioracyjnych.

5.4.1.6. Gospodarka odpadami

Cała gmina objęta jest zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych. Na terenie gminy funkcjonuje zbiórka odpadów zmieszanych (jednopojemnikowa) oraz selektywna zbiórka odpadów (obejmująca szkło oraz tworzywa sztuczne), realizowana „u źródła”, tzn. bezpośrednio w miejscu powstawania odpadów.

W roku 2020 objętych odbiorem odpadów komunalnych zgodnie ze złożonymi deklaracjami było 13874 osób (wg. stanu na 31.12.2020 r.). Od 1 stycznia 2020 roku zaczęła obowiązywać nowa częstotliwość odbierania odpadów komunalnych z podziałem na zabudowę jednorodzinną i wielorodzinną:

W zabudowie jednorodzinnej odpady odbierane były z częstotliwością:

- Od 1 kwietnia do 31 października oraz w miesiącu grudniu – 2 razy w miesiącu zmieszane odpady komunalne i selektywnie zebrane (papier i tworzywa sztuczne) w pozostałych miesiącach 1 raz w miesiącu,
- 1 raz w miesiącu przez cały rok szkło opakowaniowe,
- Od 1 kwietnia do 31 października bioodpady (stanowiące odpady spożywcze i kuchenne oraz odpady z pielęgnacji terenów zielonych) odbierane 2 razy w miesiącu, w pozostałych miesiącach 1 raz w miesiącu,
- Od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz od 1 listopada do 31 grudnia – raz na dwa miesiące odbierany jest popiół z palenisk domowych.
- Odpady wielkogabarytowe, opony oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczne w ramach „wystawki” raz w roku.

W zabudowie wielorodzinnej:

- Od 1 kwietnia do 31 października – 1 raz w tygodniu zmieszane odpady komunalne i selektywnie zebrane (papier i tworzywa sztuczne) w pozostałych miesiącach 1 raz w miesiącu. Wyjątkiem jest grudzień gdzie odpady są odbierane 2 razy,
- 1 raz w miesiącu przez cały rok szkło opakowaniowe,
- Od 1 kwietnia do 31 października bioodpady (stanowiące odpady spożywcze i kuchenne oraz odpady z pielęgnacji terenów zielonych) odbierane są 1 raz w tygodniu, w pozostałych miesiącach 1 raz w miesiącu,
- Odpady wielkogabarytowe, opony oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczne w ramach „wystawki” raz w roku.

Odpady budowlane i z remontów odbierane są na indywidualne zgłoszenie, a w przypadku imprez masowych odpady usuwane są niezwłocznie po zakończeniu imprezy. Regulamin wprowadza również odpowiednie zasady związane z selektywnym zbieraniem i odbieraniem odpadów komunalnych.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów jest ich deponowanie na składowiskach. Na obszarze gminy Konopnica w nie ma zlokalizowanego czynnego składowiska odpadów. Gmina Konopnica zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 (uchwała nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2016 r.) wchodzi w skład Regionu Centralno-Zachodniego. Regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w ww. regionie prowadzona jest przez 4 jednostki:

- Zakład Zagospodarowania Odpadów KOM-EKO w Lublinie;
- Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach;

- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kraśniku;
- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej.

Odpady zebrane z terenów nieruchomości zamieszkałych gminy trafiły do RIPOK w Bełżycach. Część odpadów została przekazana do instalacji ZZO w Kraśniku.

Uzupełnieniem systemu gospodarki odpadami w gminie Konopnica jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w miejscowości Kozubszczyźnie 56b (dz. ew. nr 183/3), w którym zbierane są następujące rodzaje odpadów: papier, tektura oraz opakowania z papieru i tektury, metale oraz opakowania z metali, opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne i opakowania z tworzyw sztucznych, szkło oraz opakowania ze szkła, odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym opakowania ulegające biodegradacji i odpady zielone, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i zużyte akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, meble i inne odpady wielkogabarytowe.

Problemem na terenie gminy są „dzikie” wysypiska odpadów, szczególnie widoczne w rejonach dróg przebiegających przez lasy, na obrzeżach lasów oraz na terenach po nielegalnym wydobywaniu surowców mineralnych.

5.4.1.7. Przekształcenia powierzchni ziemi, powierzchniowe ruchy masowe

w miejscowości Motycz zarejestrowano jedno osuwisko. Przyczynę ruchu osuwiskowego stanowi sztuczne podcięcie zbocza doliny dla uzyskania stopnia tarasowego, na którym posadowiono zabudowania mieszkalne i gospodarcze. Znaczne nachylenie nieutrwalonego roślinnością zbocza podczas intensywnych opadów powoduje spływ gleby.

Na terenie gminy występują także obszary predysponowane do osuwania się mas ziemnych. Obszary predysponowane do występowania osuwisk wyznaczono głównie w północnej części gminy (okolice miejscowości Motycz i Konopnica) w obrębie suchych dolin i wąwozów lessowych. Są to zbocza o nachyleniach powyżej 10° zbudowane z lessów o znacznej miąższości, częściowo z glin zwałowych. Tereny te należy bezwzględnie wyłączyć z zabudowy.

Naturalne zagrożenia geologiczne w postaci ruchów masowych mogą występować w dolinach i wąwozach. Ruchy masowe nasilają się wczesną wiosną i jesienią, ze względu na intensywniejsze opady o tej porze roku i w związku z tym większe uwilgocenie gruntu, rozmarzanie wierzchniej warstwy gruntu i znaczne różnice temperatur, podcięcie powierzchni lub jej nadmierne obciążenie. Tempo i natężenie ruchów masowych silniejsze jest na stromych zboczach, w miejscach gdzie występuje cieńsza pokrywa glebowa o małej spójności oraz ubogiej szacie roślinnej.

Wszelkie pozostałe zmiany mają charakter antropogeniczny. Głównym działaniem zniekształcającym rzeźbę jest nielegalna eksploatacja kruszywa. Na terenie gminy wydobywanie surowców prowadziło się, w oparciu o koncesje, w rejonie wsi Radawiec Duży.

W związku z dużym wpływem jaki wywiera powierzchniowa eksploatacja kopalin na środowisko, istotne jest przeprowadzenie rekultywacji po jej zakończeniu. Sposób prowadzenia prac - w przypadku wydobywania opartego na koncesji, określony jest w jej treści a wymóg jej przeprowadzenia spoczywa na właścicielu/przedsiębiorcy. w przypadku terenów nielegalnego pozyskiwania kruszywa nie ma wskazanej osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie rekultywacji – tereny pozostawione są w nie zmienionym stanie a ewentualne ich zagospodarowanie spada na gminę. Wcześniejsza eksploatacja surowców

mineralnych - głównie żwiru - spowodowała powstanie licznych wyrobisk pokopalnianych, które do dnia dzisiejszego nie zostały w pełni zrehabilitowane. Obecnie grunty te ulegają stopniowemu naturalnemu zadrzewieniu i zakrzaczeniu.

5.4.1.8. Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy Konopnica nie występuje zagrożenie powodziowe.

5.4.1.9. Klimat akustyczny

Hałas jest jednym z rodzajów zanieczyszczeń, do którego zaliczane są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16000 Hz.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014 poz. 112) określone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Poziomy ten określono w zależności od rodzaju terenu (zabudowa mieszkaniowa, tereny uzdrowiskowe, rekreacyjno-wypoczynkowe, szpitale oraz domy opieki społecznej i budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci), uwzględniając przy tym rodzaj obiektu lub działalności będące źródłem hałasu, a także pory dnia i nocy.

Hałas komunikacyjny tj. pochodzący od środków transportu

Hałas komunikacyjny jest największym źródłem emisji hałasu w środowisku, szczególnie uciążliwy jest dla aglomeracji miejskich. Na terenie gminy Konopnica przyczyną hałasu komunikacyjnego jest ruch drogowy, kolejowy oraz lotniczy. WIOŚ w Lublinie w latach 2012 - 2016 r. realizował badania hałasu drogowego, kolejowego oraz hałasu przemysłowego na terenie województwa lubelskiego zgodnie z programami Państwowego Monitoringu Środowiska oraz w ramach kontroli interwencyjnych. Na terenie gminy brak jest punktów monitoringowych, w których wykonuje się pomiary hałasu drogowego. Znajduje się natomiast punkt pomiaru hałasu kolejowego w miejscowości Motycz.

Jak podaje „Raport oceny stanu klimatu akustycznego województwa lubelskiego w latach 2012-2016” (2017 r.) w okresie ostatnich pięciu lat WIOŚ w Lublinie prowadził monitoring hałasu drogowego w 55 punktach, w tym w 11 punktach w celu określenia wskaźników długookresowych. w ramach kontroli interwencyjnych wykonano dobowe pomiary hałasu drogowego w 40 punktach. w 2015 i 2016 r. zarządzający drogami na terenie województwa lubelskiego prowadzili pomiary okresowe dla dróg publicznych o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów lub o procentowym udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu powyżej 20%, dla średniego dobowego ruchu przekraczającego 5 tys. pojazdów w 51 punktach. Monitoringiem w 2015 r. objęta była droga krajowa nr 19 w miejscowości Strzeszkowice Duże (gm. Niedzwica Duża). Był to punkt najbliższy położony analizowanego obszaru, gdzie oszacowano na podstawie pomiarów, że krótkookresowe średnie poziomy dźwięku wynoszą:

- dla pory dzień-noć-LAeqD (dB) = 71,8 dB,
- dla pory nocy LAeqN (dB) = 69,5dB

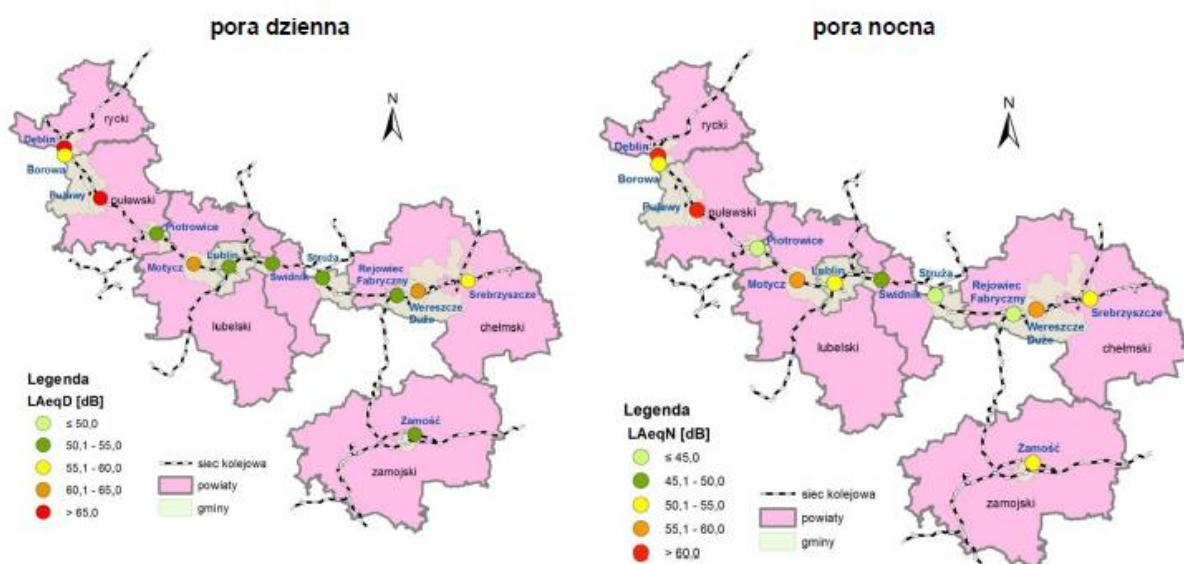
i nie zostały przekroczone poziomy dopuszczalne zarówno w porze dziennej jak i nocnej.

Najbardziej uciążliwe są: droga krajowa nr 19 oraz droga wojewódzka 747. w związku z dynamicznym wzrostem natężenia ruchu (głównie tranzytowego) na uciążliwości spowodowane nadmiernym hałasem na terenie gminy narażeni są mieszkańcy wsi, których

posesje zlokalizowane są przy drodze krajowej i wojewódzkiej. Na odcinkach przebiegających przez miejscowości zabudowa często ma charakter ulicowy, co zwiększa oddziaływanie hałasu komunikacyjnego na mieszkańców tych terenów. Przeprowadzane modernizacje nawierzchni oraz poszerzenia szerokości jezdni (zwiększenie płynności ruchu), przyczyniają się do znacznego polepszenia klimatu akustycznego w obszarze gęstej zabudowy mieszkaniowej.

Zagrożenie hałasem wynikające z eksploatacji szlaku kolejowego jest znacząco odczuwalne szczególnie w najbliższym otoczeniu torowisk. o poziomie hałasu na obszarach znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych decydują takie czynniki jak: natężenie ruchu, ilość pociągów towarowych (w ogólnej liczbie składów pociągów), prędkość i płynność ruchu pociągów, położenie torów, stan techniczny taboru kolejowego oraz torowiska, ukształtowanie terenu, przez który przebiega linia kolejowa, odległość pierwszej linii zabudowy od skrajnego toru. z północnego-zachodu na wschód gminy przebiega linia kolejowa linii kolejowej relacji Warszawa – Dorohusk. w ostatnich latach były prowadzone pomiary hałasu przez Wojewódzki inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, mające na celu ocenę natężenia hałasu, zwłaszcza dla zabudowy usytuowanej w najbliższym sąsiedztwie torów kolejowych.

W latach 2012-2016 WIOŚ w Lublinie wykonał badania hałasu kolejowego w 4 punktach przy linii kolejowej nr 7 oraz pomiary w ramach kontroli prowadzonej przez WIOŚ w jednym punkcie przy Linii LHS Majdan 93 (Zamość). Ponadto Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy wykonał pomiary hałasu kolejowego w 7 punktach przy linii kolejowej nr 7. w porze nocnej przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku odnotowano w 3 punktach, najwyższe - w Puławach, wynosiło 8,7 dB. w porze dziennej przekroczenie wystąpiło tylko w jednym punkcie – w Puławach, i wynosiło: 2,9 dB.

Rysunek 9. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu kolejowego w latach 2015 – 2016

Źródło: WIOŚ, Lublin 2016

w miejscowości Motycz zlokalizowany był punkt pomiarowy, gdzie w 2016 r. przeprowadzono pomiary hałasu kolejowego dla linii kolejowej nr 7. Normy hałasowe w porze dziennej zostały przekroczone o 3,5 dB ($LA_{eqN} = 59,5$ dB), natomiast dla pory nocnej zostały zachowane ($LA_{eqD} = 61,7$).

Na terenie gminy Konopnica znajduje się także lotnisko w Radawcu Dużym o pow. ok. 116 ha, przeznaczone do użytku wyłącznego, zarządzane przez Aeroklub Lubelski. Wykorzystywane jest głównie do celów sportowych, pełni także funkcję bazy dla lotnictwa sanitarnego. Zgodnie z informacjami WIOŚ w Lublinie, nie prowadził on w ostatnich latach pomiarów hałasu lotniczego.

Hałas przemysłowy tj. pochodzący z obiektów przemysłowych i usługowych; głównie z zainstalowanych tam urządzeń i maszyn

Zakłady przemysłowe, a przede wszystkim instalacje znajdujące się na ich terenie: sprężarki, urządzenia chłodnicze, transport wewnątrz zakładów itp. są poważnym źródłem hałasu (zwłaszcza w porze nocnej). Hałas przemysłowy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi. Hałas emitowany przez zakłady usługowe i produkcyjne dotyka procentowo niewielkiego odsetka w ogólnej liczbie osób zagrożonych hałasem.

Odczuwalny poziom hałasu jest indywidualnym dla każdego obiektu i zależy od wielkości i jakości parku maszynowego, izolacji poszczególnych pomieszczeń i całych hal produkcyjnych, procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznych sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas może sięgać poziomu 80 - 125 dB. w sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Na terenie gminy Konopnica brak jest zakładów, które emitowałyby hałas o poziomie ponadnormatywnym. Większość zakładów usługowych i przemysłowych prowadzi drobną działalność i/lub jest usytuowana w dalszej odległości od zabudowy mieszkaniowej.

Hałas komunalny tj. występujący w budynkach mieszkalnych (głównie wielorodzinnych) i w obiektach użyteczności publicznej

Hałas wewnątrz osiedlowy wiąże się z wykonywaniem codziennych czynności ludzkich i powodowany jest przez urządzenia służące temu np. pracę silników samochodowych (wywożenie śmieci, dostawy do sklepów), głośną muzykę itp. Do tych hałasów dołącza często uciążliwy hałas wewnątrz budynku, powodowany zazwyczaj lokalizacją w piwnicach lub w parterze lokali usługowych, wadliwym funkcjonowaniem instalacji (np. centralnego ogrzewania, dźwigów, zsypów) oraz powszechnym odchudzaniem konstrukcji i oszczędnością na materiałach. Wg polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30-40 dB, a nocą 25-30 dB.

5.4.1.10. Sztuczne pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne to emisja zaburzenia energetycznego wywołanego przepływem prądu elektrycznego lub zmianą ładunków w źródle. Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych. Stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne, stacje radiolokacyjne czy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia są źródłami pól elektromagnetycznych – promieniowania niejonizującego. Pola elektromagnetyczne działają na ludzi i środowisko. Skutki tego oddziaływania są tematem wielu badań i programów naukowych. Wyniki tych badań i programów stanowią podstawę normowania oddziaływań, m.in. poprzez określone w przepisach dopuszczalnych wartości natężeń pól elektromagnetycznych jakie mogą występować w środowisku.

Zagadnienia związane z ochroną środowiska przed polami elektromagnetycznymi określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska. Regulacje tam zawarte dotyczą m.in. dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, które zróżnicowano: dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności.

Na terenie województwa lubelskiego pomiary są wykonywane w 135 punktach pomiarowych w trzyletnim cyklu pomiarowym, po 15 punktów rocznie dla trzech typów terenów dostępnych dla ludności: w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w pozostałych miastach oraz na terenach wiejskich. w sumie badania przeprowadza się w 45 punktach pomiarowych w ciągu roku.

Analiza wyników badań przeprowadzonych przez WIOŚ w 2017 r. na obszarze województwa nie wykazała przekroczeń dopuszczalnej wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wynoszącego 7 V/m, określonego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. w raporcie o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2016 r. na podstawie porównania wszystkich wyników pomiarów PEM z okresu 2014-2016 zauważono niewielki wzrost wartości składowej elektrycznej w roku 2016, jednak wartość ta jest dużo niższa od poziomów dopuszczalnych. w Konopnicy WIOŚ w 2015 r. wykonał badania poziomów PEM, które w tym punkcie pomiarowym nie zostały przekroczone.

Źródłem pól elektromagnetycznych na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Stacje bazowe emitują pola elektromagnetyczne na dużej wysokości, nie stwarzając zagrożeń dla okolicznych mieszkańców.

Na obszarze gminy znajdują się potencjalne źródła pól elektromagnetycznych i należą do nich:

- linia elektroenergetyczna 220kV Puławy – Abramowice;
- 5 stacji bazowych telefonii komórkowej zlokalizowanych w miejscowościach: Motycz (3 stacje), Marynin (1 stacja), Zemborzyce Tereszyńskie (1 stacja).

5.4.2. Główne zagrożenia komponentów środowiska

Powietrze atmosferyczne:

- tzw. emisja niska - główną przyczyną zanieczyszczeń jest spalanie odpadów w domowych piecach, które nie wytwarzają wystarczająco wysokiej temperatury do całkowitego spalania odpadów takich jak tekstylia, guma i tworzywa sztuczne. w związku z tym do atmosfery przedostają się szkodliwe substancje w postaci sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów oraz innych szkodliwych dla zdrowia ludzi substancji. Zjawisko nasila się w okresie grzewczym, a szczególnie widoczne jest w przypadku zwartej zabudowy;
- emisja komunikacyjna - główną przyczyną zanieczyszczeń komunikacyjnych jest m.in. zły stan techniczny pojazdów, przestoje w ruchu spowodowane jego złą organizacją lub zbyt małą przepustowością dróg, zły stan nawierzchni dróg, rodzaj paliwa. Występowanie i nasilenie tych czynników powoduje, że na skrzyżowaniach i trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu występuje wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw (tlenek węgla, dwutlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory aromatyczne oraz pyły zawierające związki ołowiu, niklu, kadmu i miedzi). Emisja komunikacyjna nabiera coraz większego znaczenia ze względu na rosnącą liczbę

pojazdów na drogach oraz wzmożony ruch tranzytowy. Przez gminę przebiegają: droga ekspresowa nr S19 oraz jej kontynuacja w biegu drogi krajowej nr 19, które składają się na obwodnicę miasta Lublina, a także droga wojewódzka nr 747 oraz linia kolejowa relacji Warszawa – Dorohusk, które generują wzmożony ruch samochodowy/kolejowy, a co za tym idzie większe zanieczyszczenia liniowe. Obszar objęty sporządzeniem zmiany planu położony jest w dalszej odległości od ww. dróg, natomiast część obszaru bezpośrednio przylega do terenów kolei;

- emisje technologiczne tj. emisje z pobliskich zakładów przemysłowych (głównie energetyka zawodowa i przemysłowa, procesy technologiczne, prywatne zakłady np. rzemieślnicze, rolnictwo) – główną przyczyną tego typu zanieczyszczeń jest przede wszystkim brak lub zły stan technicznych zabezpieczeń oraz przestarzałe procesy technologiczne. Zakładów przemysłowych i energetycznych generujących duże ilości zanieczyszczeń na terenie gminy nie ma.

Powierzchnia ziemi:

1) czynniki naturalne - powierzchniowe ruchy masowe; rozmiary zagrożenia lokalne, małe;

2) czynniki antropogeniczne:

- zamiana naturalnych formacji roślinnych na rzecz gruntów ornych i nieużytków (zwiększona erozja powierzchni ziemi, powodowana zwiększeniem spływu powierzchniowego wód) – występują na znacznych powierzchniach (szczególnie niebezpieczne na glebach gliniastych, z warstwą trudnoprzepuszczalną), rozmiary małe do średniego;
- bezprawna eksploatacja kopalin pospolitych (odkrywki nie poddawane rekultywacji); występują lokalnie, znaczenie średnie do dużego;
- zmiany w ukształtowaniu powierzchni powodowane wykopami pod zabudowę, drogi itp.; występują głównie na obszarach przeznaczonych do zainwestowania, znaczenie małe, lokalnie średnie do dużego;
- nadmierna zabudowa powierzchni biologicznie czynnej; znaczenie małe, lokalnie średnie do dużego.

Pokrywa glebowa:

- zmiana formacji roślinnych na rzecz nieużytków (zwiększona erozja wodna gleb, powodowana zwiększeniem infiltracji) – rozmiary zagrożenia małe - głównie na terenach rolnych i źle zagospodarowanych „pasach zieleni” wzdłuż dróg;
- zanieczyszczenie gleb przez odpady komunalne i gospodarcze – zagrożenie małe lokalnie duże przy „dzikich wysypiskach śmieci”; zakłady którym wydano pozwolenia na wytwarzanie, gromadzenie i lub transport odpadów oraz zakłady, które mają zatwierdzony program gospodarki odpadami niebezpiecznymi mogą stanowić potencjalne źródło zagrożenia;
- zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi – wywoływane głównie przez zakłady przemysłowe oraz ruch pojazdów mechanicznych – zagrożenia lokalnie (wzdłuż dróg) o znaczeniu małym do średniego; potencjalne zagrożenie mogą stwarzać również stacje benzynowe;
- zmiany struktury oraz zawartości makro i mikroelementów związane z niewłaściwą kulturą agrotechniczną – głównie nawożenie; rozmiary zagrożenia małe, lokalnie średnie do dużego;
- zmiany struktury leśnej oraz źle przeprowadzanej rekultywacji.

Wody powierzchniowe i podziemne:

- ścieki komunalne – nieuporządkowana gospodarka wodna na większej części terenów gminy (brakuje zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków) – powoduje, że nieoczyszczone ścieki trafiają często do przydomowych szamb (zazwyczaj mało szczelne) lub bezpośrednio do gruntu; działania takie stanowią bezpośrednie zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych i podziemnych (szczególnie na obszarach płytkich wód gruntowych stanowiących źródło wody pitnej dla części terenów wiejskich) – zagrożenie średnie, lokalnie duże;
- ścieki deszczowe – odprowadzanie niepodczyszczonych wód deszczowych do gruntu, rowów a dalej do rzek – stanowi niebezpieczeństwo dla tych wód; stopień zagrożenia – małe;
- ścieki przemysłowe, bliskość zakładów przemysłowych, stacji paliw itp.;
- dzikie wysypiska odpadów bytowych i gospodarskich (głównie występujące w obniżeniach terenu, w lasach, w starych wyrobiskach itp.) – powodują przedostawanie się do wód powierzchniowych i gruntowych (zwłaszcza na terenach poboru wód z ujęć czwartorzędowych o słabej izolacji) substancji szkodliwych i stanowią poważne źródło skażeń; zagrożenie średnie, lokalnie – duże;
- zanieczyszczenia z terenów użytkowanych rolniczo – niewłaściwa gospodarka rolna w tym gromadzenie i gospodarowanie nawozami sztucznymi i organicznymi (gnojowica, obornik), a także chemicznymi środkami ochrony roślin oraz niewłaściwa gospodarka ściekowa (z obiektów hodowlanych – głównie kurników) powoduje zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych; nadmierne stosowanie nawozów w dolinach rzek może być główną przyczyną eutrofizacji wód; zagrożenie małe / średnie, lokalnie duże;
- melioracje odwadniające - powodują obniżanie się zwierciadła wody i przesuszenia gleby, prowadząc do zubożenia wszystkich biocenoz wodnych, szuwarowych, bagiennych a także okresowo czy stale podtapianych; zagrożenie średnie.
- presja budownictwa na tereny dolin rzecznych i tereny o niskim poziomie wód gruntowych (z wysiękami), a co za tym idzie zwiększone ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych; zagrożenie małe, lokalnie – duże;
- postępująca budowa sieci wodociągowej bez równoległej realizacji kanalizacji, a co za tym idzie zwiększenie ilości ścieków nieczyszczonych (zwłaszcza na nieskanalizowanych terenach zabudowanych obszarów wiejskich); zagrożenie średnie, lokalnie – duże.

Szata roślinna i zwierzęta:

Do głównych i potencjalnych zagrożeń dla szaty roślinnej gminy można zaliczyć: urbanizację, transport i komunikację, wypoczynek i rekreację, skażenia środowiska oraz zmiany stosunków wodnych. Największym zagrożeniem dla flory jest zmiana warunków siedliskowych lub ich bezpośrednie niszczenie.

Zmiany abiotycznych komponentów przyrody prowadzą w dalszej kolejności do zmian w roślinności i faunie.

Zachowane fragmenty naturalnych zbiorowisk roślinnych narażone są na:

- silną presję budownictwa na tereny otaczające, w tym tereny z naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi;
- zmiany w poziomie i trofizmie wód gruntowych oraz ich jakość, prowadzące do ich ubożenia i w końcu zaniku;
- celowe ich usuwanie przez człowieka lub zmiana użytkowania (np. z łąk na nieużytki lub

- pod zabudowę);
- wypieranie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych przez zbiorowiska synantropijne;
- zanik gatunków rzadkich i chronionych;
- wprowadzenie nowych konkurencyjnych gatunków, obcych rodzimej roślinności.

Dobrze wykształcona roślinność systemu zieleni urządzonej oraz krajobrazowej (parki, ogrody działkowe, cmentarze, ogrody przydomowe..., aleje, zadrzewienia śródpolne) narażona jest na:

- presję budownictwa na tereny sąsiednie (uszczuplanie powierzchni terenów zielonych);
- izolację terenów pełniących rolę stabilizatorów w obrębie przyrodniczej struktury gminy;
- przerwanie korytarzy i sięgaczy ekologicznych systemu przyrodniczego gminy, zachowując łączność między cennymi płacami ekosystemów (przerwaniu połączeń przyrodniczych sprzyja przede wszystkim rozwój zwartej zabudowy oraz ciągów komunikacyjnych o wysokich klasach technicznych);
- uproszczenie struktury gatunkowej, prowadzące do zmniejszenia zdolności samoregulacyjnych wykształconej roślinności.

W obrębie zwartej zabudowy największe zagrożenie dla zwierząt stwarza rozdrobnienie obszarów stanowiących ich ostoje oraz występowanie różnorodnych barier utrudniających ich migrację (np. szerokie ciągi komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, ogrodzenia pełne, przegrody, śluzy, tamy itd). Równie ważne są zmiany poziomu trofizmu i jakości wód, które następnie prowadzą do pogarszania kondycji i zdrowia zmniejszenia liczebności gatunku lub jego wyginięcia.

Lasy:

- głównym zagrożeniem dla lasów jest urbanizacja oraz intensywne użytkowanie przez mieszkańców gminy. Duże ilości odwiedzających, przekraczające naturalną pojemność siedlisk, przyczyniają się do ich zubożenia. Dochodzi do mechanicznego uszkodzenia drzewostanu (połamane gałęzie), zaśmiecania czy nawet do zaprószenia ognia; zagrożenie małe, lokalnie średnie;
- na pożary najbardziej narażone (w okresie wiosny i lata) są drzewostany iglaste. Mniejszym zagrożeniem dla lasów są silne wiatry, przyczyniające się do znacznych uszkodzeń, ale zazwyczaj występujących na niewielkim obszarze (zwłaszcza przy właściwej gospodarce leśnej); zagrożenie małe;
- zagrożenie biologiczne stanowią szkodliwe owady oraz patogeniczne grzyby. Na uszkodzenia narażone są w szczególności lasy z dominującym udziałem sosny zwyczajnej w strukturze gatunkowej. Podejmowane działania mają charakter prewencyjny i dotyczą prowadzenia monitoringu zagrożeń oraz w razie stwierdzenia takich potrzeb okresowych oprysków. Wśród grzybów patogenicznych największe zagrożenie stwarza huba zwyczajna i opieńka miodowa, atakujące ponownie głównie sosnę; zagrożenie średnie do dużego;
- w ostatnich latach duże szkody w drzewostanie powoduje zwierzyna łowna, szczególnie dochodzi do zgryzania i spałowania. Poprzez uszkodzenia w wyniku spałowania dochodzi do infekcji grzybami patogenicznymi oraz częstego wyłamywania drzewek pod ciężarem śniegu (okiść); zagrożenie średnie do dużego;
- zagrożeniem dla lasów są także zanieczyszczenia powietrza oraz obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem suszy; zagrożenie średnie do dużego.

5.5. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Wariant zerowy określa kierunki zmian jakie nastąpią w środowisku w przypadku braku realizacji niniejszego projektu planu. Ocenie będzie przede wszystkim podlegać możliwa intensywność niepożądanych zmian zachodzących w środowisku, mogących w efekcie prowadzić do jego degradacji. Największy wpływ na środowisko może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie oraz działalność człowieka.

W przypadku braku realizacji przedstawionego do oceny projektu zmiany planu, dalsza polityka przestrzenna miejscowości Stasin prowadzona będzie w oparciu o aktualnie obowiązujący Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego – część wschodnia, przyjęty uchwałą Rady Gminy Konopnica Nr III/39/2002 z dnia 30 grudnia 2002 r., ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 24, z dnia 25 lutego 2003 r. poz. 933. Dokument ten składa się z 2 części:

- części tekstowej;
- części graficznej (rysunku w skali 1:10000 oraz rysunku w skali 1:1000).

Obszar objęty projektem zmiany planu stanowią głównie tereny zurbanizowane (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa, tereny infrastruktury). Zmiany w zagospodarowaniu tego obszaru są w dużym stopniu zdeterminowane rozwojem terenów zainwestowanych. Głównymi zmianami założonymi w projekcie zmiany MPZP jest przekwalifikowanie terenów rolnych na tereny mieszkaniowe (zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zabudowę zagrodową) oraz terenów zabudowy zagrodowej na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Część zmian dotyczy także przeznaczenia terenów pod usługi.

Krajobraz terenów rolniczych ulegnie zmianom, ponieważ obowiązujący plan przewiduje na ich terenie dalszy rozwój zabudowy. Tereny objęte opracowaniem w mniejszym stopniu będą poddane antropopresji w przypadku realizacji wariantu zerowego niż w przypadku realizacji niniejszego projektu planu.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stając się przepisem prawa miejscowego porządkuje przestrzeń i kształtuje ład przestrzenny, określa szereg wskaźników kształtowania zabudowy, przeznaczenia terenu i zasad jego zagospodarowania. Niniejsza zmiana polega m.in. na rozwoju terenów mieszkaniowych i usługowych oraz na uwolnieniu terenów przeznaczonych pod inne inwestycje. Zaniechanie realizacji projektu planu nie spowoduje bezpośrednio innych negatywnych skutków dla środowiska, niż przytoczone w prognozie oddziaływania na środowisko dla planu poprzedzającego niniejszy plan. Przy zachowaniu kierunków rozwoju wyznaczanego przez obecny plan miejscowy, najprawdopodobniejszym wariantem wydarzeń, będzie rozwój zbliżony do stanu aktualnego.

6. CHARAKTERYSTYKA, ANALIZA i OCENA USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

6.1. Ustalenia ogólne planu i ich przewidywany wpływ na środowisko

Na obszarze objętym sporządzeniem zmiany planu nie występują obiekty i tereny objęte ochroną na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Do zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym form ochrony przyrody podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych odnosi się Rozdział 1 § 8, ustalający że:

- na obszarze objętym projektem zmiany planu obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej zakazuje się lokalizowania działalności, w której eksploatacja instalacji może prowadzić do przekroczenia dopuszczalnych wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii, w szczególności dotyczące wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.
- dla terenów nie wymienionych wyżej dopuszcza się lokalizację działalności, w której eksploatacja instalacji może prowadzić do przekroczenia dopuszczalnych wielkości oddziaływania na środowisko, przy czym przekraczające dopuszczalne wielkości oddziaływanie na środowisko winno zamykać się na terenie działki lub zespołu działek do którego prowadzący posiada tytuł prawny.
- strefy ochronne wzdłuż istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych o minimalnej szerokości liczonej w obie strony w poziomie od skrajnych przewodów linii napowietrznej:
 - 6 m (po 3 m w obie strony od osi linii) – dla projektowanych linii kablowych o napięciu znamionowym 110 kV;
 - 15 m (po 7,5 m w obie strony od osi linii) – dla istniejących linii średniego napięcia o napięciu znamionowym 15 kV i wyższym lecz nieprzekraczającym 60kV z dopuszczeniem likwidacji strefy w przypadku skablowania napowietrznej linii elektroenergetycznej;
 - 40 m (po 20 m w obie strony od osi linii) - dla linii o napięciu znamionowym 110 kV;
 - 52 m (po 26m w obie strony od osi linii) dla projektowanych linii napowietrznych o napięciu znamionowym 110 kV.
- w granicach ww. strefy ochronnej zakazuje się:
 - lokalizowania obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi;
 - wprowadzania zadrzewień, w tym nasadzeń zieleni wysokiej.
- uwzględnia się przyporządkowanie terenów pod względem dopuszczalnego poziomu hałasu, o którym mowa w przepisach odrębnych o ochronie środowiska:
 - dla terenów oznaczonych symbolem przeznaczenia MN i RM jako terenów zabudowy mieszkaniowej;
 - dla terenów oznaczonych symbolem przeznaczenia MN-U jako terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej.
- na rysunku zmiany planu wskazuje się zasięg powierzchni ograniczającej wysokość zabudowy w rejonie Lotniska Lublin, w granicach której obowiązują przepisy odrębne.

Przewiduje się, że zapisy analizowanego projektu planu nie będą w negatywny sposób oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Dokument uszczegóławia przeznaczenie terenów oraz parametry dotyczące ich zagospodarowania wyznaczone w obowiązującym studium. Wprowadzone zapisy nie powodują wprowadzenia nowego przeznaczenia terenów (tj. innego niż w studium). Nie spowodują także negatywnego oddziaływania na funkcjonowanie istniejących lokalnych korytarzy ekologicznych.

Część terenów przeznaczonych pod zabudowę znajduje się w strefie oddziaływania linii kolejowej nr 7. Przytoczone w rozdziale 5.4.1.9. Klimat akustyczny badania przeprowadzane przez WIOŚ w Lublinie badania, wskazują iż poziomy hałasu dla omawianego terenu mogą być przekraczane w porze nocnej.

Jak podaje WIOŚ w Lublinie „w zakresie kontroli obiektów i działalności będącej źródłem hałasu innego niż komunikacyjny w latach 2012-2016 jednostki organizacyjne, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, były zobowiązane do zastosowania skutecznych środków technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję hałasu i przeciwdziałających jego przenikaniu do środowiska. Realizowane przedsięwzięcia polegały głównie na zabudowaniu urządzeń, instalowaniu ochron akustycznych osłaniających źródła hałasu, zastosowaniu urządzeń o lepszych parametrach akustycznych, przeniesieniu źródeł emisji hałasu w inne miejsca oraz wymianie i naprawie wadliwie pracujących urządzeń. Ponadto wprowadzono zmiany o charakterze organizacyjnym, np. skrócenie czasu wykonywania czynności powodujących nadmierne uciążliwości akustyczne lub na wyłączeniu źródeł emisji hałasu w porze nocnej.”

W przypadku niniejszego projektu zmiany planu wskazane jest, by system monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierał się na obowiązku okresowej oceny przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tych obszarów. Zaś za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie poziomów hałasu w obrębie wydzielonych funkcji (mieszkaniowej), które bezpośrednio przylegają do linii kolejowej. Zaleca się także aby zabudowa była sytuowana poza strefą oddziaływania linii kolejowej w porze nocnej, wyznaczoną w projekcie planu. w przypadku braku takiej możliwości zasadne jest zwrócenie się do zarządcy linii kolejowej (PKP S.A.) o wykonanie stosownych remontów oraz zastosowanie rozwiązań mających na celu minimalizowanie hałasu kolejowego.

Przedmiotowy projekt zmiany planu niewątpliwie wprowadza wiele ustaleń o dość dużym znaczeniu dla środowiska. Część z nich można określić jako zdecydowanie negatywne, część z nich jako pozytywne a część jako mieszane, gdyż łączą one ze sobą zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty. Wszystkie kierunki rozwoju gminy wydają się jednak być optymalne, adekwatne do lokalnych warunków i potrzeb społecznych.

Należy pamiętać, że u podstaw planowania przestrzennego powinna leżeć dbałość o środowisko przyrodnicze, ale jednocześnie należy dążyć do takich rozwiązań planistycznych aby środowisko nie stanowiło bariery w rozwoju gminy. Wynika to z zasady zrównoważonego rozwoju, która jest naczelną regułą pozwalającą utrzymać w równowadze wymiar społeczny, gospodarczy i przyrodniczy.

Tereny zabudowy i infrastruktury technicznej

- zabudowy usługowej (U)
- tereny zabudowy usługowej i zieleni urządzonej niepublicznej (U-Z)

Przewidywany wpływ na środowisko

Przewidywanym kierunkiem rozwoju dla tych terenów są usługi określane jako nieuciążliwe. Powierzchnia biologicznie czynna mieści się w granicach 30-50%. Oddziaływanie tych terenów na środowisko uznawane jest za średnie. Wynika to ze zwiększonej antropopresji, będącej wynikiem użytkowania – ośrodki wypoczynkowe, tereny sportu i rekreacji, usługi publiczne.

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług (MN)
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MN-U)
- tereny zabudowy zagrodowej (RM)

Przewidywany wpływ na środowisko

Tereny te związane są ze stałym pobytem ludności. Ich oddziaływanie jest określane jako słabe/średnie jednak przy zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury technicznej oddziaływanie to powinno być skutecznie minimalizowane. Czynnikiem wspomagającym powinny być nasadzenia roślinne zapewniające swobodną migrację roślin i zwierząt, tłumiące hałasy oraz poprawiające mikroklimat.

- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P)

Przewidywany wpływ na środowisko

Działalność ta może być związana ze wzmożonym ruchem samochodowym, a w konsekwencji ze wzrostem emisji zanieczyszczeń. Eliminowanie negatywnych skutków takiej działalności może odbywać się poprzez komponowanie odpowiednich nasadzeń roślinnych – wykorzystywanie roślin o właściwościach fitoremediacyjnych. Powierzchnia biologicznie czynna waha się w granicach 50%. Przy takiej wielkości wskaźnika ważnym elementem jest wielkość działki, która pozostaje do określenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Istotne jest aby wielkość ta była stosunkowo duża a teren pokryty roślinnością był w miarę możliwości zwarty, tak aby stanowił optymalne środowisko dla roślin i drobnej fauny.

Tereny komunikacji

- tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej (KDZ)
- tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej (KDL)
- tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej (KDD)
- tereny dróg wewnętrznych (KDW)
- tereny ciągów pieszo-jezdných (KXJ)

Przewidywany wpływ na środowisko

Oddziaływanie tego typu terenów związane jest szczególnie z trzema zagrożeniami – zanieczyszczeniem gleb i powietrza oraz hałasem. Sposobem eliminacji nieuniknionych skutków komunikacji kołowej jest wprowadzanie roślinności pełniącej funkcje fitoremediacyjne lub ekranów dźwiękochłonnych. Jedno i drugie rozwiązanie stanowi zarówno barierę dla rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń jak i hałasu. Roślinność stanowi rozwiązanie stosunkowo tanie i ekologiczne, ekrany natomiast nie są możliwe do zastosowania w każdych warunkach jak również, nie w każdej sytuacji są dobrym rozwiązaniem. Głównie dlatego, że stanowią duże niebezpieczeństwo dla ptaków i mają wątpliwe walory wizualne.

6.2. Przewidywany wpływ oraz znaczące oddziaływanie na środowisko ustaleń planu

Przedmiotowy projekt planu niewątpliwie wprowadza wiele ustaleń o dość dużym znaczeniu dla środowiska. Część z nich można określić jako zdecydowanie negatywne, część z nich jako pozytywne a część jako mieszane, gdyż łączą one ze sobą zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty. Wszystkie kierunki rozwoju gminy wydają się jednak być optymalne, adekwatne do lokalnych warunków i potrzeb społecznych.

Należy pamiętać, że u podstaw planowania przestrzennego powinna leżeć dbałość o środowisko przyrodnicze, ale jednocześnie należy dążyć do takich rozwiązań planistycznych aby środowisko nie stanowiło bariery w rozwoju gminy. Wynika to z zasady zrównoważonego rozwoju, która jest naczelną regułą pozwalającą utrzymać w równowadze wymiar społeczny, gospodarczy i przyrodniczy.

Poddany ocenie projekt planu jest realizacją przyjętych w studium zapisów odnośnie przeznaczenia terenu. Plan ustalił następujące przeznaczenie terenów:

- 1) tereny zabudowy:
 - a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczone symbolem **MN**,
 - b) tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – oznaczone symbolem **MN-U**;
- 2) tereny zabudowy usługowej:
 - a) tereny zabudowy usługowej – oznaczone symbolem **U**,
 - b) tereny zabudowy usługowej i zieleni urządzonej niepublicznej – oznaczone symbolem **U-Z**;
- 3) tereny użytkowane rolniczo:
 - a) tereny zabudowy zagrodowej – oznaczone symbolem **RM**,
- 4) tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej:
 - a) tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – oznaczone symbolem **P**;
- 5) tereny komunikacji:
 - a) tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej – oznaczone symbolem **KDZ**,
 - b) tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej – oznaczone symbolem **KDL**,
 - c) tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej – oznaczone symbolem **KDD**,
 - d) tereny dróg wewnętrznych – oznaczone symbolem **KDW**,
 - e) tereny ciągów pieszo-jezdných – oznaczone symbolem **KXJ**.

Określone w ustaleniach szczegółowych kierunki i standardy zagospodarowywania terenu i zabudowy mają bardzo istotne znaczenie dla funkcjonowania przyrodniczego (ochrona środowiska) oraz wyglądu estetycznego (ochrona krajobrazowa) terenu opracowania. Najistotniejszy wpływ będą wywierać następujące ustalenia:

- powierzchnia działki oraz powierzchnia biologicznie czynna - istotny wpływ na funkcjonowanie klimatyczne, hydrologiczne oraz biologiczne,
- wysokość budynków – istotny wpływ na funkcjonowanie klimatyczne.

Powierzchnia terenu biologicznie czynnego określa minimalną powierzchnię pokrytą roślinnością bądź wodą powierzchniową na terenie działki oraz dodatkowo 50% sumy nawierzchni tarasów i stropodachów urządzonych jako stałe trawniki lub kwietniki, zapewniające swobodną wegetację roślin. Przeprowadzona analiza tego wskaźnika w powiązaniu ze wskazaną w projekcie planu powierzchnią działki pozwala ocenić stopień

zagrożenia utraty walorów środowiska przyrodniczego. Dotyczy to przede wszystkim wartości wizualnych krajobrazu, ale w dużym stopniu określa warunki funkcjonowania środowiska (sposób obiegu wody, bilans wodny, mikroklimat) oraz warunki życia mieszkańców.

Zaproponowany wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na powierzchniach działek waha się od 10 do 100%. Wskaźnik stuprocentowy oznacza brak jakiegokolwiek zabudowy, całkowite pokrycie obszaru roślinnością z jednoczesną nieograniczoną realizacją procesów naturalnych. Wskaźnik 10% oznacza, że 90% obszaru działki może być pozbawione pokrywy roślinnej. Takie niskie wskaźniki utrudniają funkcjonowanie roślinności i znacznie ograniczają przebieg procesów przyrodniczych. Mieszkańcy takiego obszaru również odczuwają pewien dyskomfort związany z występowaniem ubogiej roślinności lub jej brakiem. Niska wartość tego wskaźnika może być w pewien sposób niwelowana innym standardem określonym w planie tj. minimalną powierzchnią działki budowlanej. Obszar podzielony na kilka dużych działek budowlanych (2500 m²) w porównaniu z obszarem z działkami małymi (1000 m²) o tym samym wskaźniku minimalnej powierzchni biologicznie czynnej pomimo teoretycznie takiej samej powierzchni zieleni odznacza się jej lepszą strukturą przestrzenną. Na takim obszarze występują znacznie częściej duże zwarte płyty roślinności. Zapewnia to lepsze warunki funkcjonowania środowiska przyrodniczego i ma duży wpływ na wzrost różnorodności biologicznej.

Stwierdza się, że istniejący stan środowiska i jego naturalne cechy odpornościowe przyjmą nową zabudowę, nie powodując przy tym degradacji istniejącego środowiska, w tym pogorszenia warunków życia mieszkańców. Należy przy tym zauważyć, że, przy obecnej sytuacji ekonomiczno – gospodarczej oraz ilości niezagospodarowanych jeszcze terenów inwestycyjnych prognozowany wzrost intensywności zagospodarowania będzie w rzeczywistości znacznie mniejszy i rozłożony na dziesiątki lat.

Pod względem wysokości budynków na przeważającej części terenów proponuje się nawiązanie w tym zakresie do obiektów już istniejących na danym terenie funkcjonalnym lub na terenie funkcjonalnym sąsiadującym, co zapewnia utrzymanie funkcjonowania klimatycznego tych terenów na obecnym poziomie lub w najgorszym przypadku ich pogorszenie w stopniu nieznacznym. Projekt planu nie dopuszcza na żadnym z terenów wprowadzenia zabudowy wysokościowej.

Nasilenie i rodzaj oddziaływań na poszczególne komponenty zależy od rodzaju i intensywności zagospodarowania terenu w poszczególnych obszarach funkcjonalnych określonych w projekcie planu. Skutki środowiskowe takiej działalności zależą też od rodzaju występujących komponentów, ich wrażliwości i odporności na zakłócenia. W tym celu przeanalizowano cechy poszczególnych komponentów środowiska i nałożono na nie informacje na temat intensywności i rodzaju zagospodarowania, wyrażonego we współczynnikach: minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, minimalnej powierzchni działki oraz wysokości zabudowy (liczbie kondygnacji). Przeanalizowano także obecne występowanie zabudowy i stopień zainwestowania, odległość budynków od dróg i kolei, uwarunkowania gruntowo-wodne.

Art. 51 ust.1 pkt 2 lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 784 z późn. zm.) wśród ocen i analiz nakazuje określenie przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko ustaleń analizowanego dokumentu (w tym przypadku planu), w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat,

zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Wpływ na wymienione komponenty środowiska ma różnego rodzaju oddziaływanie, związane głównie z formą zagospodarowania terenu.

Ocena wpływu na środowisko oparta jest na metodzie listy sprawdzającej, polegającej na zestawieniu możliwych oddziaływań z elementami środowiska przyrodniczego podlegającymi oddziaływaniom (patrz: schemat poniżej).

Tabela 7. Matryca oddziaływań

	Elementy podlegające oddziaływaniom Uciążliwości i zagrożenia	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Gleba	Wody powierzchni.	Wody podziemne	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
ODDZIAŁYWANIE	Wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza		X	X	X	X	X		X			X		X	X
	Wytwarzanie odpadów	X				X	X	X		X					
	Wprowadzenie ścieków do wody i do ziemi	X		X	X	X	X	X							
	Wykorzystanie zasobów środowiska	X		X	X			X			X		X		
	Zanieczyszczenie gleby i ziemi				X	X	X	X		X					
	Zmiany rzeźby					X	X			X	X		X		
	Emitowanie hałasu	X	X	X	X										
	Emitowanie pól elektromagnetycznych	X	X	X	X										
	Ryzyko wystąpienia awarii	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X

Źródło: opracowanie własne

Wpływ jaki wywiera rodzaj i charakter wprowadzanej zabudowy na komponenty środowiska wymienione w ustawie oraz uwarunkowania wynikające z przeprowadzonej analizy, określono dla poszczególnych grup obszarów o jednakowej kategorii przeznaczenia terenu.

Poniżej zamieszczono tabelę, w której na podstawie przeprowadzonych analiz szczegółowych ustaleń tekstu projektu zmiany planu, wyłoniono kilkanaście głównych typów projektowanych terenów. Następnie waloryzowano ich oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego.

Tabela 8. Syntetyczna charakterystyka ustaleń planu mających największy wpływ na oddziaływanie projektu planu na środowisko

CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU								ODDZIAŁYWANIE TERENÓW								
Teren	Funkcja terenu		Minimalny wskaźnik PBC	Wskaźnik intensywności zabudowy (maksymalny i minimalny)	Maksymalny wskaźnik zabudowy terenu	Minimalna pow. działki	Maksymalna dopuszczalna wysokość zabudowy	Klimat i powietrze	Powierzchnia ziemi i gleba	Zasoby naturalne	Wody powierzchniowe i podziemne	Przyroda ożywiona i różnorodność biologiczna	Krajobraz	Warunki życia i zdrowie ludzi	Zabytki	Dobra materialne
	Funkcja podstawowa	Funkcja uzupełniająca														
MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym poszerzenia istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	usługi nieuciążliwe, zieleń urządzona	60%	0.4 0.1	40%	1000 m ²	10 m (dla przeznaczenia podstawowego), 7 m (dla obiektów towarzyszących i obiektów małej architektury)	2	2	0	2	2	2	1	1	1
MN - U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej nieuciążliwej	rzemiosło nieuciążliwe, zieleń urządzona	60%	0.4 0.1	40%	1000 m ²	10 m (dla przeznaczenia podstawowego), 7 m (dla przeznaczenia uzupełniającego i obiektów towarzyszących)	2	2	0	2	2	2	2	1	1
U	tereny zabudowy usługowej	mieszkalnictwo, rzemiosło, zieleń urządzona	30%	0.6 0.2	50%	1000 m ²	10 m (dla przeznaczenia podstawowego i uzupełniającego), 7 m (dla obiektów	2	2	0	2	2	2	1	2	1

							towarzyszących)									
U-Z	tereny zabudowy usługowej, tereny zieleni urządzonej niepublicznej	mieszkalnictwo, rzemiosło nieuciążliwe	70%	0.4 0.1	30%	1000 m ²	10 m (dla przeznaczenia podstawowego), 7 m (dla przeznaczenia uzupełniającego)	1	2	0	2	1	2	1	2	1
RM	tereny zabudowy zagrodowej, w tym poszerzenia istniejących terenów zabudowy zagrodowej	usługi agroturystyki wbudowane w budynek przeznaczenia podstawowego lub wolnostojące	10%	0.4 0.2	50%	2500 m ²	10 m	2	2	0	2	2	2	2	1	1
P	tereny obiektów produkcyjnych i usług	usługi nieuciążliwe, składy i magazyny, zieleni izolacyjna i urządzona	15%	0.7 0.3	50%	2500 m ²	12 m	3	3	0	3	3	3	3	2	2
KDZ KDL KDD KDW	tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej (poszerzenia), tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej (poszerzenia), tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej oraz	obiekty i urządzenia pomocnicze dla przeznaczenia podstawowego, w szczególności wyposażenia technicznego dróg, infrastruktura techniczna nie związana z drogą	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	3	3	0	2	3	1	2	1	2

	ich poszerzenia, tereny dróg wewnętrznych oraz ich poszerzenia															
KXJ	tereny ciągów pieszo – jezdných oraz ich poszerzenia	infrastruktura techniczna nie związana z drogą	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	2	2	0	1	2	1	1	0	0

Legenda:

Oddziaływanie terenów na komponenty wymienione w przepisach prawnych: nasilenie presji na środowisko: 0 – brak oddziaływania/śladowe,
1 – słabe, 2 – średnie, 3 – silne/nadmierne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analiz projektu planu

Tabela 9. Waloryzacja oddziaływania na środowisko przyrodnicze terenów o różnym przeznaczeniu

Teren	O D D Z i a ł Y W a n i e															O D D Z i a ł Y W a n i e
	Klimat	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Gleba	Zasoby naturalne	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Różnorodność biologiczna	Rośliny	Zwierzęta	Krajobraz	Warunki życia i zdrowie ludzi	Zabytki	Dobra materialne		
MN	2	2	2	2	0	2	1	2	2	2	2	1	1	1		1/2
MN-U	2	2	2	2	0	2	2	2	2	2	2	2	1	1		2
U	2	2	2	2	0	2	2	2	2	2	2	2	1	1		2
U-Z	1	1	2	2	0	2	2	1	1	1	2	1	2	1		1/2
RM	2	2	2	2	0	2	2	2	2	2	2	2	1	1		2
P	3	3	3	3	0	3	3	3	3	3	3	3	2	2		2/3
KDZ KDL KDD KDW	3	3	3	3	0	2	2	3	3	3	1	2	1	2		2
KXJ	2	2	2	2	0	1	1	2	2	2	1	1	0	0		1/2

Legenda:

Oddziaływanie terenów na komponenty wymienione w przepisach prawnych: nasilenie presji na środowisko: 0 – brak oddziaływania/śladowe, 1 – słabe, 2 – średnie, 3 – silne/nadmierne

Podsumowanie ocen cząstkowych tj. określenie oddziaływania poszczególnych terenów na środowisko przyrodnicze: nasilenie presji na środowisko: 0 – brak oddziaływania/śladowe, 0/1 – śladowe do słabego, 1 – słabe, 1/2 – słabe do średniego, 2 – średnie, 2/3 – średnie do silnego, 3 – silne/nadmierne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analiz projektu planu

Podsumowanie ocen cząstkowych dla poszczególnych elementów środowiska:

Powietrze i klimat

Realizacja zabudowy spowoduje zwiększenie ilości punktowych źródeł emisji do powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk oraz może spowodować negatywne oddziaływania związane z umniejszeniem terenów biologicznie czynnych co może wpłynąć na nagrzewanie i spadek wilgotności powietrza. Zalecany jest rozwój zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło. W przypadku emisji ze źródeł produkcyjnych i usługowych stężeń zanieczyszczeń nie mogą przekroczyć standardów określonych przepisami prawa. Tereny usługowe mogą stanowić punktowe źródło emisji hałasu do środowiska. Obecny poziom zaawansowania technologicznego, stosowanie nowoczesnych procesów w zakładach usługowych i produkcyjnych pozwala stwierdzić, że instalacje te nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji, itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie.

Projektowany dokument zakłada obowiązek ochrony przed hałasem dla istniejącej zabudowy i zapewnienia właściwego standardu akustycznego dla nowoprojektowanej zabudowy poprzez określenie dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi. Dzięki czemu, ewentualne ponadnormatywne zagrożenie hałasem nie powinno wystąpić. W odniesieniu do terenów zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanych w sąsiedztwie najbardziej

uciążliwych akustycznie terenów aktywności gospodarczej wyznacza się tereny zieleni izolacyjnej

Oddziaływaniem negatywnym terenów usługowych oraz aktywności gospodarczej będzie również okresowy wzmożony ruch samochodowy, w szczególności w miejscu świadczenia usług oraz prowadzenia działalności produkcyjnej, składów i magazynów.

Ustala się zaopatrzenie w ciepło ze zbiorowych lub indywidualnych źródeł dostarczania ciepła w stopniu wystarczającym dla prawidłowego użytkowania zgodnego z funkcją, z zaleceniem wykorzystania urządzeń oraz paliw niskoemisyjnych oraz odnawialnych źródeł energii.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów usługowych, produkcyjnych, budynków mieszkalnych nowych elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Maszyny podczas prac budowlanych emitować będą zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, które będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych w ten sposób będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Utrzymany zostanie znaczny udział terenów biologicznie czynnych, co będzie sprzyjało zachowaniu korzystnego topoklimatu. Istniejące w bliskim sąsiedztwie wody powierzchniowe będą oddziaływać pozytywnie poprzez zwiększenie wilgotności powietrza, co poprawi klimat w gminie. Otwarte tereny (położone poza obszarem sporządzania planu miejscowego) stanowią korytarze przewietrzania, którymi przemieszczają się masy powietrza. Tereny lasów i zieleni (położone poza obszarem sporządzania planu miejscowego) poprzez zachowanie terenów biologicznie czynnych z drzewostanem ograniczają rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego a ponadto sprzyjają ich zatrzymywaniu i oczyszczaniu.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Wzrost natężenia ruchu nie będzie znaczący w skali gminy. W zakresie oddziaływania na klimat akustyczny największe zagrożenie stanowią trasy komunikacyjne, zwłaszcza główne drogi, oraz linia kolejowa.

Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania poszczególnych terenów położonych w granicach projektowanego dokumentu, będą miały wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną oraz terenach o funkcji mieszanej realizacja nowych budynków, elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej spowoduje zmniejszenie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Konieczne będą zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W podłożu gromadzone będą produkty uboczne, powstające podczas nowych procesów produkcyjnych lub technologicznych, o odmiennych cechach niż utwory naturalne. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością

prowadzonych prac ziemnych. Oddziaływania te są jednak nieuniknione na obszarach, na których przewiduje się rozwój gospodarczy i społeczny. Tereny wolne od zabudowy stanowią kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego terenu i są położone poza obszarem zmiany planu miejscowego, co nie będzie wiązało się z przekształceniem powierzchni ziemi.

Wody

Wraz z rozwojem terenów mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych oraz komunikacji drogowej nastąpi: zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie, zwiększenie zapotrzebowania na wodę, wzrost ryzyka przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do wód, wzrost liczby zrzucanych ścieków. Będą to oddziaływania negatywne, które można ograniczyć lub całkowicie wyeliminować poprzez rozwój infrastruktury wodno - ściekowej. Istniejący system obiegu wody ulegnie dalszemu, minimalnemu przekształceniu w kierunku typowym dla terenów zurbanizowanych. Na obszarze zmiany planu odprowadzanie ścieków opiera się na głównie na zbiornikach bezodpływowych i wywozie ścieków wozami asenizacyjnymi oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków. Z terenami tymi wiąże się możliwość przenikania zanieczyszczeń do gleb i dalej wód gruntowych. W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania konieczny jest dalszy rozwój systemów kanalizacyjnych oraz kontrola i modernizacja stosowanych zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych.

Jakość zasobów wodnych gminy w znacznym stopniu będzie zależeć od prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. Realizacja ustaleń projektu w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych, spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę a w konsekwencji zwiększenie ilości powstałych ścieków (bytowych, opadowych i roztopowych), które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone.

Na terenach trwale utwardzonych (zabudowanych i komunikacyjnych) należy spodziewać się powstania ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych. Ścieki takie należy odpowiedni sposób zagospodarować w granicy działki inwestora, odprowadzić za pomocą systemu kanalizacji deszczowej bądź innego urządzenia do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Zakres prowadzenia prac w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej będzie uzależniony od tempa i rozmiarów nowych procesów inwestycyjnych prowadzonych na terenie gminy oraz środków finansowych dostępnych na ten cel.

Rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna

Projektowane zagospodarowanie terenów nie powinno wprowadzić zagrożeń zarówno dla flory i fauny, jak i różnorodności biologicznej, pod warunkiem bezwzględного wyegzekwowania wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie. Potencjalnym źródłem zagrożenia może być zatem niepełna realizacja wytycznych, dotyczących zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska na opisywanym terenie. Nowa struktura funkcjonalno-przestrzenna nie zmieni stopnia rozdrobnienia powierzchni biologicznie czynnej, gdyż nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie oddalone są od terenów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Jedynie tereny rolnicze będą przeznaczone pod zainwestowanie, ale one nie odznaczają się istotnymi walorami przyrodniczymi. Nowa zabudowa będzie usytuowana z dala od korytarzy ekologicznych.

Krajobraz

Podstawowym celem projektowanego dokumentu jest określenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Rozwój zabudowy wiąże się z ograniczeniem powierzchni terenów otwartych. Wynika to z naturalnego procesu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i jej bliskiego sąsiedztwa z miastem Lublin - pod tym względem zmiany są nieuniknione. Jednocześnie parametry zabudowy pozwalają na określenie charakteru zabudowy, który pozwoli zachować istniejący krajobraz kulturowy i wzbogaci go o nowe elementy. Harmonijny krajobraz kulturowy, łączący elementy naturalne i antropogeniczne może być bardzo cenny.

Warunki życia i zdrowie ludzi

Proponowane funkcje nie wprowadzą dodatkowych zagrożeń dla zdrowia ludzi, wymagających stosowania stref ochronnych czy funkcji mogących stanowić źródło poważnych awarii, ani zakładów o zwiększonym czy też dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na obszarze projektu planu nie występują udokumentowane obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych czy obszary zagrożenia powodzią.

Ochrona zdrowia mieszkańców gminy będzie zapewniona poprzez system ratownictwa medycznego w ośrodkach zdrowia. W wyniku zakładanych modernizacji i rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej nastąpi poprawa standardu życia mieszkańców. Uciążliwości hałasowe związane będą głównie z etapem realizacji poszczególnych obiektów kubaturowych i infrastruktury (praca maszyn i urządzeń) oraz wzmożonym ruchem komunikacyjnym (dostawa towarów do nowopowstałych obiektów usługowych, przemieszczanie się klientów). Wprowadzone zmiany wpłyną pozytywnie na jakość istniejących przestrzeni życia społeczności.

Zabytki i dobra materialne

Na obszarze planu nie występują zabytki, w tym zabytki archeologiczne.

Nie przewiduje się, powstania zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego gminy w związku z realizacją ustaleń projektu planu.

Rozwój zabudowy przyczyni się do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców. Rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych przyczyni się do wytworzenia dóbr i usług, które można sprzedać, a w konsekwencji do wzrostu dochodów mieszkańców. Budowa nowych dróg oraz rozbudowa i modernizacja już istniejących przyczynią się do poprawy ich standardów a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne. Realizacja terenów infrastruktury technicznej oraz budowa dróg przyczynią się do wzrostu wydatków budżetowych samorządu.

6.3. Wpływ ustaleń projektu planu na ustawowe formy ochrony przyrody

Na obszarze objętym sporządzeniem zmiany planu nie występują obiekty i tereny objęte ochroną na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody. Nie występują tu także projektowane formy ochrony przyrody.

Na obszarze gminy Konopnica z form ochrony przyrody wymienionych w ustawie o ochronie przyrody, występują:

- zespół przyrodniczo-krajobrazowy w Radawcu Dużym;
- pomnik przyrody (dąb szypułkowy „Wojciech” - *Quercus robur*) w miejscowości Motycz Leśny.

Są one położone w dalszej odległości od analizowanego obszaru. Zatem ustalenia projektu zmiany planu nie będą miały wpływu na ww. formy ochrony przyrody.

W gminie sąsiedniej – mieście Lublin, zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Stasin”. Oddalony jest o 35 metrów od najbliższego położonego obszaru procedowanego planu miejscowego.

Rezerwat przyrody został powołany 1 stycznia 1982 roku na podstawie Zarządzenie Ministra Leśnictwa i przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1981 r. Nr 29, poz. 271).

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu liściastego z dużym udziałem brzozy czarnej. Dla rezerwatu **nie obowiązuje plan ochrony oraz nie obowiązują zadania ochronne.**

Na obszarze rezerwatu zabrania się:

- wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych, z wyjątkiem wypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego,
- zmieniania stosunków wodnych naruszających w sposób istotny warunki ekologiczne,
- zbierania ziół leczniczych i innych roślin oraz zbierania owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu,
- pozyskiwania ściółki leśnej i pasania zwierząt gospodarskich,
- niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin,
- zanieczyszczenia wody i terenu, wzniesienia ognia oraz zakłócania ciszy,
- stosowania wszelkich środków chemicznych,
- niszczenia drzew i innych roślin,
- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziki żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków,
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną rezerwatu,
- wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych.

Rezerwat jest położony w dalszej odległości od analizowanego obszaru. Zatem ustalenia projektu zmiany planu nie będą miały wpływu na ww. formę ochrony przyrody.

6.4. Kompleksowa ocena wpływu na środowisko projektu planu (...) w ujęciu scenariuszowym

Pod koniec 2020 r. liczba ludności gminy Konopnica wynosiła 14 167 mieszkańców (wg danych GUS, BDL). Od kilkunastu lat liczba ludności na terenie gminy systematycznie wzrasta (w 2020 r. liczba mieszkańców zwiększyła się o ok. 17,5% w stosunku do 2010 r.). Podając za Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015 r.) prognoza ludności na lata 2008-2035 opracowana przez GUS zakłada, że w roku 2035 liczba ludności województwa lubelskiego obniży się o 13% (tj. o ok. 285 tys.) w stosunku do roku 2009 i będzie kształtowała się na poziomie 1 870 tys. osób. Taka sytuacja spowodowana będzie głównie przez ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. Do roku 2035 będziemy obserwować systematyczny spadek liczby ludności zarówno w miastach, jak i na wsi, z tym że ubytek liczby ludności miejskiej będzie większy.

Dane opracowane przez GUS dotyczące prognozy ludności nie odnoszą się do poziomu gmin. w przypadku gminy Konopnica można przyjąć, iż mimo odnotowanego w zeszłych

latach wzrostu ludności, również tu będą widoczne zmiany demograficzne i prognozowane na kolejne lata negatywne trendy.

Ponadto, aktualna sytuacja gospodarczo – ekonomiczna na świecie, wskazuje, że przekształcanie terenu w kierunku zabudowanych będzie postępować dużo wolniej niż dotychczas. w scenariuszu stagnacyjnym można uznać, że liczba mieszkańców utrzyma się na podobnym poziomie lub ulegnie nieznacznemu spadkowi, co spowoduje zmniejszenie lub utrzymanie produkcji odpadów i bezpośredniej presji na środowisko na poziomie zbliżonym do dotychczasowego. Część terenów rolnych oraz ugorowanych ulegnie samozalesieniu. Różnorodność biologiczna będzie wzrastać. Ciągi ekologiczne pozostaną aktywne, a bariery ekologiczne będą oddziaływać w dotychczasowym nasileniu. Jakość życia mieszkańców może się pogorszyć z powodów niezależnych od ustaleń planu.

Scenariusz prorozwojowy, zakłada, że zmiany sposobu użytkowania wynikające z ocenianego projektu wprowadzą zakaz zabudowy na obszarze objętym planem i zachowają jego tych czasowe użytkowanie.

Analiza projektu zmiany planu pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów (sąsiadujących bezpośrednio z obszarem planu) będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy oraz zainwestowania obszarów podporządkowanych istniejącemu już i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej.

Przyjęty kierunek rozwoju jest korzystny, ponieważ z jednej strony przyczyni się do maksymalnego wykorzystania terenów już zainwestowanych, stworzy nowe obszary potencjalne do zagospodarowania, a tym samym ograniczy zagospodarowywanie nowych terenów i nieuzasadnione rozpraszanie zabudowy w tej strefie, z drugiej strony daje możliwość pełniejszego wykorzystania istniejącej sieci infrastrukturalnej.

Zagrożenia nadzwyczajne (skażenie wód) są mało prawdopodobne, ze względu na ogólne ustalenia planu dotyczące zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej. Jakość życia mieszkańców nie ulegnie pogorszeniu (przejściowe i odwracalne zmiany negatywne są możliwe na terenach w trakcie zabudowy).

Zaproponowany sposób zagospodarowania nie powinien wywoływać konfliktów z sąsiednimi gminami.

Analiza powyżej dokonanych ocen cząstkowych w tym tabeli oddziaływań poszczególnych terenów pozwoliła zwaloryzować i ocenić poszczególne oddziaływania w skali całego obszaru objętego projektem zmiany planu.

Dla większości oddziaływań, ich skutki środowiskowe zależą od pola powierzchni obszaru, będącego ich źródłem. Jednak część oddziaływań powoduje skutki nietypowe, niezależne od tego parametru. Właściwość tą uwzględniono w zbiorczej tabeli oddziaływań zamieszczonej poniżej.

Tabela 10. Zbiorcza tabela potencjalnych wpływów projektu planu na środowisko

Komponent środowiska	ODDZIAŁYWANIE NIEKORZYSTNE												ODDZIAŁYWANIE KORZYSTNE											
	N	NZ	K	D	OD	NO	L	R	B	P	S	W	N	NZ	K	D	OD	NO	L	R	B	P	S	W
Wody powierzh.		X		X	X			X		X	X													
Wody		X		X	X		X			X	X													

- zabudowy, w tym na obszary cenne przyrodniczo (pośrednio zapobiega ich degradacji);
- respektuje obszary cenne pod względem przyrodniczym;
- wskazuje rozwiązania zapewniające ochronę abiotycznych komponentów środowiska (m.in. poprzez ustalenia dla obszarów funkcjonalnych oraz ustalenia ochrony środowiska, ustalenia dla form ochrony oraz ustalenia dla zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną i komunikację itd.), dzięki czemu chronione będzie również życie i zdrowie człowieka. Wdrożenie wskazanych w planie rozwiązań przyczyni się nie tylko do poprawy jakości środowiska, ale także jakości życia mieszkańców.

Podsumowując, projekt zmiany planu został opracowany z uwzględnieniem potrzeby zachowania trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, równowagi biologicznej i zasad zrównoważonego rozwoju, uwzględniającego prawa ludzi do korzystania ze środowiska przyrodniczego oraz obowiązek jego ochrony. Uwzględniono różne formy prawne ochrony przyrody i środowiska. Nowe tereny o zwiększonej uciążliwości zostały zlokalizowane w miejscach najmniej kolidujących z potrzebami ochrony środowiska naturalnego oraz wymogami ochrony warunków życia ludzi. Oddziaływania na środowisko (dla większości obszarów o nasileniu małym lub średnim) wynikające z przedłożonego projektu są możliwe do zaakceptowania.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Realizacja polityki przestrzennej określonej w ocenianym projekcie zmiany planu, nie pociągnie za sobą poważnych skutków środowiskowych. Potencjalne oddziaływania negatywne mają charakter lokalny chociaż mogą być długotrwałe. w celu ich zminimalizowania zaproponowano poniżej szereg zabiegów łagodzących.

Tabela 11. Zestawienie zabiegów łagodzących ustalenia projektu planu

GRUPY TERENÓW	ZABIEGI ŁAGODZĄCE
MN, MNU, U, U-Z, RM, P	– bezwzględnie utrzymać istniejące, a w miarę możliwości dążyć do wprowadzania nowych terenów zieleni o wielowarstwowej tj. zróżnicowanej strukturze pionowej; – należy dążyć do scalania i łączenia zespołów biocenotycznych, m.in. poprzez uzupełnianie nasadzeń wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dolesienia, projektowanie zieleni w sposób uwzględniający połączenie terenów z terenami najcenniejszymi (oddziaływanie 1 i 0) – kształtowanie przestrzeni powinno uwzględniać zachowanie łączności z terenami zasilającymi; – zaleca się usystematyzowanie struktury szaty roślinnej jako całości, złożonej z układów grupowych i liniowych pełniących funkcje łączników, ułatwiających migracje roślin i zwierząt; – należy poprawić obecną strukturę zieleni urządzonej i izolacyjnej. Można to osiągnąć poprzez uzupełnienie roślinności wysokiej krzewami wykazującymi właściwości dźwiękochłonne, np. głóg, berberys, leszczyna itp.; – należy unikać pozostawiania w obrębie działek dużych powierzchni pozbawionych pokrywy roślinnej, nowa roślinność powinna być wprowadzana bezpośrednio po zakończeniu robót budowlanych; – kształtowanie roślinności w obrębie działek należy oprzeć o właściwy dobór gatunków. Należy preferować przede wszystkim rodzime gatunki roślin, krzewy umożliwiające dobre warunki bytowania fauny, szczególnie ssaków i ptaków; – dążyć do włączenia budynków w strukturę ekosystemów (stworzenie powierzchni biologicznie czynnych), np. poprzez: wprowadzenie roślin pnących na pionowe i puste płaszczyzny; – należy wprowadzać zieleni izolacyjną w miejscach styku kolidujących ze sobą funkcji, np.

	przemysłowej z mieszkaniową;
komuni- kacja	– należy poprawić obecną strukturę zieleni izolującej zabudowę mieszkaniową przed niekorzystnym oddziaływaniem tych terenów (uzupełnienie roślinności wysokiej krzewami wykazującymi właściwości dźwiękochłonne, np. głóg, berberys, leszczyna itp. z preferencją gatunków rodzimych); – wzdłuż ciągów komunikacyjnych należy wprowadzać roślinność nawiązującą do spontanicznych zbiorowisk zaroślowych, pasy zieleni przydrożnej znacznie ograniczają zasięg i stopień skażeń poprzez wymuszanie podłużnego przepływu powietrza przy utrudnionym poprzecznym. Dzięki temu zmniejsza się zasięg rozprzestrzeniania zanieczyszczeń pyłowych, gazowych i hałasu. Ponadto zieleń przydrożna ma znaczne właściwości absorpcyjne zanieczyszczeń;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu planu

Plan nie proponuje terenów oraz działań mających na celu kompensację negatywnego oddziaływania na środowisko, ze względu na brak obszarów objętych projektem planu położonych na obszarach naturalnych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W DOKUMENCIE MAJĄCE NA UWADZE CEL I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Na terenie gminy Konopnica nie znajdują się Obszary Natura 2000. Najbliższe istniejące obszary Natura 2000 to: Obszar Specjalnej Ochrony – Wierzchowiska PLH060069 (położony w odległości ok. 10 km od granicy gminy), Bystrzyca Jakubowicka PLH060096 (ok. 11 km), Świdnik PLH060021 (ok. 12 km), Opole Lubelskie PLH060054 (ok. 18 km), Chmiel PLH060001 (ok. 19 km), Olszanka PLH060012 (ok. 20 km) oraz Komaszycze PLH060063 (ok. 20 km).

Mając na uwadze odległość od najbliższych położonych istniejących obszarów Natura 2000 stwierdza się, iż przyjęte w projekcie zmiany planu rozwiązania nie wpłyną negatywnie na cel i przedmiot ochrony projektowanego obszaru Natura 2000 i nie ma zatem potrzeb ustalenia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 3 lit. a i b Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU (...) ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEGO PRZEPROWADZANIA

Obowiązujące prawo nie przewiduje systemu monitorowania przestrzeni, co byłoby najważniejszym przyrządem do analizy skutków realizacji projektu planu. Najlepszym z dostępnych narzędzi przewidzianych w prawie, wydają się być ocena aktualności studium i planów miejscowych przeprowadzana przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na podstawie art. 32 ust. 1 i 2⁶ ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

⁶ ust. 1. w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.

W ramach wymienionej analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym proponuje się, aby zawierała ona rozdział dotyczący wpływu postanowień planu miejscowego na stan środowiska⁷ oraz analizę ewentualnych zmian jakimi skutkuje jego realizacja w środowisku (np. analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach kontroli państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień, analizę i ocenę zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną).

10. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Nie występuje konieczność przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

11. STRESZCZENIE PROGNOZY w JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest optymalizacja procesu podejmowania decyzji zezwalającej na dane przeznaczenie i użytkowanie terenu. Następuje to przez ocenę przewidywanych skutków wpływu projektu planu na środowisko, które mogą wynikać z wprowadzenia zmiany funkcji oraz nowych ustaleń w zakresie zagospodarowania obszarów objętych planem.

Ochrona środowiska, w tym w szczególności ochrona jakości jego komponentów, zasobów przyrodniczych i zdrowia ludzi realizowana jest w projekcie zmiany planu wielotorowo, mianowicie poprzez ustalenia ogólne i szczegółowe:

- zmian dla struktury przestrzennej gminy;
- wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenu;
- respektowanie istnienia istniejących form ochrony oraz zapewnienie możliwości powołania planowanych wraz z ustaleniem warunków zachowania ich wartości, w tym należytego funkcjonowania przyrodniczego;
- ochrony wskazanego systemu przyrodniczego;
- ochrony lub przywrócenia właściwej jakości komponentów abiotycznych środowiska;
- dotyczące infrastruktury technicznej oraz układu komunikacyjnego.

Projekt zmiany planu respektuje ustalenia dotyczące terenów cennych przyrodniczo, ustalając dla nich takie formy i zasady gospodarowania, które pozwolą na zachowanie ich ekosystemów w czasie. Również zasady zagospodarowania terenów sąsiednich nie naruszają ich wartości przyrodniczej. Przedłożony projekt honoruje również ustalenia dotyczące obszarów i obiektów objętych ochroną na mocy pozostałych przepisów w tym w szczególności:

- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;

ust. 2. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27.

⁷ Jakość poszczególnych komponentów środowiska podlega pomiarom i ocenom, a także analizom wpływu na nie różnych czynników, w tym presji antropogenicznej. Działalność w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dotyczy monitoringu powietrza, wód, gleb i ziemi, przyrody, hałasu, pól elektromagnetycznych. Na poziomie województwa monitoring prowadzony jest przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

Projekt zmiany planu nie przytacza literalnego brzmienia przepisów, co jest korzystne nie tylko w świetle ciągłego dostosowywania przepisów krajowych do wymagań UE, ale także właściwe w świetle obowiązującego orzecnictwa (NSA II S.A./Wr 1179/98 orzeczenie - OSS 2000/1/17), stanowiącego, że uchwała rady gminy nie może powtarzać jeszcze raz tego co jest zawarte w obowiązującym prawie.

Należy zauważyć, że dla zdecydowanej większości obszaru opracowania zmiany planu ustala dotychczasowe przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu bądź respektuje funkcję nadaną w obowiązującym studium lub miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i pozwoleniach na budowę, zgodnie, z którymi rozpoczęto już proces inwestycyjny. Mimo, iż realizacja nowych zamierzeń spowoduje ingerencję w środowisko to, w większości będzie to oddziaływanie słabe do średniego. Niemniej jednak nastąpią pewne nieuniknione i najczęściej trwałe przekształcenia środowiska takie jak m.in.:

- zmniejszenie powierzchni aktywnej przyrodniczo o powierzchnię terenów zabudowanych i utwardzonych;
- przekształcenie krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych;
- wzrost produkcji odpadów, ścieków bytowych oraz wód opadowych.

Realizacja celów przewidzianych w projekcie planu pozwoli jednak na poprawę jakości życia mieszkańców, zapewni zrównoważony rozwój zagospodarowania uwzględniający poza środowiskowym również aspekt społeczny i gospodarczy.

Przy atrakcyjnym programie zagospodarowania terenu i zachowaniu wymogów ładu przestrzennego nastąpi umiarkowany rozwój gminy Konopnica jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Istotny będzie tu rozwój usług komercyjnych, usług turystyki oraz przemysłu nieuciążliwego (czystych technologii), centrów logistycznych, itp. z zachowaniem wymogów ochrony środowiska.

Wpływ kierunków na środowisko szczegółowo opisano w rozdziałach powyżej.

Analiza zapisów projektu zmiany planu, w kontekście istniejącego zainwestowania analogicznych stref gospodarczych w Polsce i ich skutków, nie wskazuje na możliwe znaczące negatywne oddziaływanie zapisów projektu planu na:

- komponenty środowiska, w tym w szczególności na zdrowie ludzi,
- obszary i obiekty objęte ochroną na mocy przepisów odrębnych.

Niemniej jednak należy pamiętać, że projekt zmiany planu jest sporządzany na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz aktu wykonawczego określającego m.in. zakres planu. Status tego dokumentu (stanowi akt prawa miejscowego) oraz związana z tym jego szczegółowość sprawiają, że plan daje możliwości określenia wielu cennych informacji mających znaczenie przy określaniu wpływu na środowisko i obszary cenne przyrodniczo.

Zgodnie z obowiązującym prawem, każdy plan lub przedsięwzięcie (czyli późniejszy dokument pozwalający na proces inwestycyjny), które może w istotny sposób oddziaływać na obiekt wchodzący w skład sieci, musi podlegać ocenie oddziaływania jego skutków na ochronę obszaru (art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), a zgoda na działania szkodzące obiektowi może być wyrażona wyłącznie w określonych przypadkach i pod warunkiem zrekompensowania szkód.

Projekt zmiany planu został opracowany z uwzględnieniem potrzeby zachowania trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, równowagi biologicznej i zasad zrównoważonego rozwoju, uwzględniającego prawa ludzi do korzystania ze środowiska przyrodniczego oraz obowiązków jego ochrony. Uwzględniono różne formy prawne ochrony przyrody i środowiska. Nowe tereny o zwiększonej uciążliwości zostały zlokalizowane w miejscach najmniej kolidujących z potrzebami ochrony środowiska naturalnego oraz wymogami ochrony warunków życia ludzi. Oddziaływania na środowisko (dla większości obszarów o nasileniu małym do średniego) wynikające z przedłożonego projektu są możliwe do zaakceptowania.

Wielotorowe wdrożenie przedłożonego projektu zmiany planu, przyczyni się do:

- utrzymania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, które w strukturze gminy stanowią system przyrodniczy, obejmując także fragmenty ciągów przyrodniczych o randze ponadregionalnej (krajowej);
- objęcia formami ochrony przyrody najcenniejszych obiektów i obszarów;
- ochrony istniejącej oraz wprowadzania nowych terenów zieleni urządzonej;
- poprawy jakości środowiska;
- wzrostu bezpieczeństwa ekologicznego.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania nie wpłyną negatywnie na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, ze względu na ich brak na obszarach objętych planem lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

W związku z powyższym przyjęte w projekcie planu rozwiązania nie wpłyną negatywnie na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i nie ma zatem potrzeb ustalenia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 3 lit. a i b Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Obowiązujące prawo nie przewiduje systemu monitorowania przestrzeni, co byłoby najważniejszym przyrządem do analizy skutków realizacji projektu planu. Najlepszym z dostępnych narzędzi przewidzianych w prawie, wydają się być ocena aktualności studium i planów miejscowych przeprowadzana przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na podstawie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

W ramach wymienionej analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym proponuje się, aby zawierała ona rozdział dotyczący wpływu postanowień planu miejscowego na stan środowiska oraz analizę ewentualnych zmian jakimi skutkuje jego realizacja w środowisku. (np. analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach kontroli państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień, analizę i ocenę zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną).

Nie występuje konieczność przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.